



ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Κέρδη 5 τρισ. ευρώ για χάκερς

Τρεις φορές περισσότερα κέρδη, σε σύγκριση ακόμη και με το εμπορικό ναρκωτικών, αποφέρουν οι κυβερνοεπιθέσεις κατά ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων, ιδιωτών και κάθε είδους συστήματος με πολύτιμα δεδομένα. Την πενταετία 2020-2024, το κόστος της παράνομης εισόδου σε ηλεκτρονικά συστήματα φθάνει, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, τα 5 τρισ. ευρώ. **Σελ. 18**



ΕΛΛΑΔΑ

Ο εφιάλτης για την τιμή της βενζίνης

Η διατήρηση της τιμής του πετρελαίου σε υψηλά επίπεδα καθιστά πιθανό το σενάριο η τιμή της βενζίνης στην Ελλάδα να φθάσει στα 3 ευρώ/λίτρο. Οι αναλυτές συμφωνούν ότι φέτος το πετρέλαιο δύσκολα θα πέσει κάτω από τα 100 δολάρια/βαρέλι, ενώ κάποιοι το βλέπουν στα 140 δολ. Σε αυτή την περίπτωση, η τιμή της βενζίνης θα φθάσει στα 2,6 ευρώ. **Σελ. 14**



AIRBUS

Αυξάνει την παραγωγή αεροπλάνων

Η απόφαση της Airbus να ενισχύσει την παραγωγή αεριωθούμενων αεροσκαφών συνιστά μία από τις σοβαρότερες ενδείξεις πως ο κλάδος της αεροναυπηγικής ανακάμπτει. Παράλληλα, όμως, η αυξημένη παραγωγή θα θέσει σε δοκιμασία την αντοχή του συστήματος εφοδιασμού της την ώρα που παρατηρούνται ελλείψεις εξαρτημάτων και οι πληθωριστικές πιέσεις οξύνονται. **Σελ. 12**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ



Ο πληθωρισμός επιβραδύνει επενδύσεις

Οι τράπεζες βλέπουν μείωση της επιθυμίας πολιτών και επιχειρήσεων για δανεισμό και για νέα ανοίγματα

Θολό είναι το τοπίο για τις δανειστικές επιδόσεις του 2023, με το κοκτέιλ του πληθωρισμού, της ακρίβειας και της αβεβαιότητας που επέφεραν η πανδημία και ο πόλεμος να θέτουν εμπόδια στις νέες επενδύσεις. Οι τράπεζες ε-

κτιμούν πως το 2022 θα ολοκληρωθεί με σχετικά καλή δανειστική επίδοση, όμως παρουσιάζονται πολύ συγκρατημένες για τα επόμενα δύο χρόνια. Οι πληθωριστικές τάσεις μειώνουν την επιθυμία των πολιτών και των επιχει-

ρήσεων για νέα ανοίγματα και οι τράπεζες θεωρούν πως οι πιστωτικές επεκτάσεις θα είναι πιθανώς περιορισμένες. Ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2022 αναμένεται να καταγράψει επιβράδυνση στο 2,7%, σε σύγκριση με

ρυθμό ανάπτυξης 5,5% το 2021. Στην τελευταία έκθεσή της πουδόθηκε στη δημοσιότητα χθες, η ΕΤΕΠ τονίζει ότι ο αντίκτυπος στις τράπεζες θα παραμείνει περιορισμένος, αλλά η πρόσβαση των επιχειρήσεων σε εξωτερικές πηγές

δανεισμού, μπορεί να επιδεινωθεί. Η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου αναφέρει επίσης πως εξαιτίας του πολέμου και των κυρώσεων στη Ρωσία αναμένεται να καταγραφούν άμεσες δυσμενείς οικονομικές συνέπειες το 2022. **Σελ. 3**



ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

Ο μεγάλος πλούτος δίπλα στη φτώχεια

Αβυσσαλέες είναι οι ανισότητες που χαρακτηρίζουν τη Βενεζουέλα όπως διαμορφώθηκε τα τελευταία χρόνια η βιομηχανία καζίνο και τυχερών παιχνιδιών. Προηγήθηκε προ ολίγων ετών η οικονομική κατάρρευση της και ένας πληθωρισμός 2.000.000%. Η εικόνα του μεγάλου πλούτου δίπλα στη φτώχεια αναδύεται ανάγλυφα στην περιοχή Λας Μερσέντες. **Σελ. 8**

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αναζητούν εναγωνίως 200.000 εργαζόμενους

Κατασκευές και τουρισμός στην Ελλάδα αναζητούν εναγωνίως 200.000 εργαζόμενους. Οι ελλείψεις δεν περιορίζονται μόνο σε υψηλής ειδίκευσης επιστήμονες και τεχνικούς, αλλά εκτείνονται και στο χαμηλής εξειδίκευσης προσωπικό. Εκτιμάται πως περισσότερα από 160.000 άτομα λείπουν από τον κατασκευαστικό κλάδο και 50.000 από τον τουρισμό. **Σελ. 16**



ΣΕ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΩΝ ΗΠΑ

Πυρκαγιά εκτοξεύει την τιμή του LNG

Αύξηση σημείωσαν οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ευρώπη εξαιτίας πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε σε εργοστάσιο υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στις ΗΠΑ, της εταιρείας Freeport LNG στο Τέξας. Το εργοστάσιο θα παραμείνει κλειστό για τουλάχιστον τρεις εβδομάδες, γεγονός που θα επηρεάσει τις εξαγωγές προς την Ευρώπη. **Σελ. 8**

Με βαθιές παθογένειες η τουρκική οικονομία

Η τουρκική κυβέρνηση θα πρέπει να βγάλει κι άλλο λαγό από το καπέλο της για να στηρίξει τη λίρα και την οικονομία της χώρας». Η καυστική δήλωση ανήκει στον Περ Χάμερλου-ντ, οικονομολόγο και αναλυτή της SEB AB στη Στοκχόλμη, και ειπώθηκε σ' ένα από τα τελευταία επεισόδια κατάρρευσης της τουρκικής λίρας και των συναλλαγματικών διαθεσίμων της Τουρκίας. Αποτελούσε, όμως, έμμεση αναφορά στην ευρύτερη τακτική της κυβέρνησης Ερντογάν, που επιχειρεί με «μαγικά κόλπα» και κάθε είδους ανορθόδοξες μεθόδους να αντιμετωπίσει και να συγκλύσει τις παθογένειες της τουρκικής οικονομίας. Πρόκειται για πυροσβεστικά μέτρα, άλλοτε λιγότερο και άλλοτε περισσότερο δημογραφικό περιορισμού, που στην καλύτερη περίπτωση επιφέρουν μια προσωρινή και επιδερμική βελτίωση της εικόνας. Και κυρίως αφήνουν τα προβλήματα να τάλαιπωρούν τον τουρκικό λαό, ο οποίος βλέπει το βιοτικό του επίπεδο να κατακρημνίζεται από την ακρίβεια, τον δυσθεώρητο πληθωρισμό και το σχεδόν απαξιωμένο πλέον νόμισμα της χώρας. **Σελ. 10**

Σημάδια επιδείνωσης της ρωσικής αγοράς εργασίας



Κάποιες μικρές μεταβολές στην αγορά εργασίας της Ρωσίας είναι οι πρώτες ενδείξεις του αντίκτυπου που έχουν στη ρωσική οικονομία οι κυρώσεις της Δύσης. Το Κρεμλίνο προσπαθεί να στηρίξει και τον ιδιωτικό τομέα, δίνοντας στις επιχειρήσεις κίνητρα για να μην απολύσουν υπαλλήλους στους κακούς καιρούς, επιδοτώντας τους μισθούς τους. **Σελ. 12**

Ερχονται 900 ξένοι για εργασία σε ξενοδοχεία

Δόθηκαν οι πρώτες άδειες

Οξύ είναι το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού σε ξενοδοχεία της Κύπρου. Μέρους των ελλείψεων αναμένεται να καλυφθεί από 900 υπαλλήλους από τρίτες χώρες, οι οποίοι αναμένονται σύντομα στην Κύπρο. Οι ανάγκες ανέρχονται στις 5.500 λένε οι ξενοδοχεί, τονίζοντας ότι λιγότερο προσωπικό σημαίνει λιγότερες υπηρεσίες. Τα κενά εντοπίζονται στις θέσεις καμαριέρας, προσωπικού κουζίνας και σερβιτόρους. **Σελ. 4**

Σε καλό κλίμα οι συζητήσεις για εργασιακά στην Ελληνική

Στην αναμονή η ΕΤΥΚ

Στην κορυφή της ατζέντας της Ελληνικής Τράπεζας παραμένει η συνολοποίηση μιας νέας συλλογικής σύμβασης με τις συντεχνίες των τραπεζικών υπαλλήλων. Το κλίμα μεταξύ των δύο πλευρών είναι πολύ καλό και σκοπός είναι η δημιουργία νέας συλλογικής σύμβασης με καλύτερους όρους για όλα τα μέρη. Στην αναμονή παραμένει η ΕΤΥΚ. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Τέλος εποχής

Η πολυαναμενόμενη συνάντηση νομισματικής πολιτικής της 9ης Ιουνίου δεν έκρυβε καμία έκπληξη. Τουναντίον επιβεβαίωσε τις προσδοκίες που είχαν φροντίσει να δημιουργήσουν τα στελέχη της ΕΚΤ όλο αυτό το διάστημα. Η πρώτη μετά από καιρό αύξηση των επιτοκίων θα γίνει τον ερχόμενο μήνα και θα συνδυαστεί με τον τερματισμό του προγράμματος αγοράς ομολόγων. Η πρώτη μετά από πολύ καιρό αύξηση των επιτοκίων θα είναι ύψους 0,25% και θα λάβει χώρα την 21η Ιουλίου όπως πολύ συγκεκριμένα έχει προσδιοριστεί. Καθοδήγηση έχει επίσης δοθεί και για μια δεύτερη αύξηση τον Σεπτέμβριο διευκρινιστού όμως μεγέθους, καθώς θα αποφασιστεί σύμφωνα με την εικόνα των μακροοικονομικών στοιχείων. Πάντως, ήδη έχει αρχίσει η

συζήτηση για το αν θα επιχειρηθεί διπλάσια αύξηση (0,5%), φέρνοντας ξανά τα επιτόκια καταθέσεων σε θετικό πρόσημο. Αυτά όμως είναι αποφάσεις που θα εξαρτηθούν από την πραγματική πορεία του πληθωρισμού. Το σημαντικό είναι ότι η ποσοτική χαλάρωση των τελευταίων ετών λαμβάνει οριστικά τέλος τη 1η Ιουλίου του 2022. Στο μακροοικονομικό επίπεδο ι-διαίτερο ενδιαφέρον έχει η πρόβλεψη της ΕΚΤ για τη συνέχεια, η οποία σκιαγραφεί ένα ιδιαίτερα δύσκολο 2023, αφού ο πληθωρισμός προβλέπεται να ξεπεράσει την ανάπτυξη κατά 1,4%. Προβλέπεται συνεπώς ένα ιδιότυπο οικονομικό φαινόμενο όπου η αύξηση στις τιμές θα παύσει να προκαλεί, όπως παραδοσιακά είχαμε συνήθει, μεγαλύτερη κατα-

νάλωση, και άρα ανάπτυξη της οικονομίας, αλλά θα φέρει το ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα. Το ίδιο σκηνικό, αλλά σε πολύ πιο ήπιο τόνο, αναμένεται να έχουμε και το 2024, χρονιά που προβλέπεται ο πληθωρισμός να προσεγγίσει τον μακροχρόνιο στόχο του 2%. Στην ανάλυση της ΕΚΤ διαπιστώνεται διασπορά του πληθωρισμού στο 75% των προϊόντων παρόλο που αρχικά είχε ξεκινήσει ως μια εισαγόμενη κρίση ακρίβειας που αφορούσε κατά βάση τα προϊόντα ενέργειας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος σε αρκετά νοικοκυριά, επιβαρύνοντας τις προοπτικές ανάπτυξης για τη συνέχεια. Στα θετικά των οικονομικών προοπτικών σημειώνεται η ισχυρή ανάκαμψη της τουριστικής βιομηχα-

νία, η οποία θα αντιμετωπίσει ισχυρή ζήτηση με πρώτο και κύριο τον τομέα της φιλοξενίας και των ταξιδιών. Η πολύ σημαντική για την Ευρώπη βελτίωση των τουριστικών δεδομένων θα επιφέρει πλήρη ανάκτηση των προ πανδημίας επιπέδων στον εσωτερικό τουρισμό, ενώ οι αφίξεις από χώρες εκτός Ευρώπης θα υπολείπονται κατά 30%. Η μεγαλύτερη δυναμική εμφανίζεται αυτή την περίοδο στη δυτική Ευρώπη, ενώ αντίθετα στην ανατολική πλευρά της γηραιάς ηπείρου η ρώσο-ουκρανική κρίση «βαραίνει» σε πολύ μεγάλο βαθμό το κλίμα, προκαλώντας καθυστέρηση στην ανάκαμψη κατά μία τουλάχιστον διετία. Η Κύπρος επηρεάζεται από το σοβαρό πλήγμα που δέχεται η ρωσική οικονομία λόγω κυρώσεων με αποτέλεσμα να επηρεάζεται το 20% των

συνολικών αφίξεων. Αν και οι προσπάθειες για κάλυψη των απωλειών είναι σημαντικές και πολυεπίπεδες δεν υπάρχει δυστυχώς ο απαιτούμενος χρόνος για πλήρη ανατροπή των εις βάρος μας δεδομένων. Επιπλέον, η ενεργειακή κρίση αποτελεί ακόμα ένα επιβαρυντικό παράγοντα, καθώς όχι μόνο αυξάνει το κόστος λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων, αλλά επιβαρύνει το κόστος μεταφοράς, προκαλώντας ανταγωνιστικό μειονέκτημα, αφού η Κύπρος μόνο αεροπορικός μπορεί να προσεγγιστεί. Το τέλος εποχής που προσδιόρισε η ΕΚΤ βρίσκει την κυπριακή οικονομία να έχει ολοκληρώσει έναν πλήρη οικονομικό κύκλο από το 2011 και μετά αφήνοντας μικτό αποτύπωμα θετικών και αρνητικών επιρροών γεγονός που καθιστά τη συνέχεια αβέβαιη.



5 291296 000378



Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!



Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις



ΑΡΘΡΟ / Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Επιγεγραμμένος ων

ΚΩΣΤΑΣ ΡΕΟΥΣΗΣ

«Inscrito - Επιγεγραμμένος», [45 + 2 αφορισμοί], διγλωσσ (ελληνικά - ισπανικά), μπρ. Mario Dom ngez Parra, σχέδιο εξωφύλλου Κώστας Ρεούσης, εκδόσεις Τυφλόμυγα, Αθήνα, Ιούνιος 2022, σ. 56

Κυκλοφόρησε από τις αθηναϊκές εκδόσεις Τυφλόμυγα η διγλωσσ (ελληνικά - ισπανικά) «Inscrito - Επιγεγραμμένος», [45 + 2 αφορισμοί] του Κώστα Ρεούση, σε μετάφραση Mario Dominguez Parra. Όπως αναφέρεται και στο οπισθόφυλλο του βιβλίου οι σαράντα πέντε αφορισμοί «συνεληφθησαν ακαριαία μες στις περιδιαβάσεις ενός ιδιόρρυθμου γραφιά στα στενά λαβυρινθώδη σοκάκια του παλιού “λίμανιού” της Λευκωσίας, και καταγράφηκαν ημε-

Η νέα συλλογή του Κώστα Ρεούση ««Inscrito - Επιγεγραμμένος» περιλαμβάνει 45 + 2 αφορισμούς που ο συγγραφέας συγκέντρωσε από το 2016 έως το 2020.

ρολογιακά επιστρέφοντας σε μια έγκλειστη “σκάπη”, ενώ η διεργασία του σώματος και της ψυχικής μνήμης είχε λειτουργήσει τεκτονικά κατά τη διάρκεια της περιπατητικής διαδρομής. Κάτι μεταξύ αρχαίου ελληνικού επιγράμματος και σύγχρονου αερόλιθου, προσδοκούν να φανερώσουν ή αναστατώσουν την υπερπραγματικότητα του εκτοπλασματικού βιώματος ενός ακραίου ποιητή και μιας νησιωτικής συντοριακής πόλης του Νότου».

Ο πρώτος αφορισμός της έκδοσης συνελήφθη στις 22 Σεπτεμβρίου 2016, με τον τελευταίο να καταγράφεται στα τέλη Μαρτίου 2019. Καταγγελτικός ο Ρεούσης, διαβάζει την πόλη και τα σκοτάδια της και με μερικές λέξεις λείει πολλά περισσότερα από ολόκληρα δοκίμια... Παράδειγμα ο αφορισμός υπ' αριθμ. 40 «Η ωρότητα που είναι το Κράτος / δεν υποδαυλίζει το Ωμό / που προϋπάρχει, και είναι η Πόληση» ή ο υπ' αριθμ. 12. «Οι φι-

λολογικοί περιφερειακοί / κοπρίτες αδυνατούν να συλλάβουν / έναν πυρηνικό συμπαντικό ποιητή» ή ο εξαιρετικός αφορισμός 7 «Όταν τα χελιδόνια / κατοπιτρίζουν με τις νυκτερίδες / τα περιστέρια κουρνιαίζουν». Μα ο Ρεούσης δεν φοβάται τη σύγκρουση, δεν τον ενδιαφέρει, θεωρώ, ο ίδιος επιγράφεται γραφέας και ουχι ποιητής... και δείχνει να το διασκεδάζει: αφορισμός αρ. 20 «Γραφιάς ή ποιητής, και απαγγέλτης, χωρίς ή δίκα ράβδο, /και φραγγέλιο, δε λογέται», και πιο πριν γράφει: «Ποιητές φιλολογούν ή φιλόλογοι / ποιητικο-λογούν: πλαστοκολόγοι / ή καστοπλιάδες αμφότεροι» (αρ. 18). Ο Κώστας Ρεούσης χωρίς τον παραμικρό ενδοιασμό μιλάει για τη φιλογολική και λογοτεχνική κοινωνία της χώρας και γράφει από την αρχή πως: «Πρέπει να προσβάλλω τους διαπιστευμένους με την παρουσία» (αρ. 5) και συνεχίζει στον αφορισμό 9 «Οι αδόλεσχές της ελληνικής ποίησης as mas αδειάσουν τη γωνιά». Τον ενδιαφέρει είπαμε ο τόπος, η πόλη, εκεί όπου βρίσκεται η εγκλειστρο του... αισθάνομαι πως παρουσιάζει μία μη πόλη πια: «Σας έχω σκαμένους, / κ' εκεί ήταν ένας τόπος» αρ. 9 ή ο 13 «Πρέπει να ιπτασai να μεταλάβεις / τη γεωμετρία τούτου του τόπου»... παραιτείται άραγε ο Ρεούσης ή απογοιτευτεί; «Θαυμαστικά λειπίδια / αγκυροβολούν στο ποδόστιο / μιας επαρχίας του νότου» αρ. 27, αφού ο ίδιος παραδέχεται πως «Έχω μείνει περιδινούμενος / στον τόπο»...

Ο Κώστας Ρεούσης έχει εκδώσει εννέα ποιητικές συλλογές, με την πρώτη να τιτλοφορείται «Χαμαιλέων», η οποία πρωτοεκδόθηκε το 1995, και ακολούθησε δεύτερη το 2000, εκτός εμπορίου. Ακολούθησαν το 2008 η «Feuille volante υπερπραγματικής θρασύτητας», το 2009 «Ο κρατήρας του γέλιου μου», το 2012 «Καρίνα» [ποίηματα 1993-1997], το «Ναρικατέ», το 2013. Δύο χρόνια αργότερα, το 2015 η συλλογή «Ένα τσεκούρι κθαείται», το 2018 η συλλογή «Σμπαράλια», το 2019 ο «Ξεκούρδιστος λυγμός», που περιλαμβάνεται στον τόμο, «Έν καμίνω», και τα «Σμπαράλια 2», το 2020. Τυφλόμυγα, Αθήνα, 2020. Το 2017 κυκλοφόρησε η διγλωσσ ανθολογία 60 ποιημάτων του, η «La irreallada submarina», στην Ισπανία.

Η γαστρονομική παράδοση ενός τόπου είναι πολύ σημαντική για να καταλάβει κάποιος το ποιόν κατά κάποιο τρόπο της γης, που αφειδώλευτα πολλές φορές δίνει τους καρπούς της στον άνθρωπο. Πλούσια ή φτωχή η γη δίνει γεννήματα και σε αυτόν μένει να τα αναγνωρίσει και να τα κάνει ευλογία. Αυτός είναι και στόχος των Βραβείων Ποιότητας Γαστρονόμος, που εδώ και οκτώ χρόνια αποτίσει φόρο τιμής στην κυπριακή γη και τους υπηρέτες της, μια σχέση μάλλον αγαπτική, ένα αέναο δούνα και λαβείν, η γης ποτίζεται από το νερό της βροχής, από τα υπόγεια ύδατα, μα και από τον ιδρώτα των ανθρώπων που την καλλιεργούν, ως αντάλλαγμα εκείνη δίνει τα δώρα της...

Πλουτοδότεira η κυπριακή γη και τα βραβεία του Γαστρονόμου από το 2014 έχουν αναδείξει περισσότερα από 80 παραδοσιακά προϊόντα, τα οποία ανθέρπυσαν γενιές και γενιές Κυπρίων, προϊόντα που κάποτε έκαναν τον γύρο του τότε γνωστού κόσμου.

Κατηγορίες και προϊόντα

Από το 2014 στα Βραβεία του Γαστρονόμου έχουν δοκιμαστεί σε τυφλές γευσισγνωσίες 407 κυπριακά προϊόντα, από τα οποία, και χρόνο με τον χρόνο οι κατηγορίες αυξάνονταν και εμπλουτίζονταν. Οι κατηγορίες στις οποίες έχουν δοθεί βραβεία είναι οι εξής: «Χαλούμι», «Παραδοσιακό Προϊόν», «Ελαιόλαδο», «Γεωργικό Προϊόν», «Εξαιρετική Ποιότητα», «Λευκός Οίνος», «Ροζ Οίνος», «Ερυθρός Οίνος», «Αποστάγματα», «Αρτοποιία/ Ζαχαροπλαστική», «Ετικέτα και Συσκευασία», «Καινοτομία», «Ευρείας Κατανάλωσης», «Εστιάτοριο», «Εξαγωγές» και «Τιμητικό Βραβείο».

Ειδικότερα στις πιο σημαντικές κατά τη γνώμη μου κατηγορίες, όπως σ στην κατηγορία «Παραδοσιακό Προϊόν» βραβεύτηκαν το φουνιώτικο λουκούμι, το παστέλι και το χαρούπιμελο, το ξεχασμένο τυρί χαλίτζι, η λούντζα, η μαρμελάδα μόσφιλο, ο τραχανάς και το πρόβιο γιαούρτι. Στην κατηγορία «Γεωργικό Προϊόν» αναδείχθηκαν το κολοκάσι Σωτήρας Αμμοχώστου, το ρόδι, τα παπουτσόσκυα, και οι ντομάτες της Οδού. Εννοείται πως για το par excellence τυρί της Κύπρου, το χαλούμι, υπάρχει ξεχωριστή κατηγορία. Το τυρί που έγινε μετωνυμικό της Κύπρου και που ο Γεώργιος Βιζυηνός στο ποίημά του «Το πτωχόν της Κύπρου» το 1877 γράφει: «Θυμίζμαι πρώτα, στο χωριό/ Επείνασα λιγάκι/ Χαλούμι και ψωμάκι / κ' ευθός ενίγηκα θερμό». Το χαλούμι, το τυρί της Κύπρου, τι κι αν αντιμητοπίζει διάφορες προκλή-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Αγάπη και σεβασμός στη γη



Πλουτοδότεira η κυπριακή γη και τα βραβεία του Γαστρονόμου από το 2014 έχουν αναδείξει περισσότερα από 80 παραδοσιακά προϊόντα.

Από το 2014 στα Βραβεία του Γαστρονόμου έχουν δοκιμαστεί σε τυφλές γευσισγνωσίες 407 κυπριακά προϊόντα.

σεις, απόρροια μικροπολιτικών και οικονομικών συμφερόντων των ολίγων, αποτελεί τεράστιο γαστρονομικό κεφάλαιο της χώρας και οι μικροί παραγωγοί το έχουν καταλάβει, αυτούς τους παραγωγούς αναζητεί και ο Γαστρονόμος, αυτούς που ξέρουν πως το καλό αποτέλεσμα είναι ευλογία. Σκεφτείτε ότι η παραγωγή χαλούμιου ήταν και έργο συνεταιριστικό των γυναικών στα χωριά, με προεξάρχουσα η «γαλαταρκά», η γυναικά δηλαδή με τις περισσότερες αίγες και που άρχισε πρώτα το πηξίμο του γάλακτος. Αυτή η σύμπραξη γυναικών αποσκοπούσε στην καλύτερη αξιοποίηση του γάλακτος, την ταχύτερη παρασκευή χαλούμιου προς όφελος όλων των οικογενειών και τη διατήρηση της κοινωνικής και οικογενειακής συνοχής σε κάθε χωριό.

Ευφορσύνει εν τη απλότητα

Τα Βραβεία του Γαστρονόμου από την πρώτη κιόλας φορά που διοργανώθηκαν το 2014, έδειξαν ότι αγαπούν τον άνθρωπο πάνω απ' όλα, τον φιλόξενο Κύπριο, τη φιλόξενη Κύπρια, που με τα πιο απλά υλικά ικανοποιεί και τον πιο απαιτητικό ουρανίοκο... και αυτή η ζεστασιά κρατάει αιώνες. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα δύο γεύματα, που απλοί χωρικοί πρόσφεραν στον Ευρωπαίο τουρίστα της εποχής Franz von Lohse! Το ένα το 1878, στην Αθηνάιου, όπου ο Γερμανός

περιηγητής κατέλυσε για ένα βράδυ. Εκεί δοκίμασε τηγανιτά αβγά, ψητό κοτόπουλο και πιλάφι και για επιδόρπιο του προσφέρθηκαν πορτοκάλια, αγκινάρες και ένα εξαιρετικό, όπως λέει, μαύρο κρασί. Το δεύτερο γεύμα ήταν πασχαλιάτικο και προσφέρθηκε στον Leher στην Ευρύκου. Τυχερός αισθάνθηκε, αφού είχε την ευκαιρία να δοκιμάσει και κρέας. Στο πασχαλινό τραπέζι υπήρχε μεγάλη ποικιλία από χρωματιστά πασχαλινά αβγά. Δεν γνωρίζουμε άλλες λεπτομέρειες για το γεύμα, αλλά γνωρίζουμε για το πόσο ικανοποιημένος από τη φιλοξενία στο σπίτι του προύχοντα έμεινε.

Οίνος κυπριακός

Μα και το κρασί... οίνος ευφραίνει καρδιάν και για το κρασί το κυπριακό, πολλοί εμπήσαν και έγραψαν. Το κυπριακό κρασί γνώρισε δόξες στην Ευρώπη, και τα κρασιά που παρήχοντο στην περιοχή της Μεγάλης Κουμανδαρίας των Ιωαννιτών Ιπποτών στη Λεμεσό, κάποια στιγμή έλαβαν το όνομα κουμανταρία, μια ονομασία που είναι και τώρα πάσα πιθανότητα νεότερη, αφού δεν αναφέρεται σε κανένα μεσαιωνικό κείμενο. Μία παράδοση, που μάλλον αποτελεί ένα ακόμη μύθο, είναι η ιστορία ότι στο Δημαρχείο του Λονδίνου το 1363, στο συμπόσιο που παρέθεσε το 1363 ο λόρδος και δήμαρχος του Λονδίνου Χένρυ Πικαρτ, σερβιρίστηκε και κυπριακή κουμανδαρία, κάτι που ωστόσο δεν τεκμηριώνεται από τις πηγές, όμως αυτό δεν σημαίνει ότι το κρασί δεν ήταν περιώνυμο εις τα Ευρώπαι! Ο Γάλλος ποιητής Henri d'Andel στο ποίημά του «La bataille des vins», βραβεύει το κρασί της Κύπρου ως το καλύτερο! «Li rois les bons vins corona / Et a cascun son non dona. / Vin de

Cypre fist apostolle, / qui resplendist com vraie estoille», δηλαδή «ο βασιλιάς τα καλύτερα κρασιά βράβευσε / και στο καθένα έδωσε ένα όνομα / το κρασί της Κύπρου ήταν Αποστόλων / που λάμπει σαν αστέρι». Και δεν θα μπορούσε να λείπει ο σπουδαίος Ιταλός συγγραφέας Carlo Goldoni, ο οποίος διανθίζει τους χαρακτήρες με τα χαρακτηριστικά του κάθε οίνου, στο έργο του «La locandiera» όπου ο Μαρκόσιος προτείνει στη λοκαντιέρα να πει ένα ποτηράκι... κρασί της Κύπρου: «Voglio farvi sentire un bicchierino di vin di Cipro. [...] Si beve a goccie, come lo spirito di melissa [...] Che nettare! Che ambrosia! Che manna distillata!». Το πίνουν, της λέει, σε σταγόνες, είναι νέκταρ, αμβροσία... Λίγο τοηγούνns ο μαρκήσιος, αφού το κρασί της Κύπρου ήταν ακριβό! Θυμίζουμε και το ποίημα της Elizabeth Barrett Browning, «Wine of Cyprus», η οποία με τον δικό της τρόπο υμνεί το κυπριακό κρασί και ό, τι αυτό φέρνει στον νου!

Ευλογημένος τόπος η Κύπρος, από τον Ακάω ως το Καρπάσι, όλοι σχεδόν οι επισκέπτες της Κύπρου σημειώναν ότι η γη αυτή είναι άφθονη από κάθε αγαθό, και πρέπει άπαντες και άπασες να διαφυλάττουμε ως κόρη οφθαλμού αυτή την γενναίοδωρη γη, για να μπορεί να συνεχίσει να τρέφει κατοικούντες και παρεπιδημούντες, διότι μην ξεχνάμε ότι η γη αυτή και τα ζώα της δουλεύονται ανάκαθεν και από παρεπιδημούντες. Τα Βραβεία Ποιότητας του Γαστρονόμου δεν βραβεύουν μόνο την παράδοση, αλλά και το πάντρεμά της με την καινοτομία, με τις σύγχρονες μεθόδους παραγωγής. Τιμούν τις παλαιότερες γενιές παραγωγών και επιβραβεύουν τις νεότερες για να συνεχίσουν με τόλμη.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

«Σεάνς» του Μιχάλη Παπαδόπουλου

Ανεβαίνει στο Θέατρο Ένα Λεμεσό η νέα κωμωδία του Μιχάλη Παπαδόπουλου σε σκηνοθεσία Μαρίνου Ανωγυριάτη. Το έργο «Σεάνς» είναι μια μονόπρακτη κωμωδία και αποπεράττει να καυτηριάζει με κωμικό τρόπο, μέσα από μια πνευματιστική συνεδρία, τη γνωστή στο κοινό ως «Σεάνς», τον κομμητικό διπολισμό αλλά και τα στερεότυπα που συνεπάγεται αυτό το φαινόμενο. Πρόκειται για μια καθημερινή ιστορία, γραμμένη με πολύ χιούμορ την οποία το κοινό θα απολαύσει με μπόλικο γέλιο τόσο για το θέμα της μοικείας όσο και για το κομμητικό στοιχείο που θα παρεισφρήσει μέσω πνευμάτων νεκρών, τα οποία «καλεί» το μέντιουμ. Παίζουν: Ευαγγελία Νικολάου, Αγγελίνα Μήτκα, Νεκτάριος Λοϊζίδης. Παραστάσεις στην έδρα του Θεάτρου Ένα 15, 16 και 17 Ιουνίου, ώρα 8:30 μ.μ. και στη Λευκωσία, στο θερινό κινηματοθέατρο Κωνσταντίνου στις 22, 23, 24, 26, 29 και 30 Ιουνίου στις 9:00 μ.μ. Κρατήσεις/ Πληροφορίες: 22348203

Ο καραγκιόζης πάει συναυλία

Ο συνδυασμός θεάτρου σκιών Καραγκιόζη με δημοφιλή κλασικά έργα – μία ιδέα του επιτίμου της μαέστρου της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου κ. Άλκη Μπαλιτά – παίρνει σάρκα και οστά στην παράσταση «Ο Καραγκιόζης πάει συναυλία», η οποία παρουσιάζεται για τρίτη φορά στην Κύπρο. Αυτή τη φορά, Κλιμάκιο της ΣΟΚ, υπό τη διεύθυνση του Άλκη Μπαλιτά και σε σύμπραξη με τον

υπέροχο Καραγκιοζοπαίκτη της «Ανεμοδούρας» Μπάμπη Κωστιδάκη, θα παρουσιαστούν σε Δερύνεια και Πόλη Χρυσοχούς, καθώς και σε δύο παραστάσεις στη Λευκωσία. Συναυλίες: Δερύνεια: Τετάρτη 15 Ιουνίου, Δημοτικό Αμφιθέατρο Δερύνειας, ώρα 8:00 μ.μ. Πόλη Χρυσοχούς: Πέμπτη 16 Ιουνίου, στο Πολιτιστικό Κέντρο, ώρα 8:00 μ.μ. και στη Λευκωσία την Παρασκευή 17 Ιουνίου, στο Θέατρο Παλλάς, 6:00 και 8:00 μ.μ. Προώληση εισιτηρίων: Δερύνεια και Πόλη Χρυσοχούς: 2 ώρες πριν από την έναρξη. Λευκωσία: Από την ιστοσελίδα www.cyo.org.cy, το Ταμείο του Θεάτρου Παλλάς κάθε Τετάρτη 16:00-19:00 και 2 ώρες πριν από την έναρξη. Πληροφορίες: 22463144.

Grieving at the Time of the Pandemic

Τη νέα της δουλειά παρουσιάζει η εικαστικός Βασιλεία Μ. Αναγρόρου με τίτλο «Grieving at the Time of the Pandemic», στις 14 Ιουνίου στον πολυχώρο Γκαράζ, στη Λευκωσία. Η καλλιτέχνης στη νέα της έκθεση αποτυπώνει την πολιτική έλιψη εν καιρώ πανδημίας, κάνοντας ένα βηματικό ταξίδι, στο οποίο πρωταγωνιστεί ο θάνατος, ο οποίος για την καλλιτέχνη είναι ένα ραγδαίως μεταβαλλόμενο συναίσθημα, απότοκο της βιοπολιτικής που επανέφερε στο προσκηνίο η πανδημία. Στη δουλειά της επικρίνει τους νέους «επιβεβλημένους» τρόπους ύπαρξης μας, της υποχρεωτικότητας και της υγείας ως εργαλειακής αξίας, μέσω τρισδιάστατων εγκαταστάσεων, φωτογραφιών και μικτών μέσων, χωρίς να εξυπηρετεί φόρμες ή προδιαγεγραμμένα μοτίβα. Τα υλικά που χρησιμοποιεί είναι γι' αυτήν οικεία, η παλέτα



της προσαρμόζεται στα συναισθηματικά σκαμπανεβάσματα της ίδιας. ΓΚΑΡΑΖ, τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν την Τρίτη 14 Ιουνίου στις 6:00 μ.μ. και θα διαρκέσει μέχρι την Τετάρτη 22 Ιουνίου 2022. Αμμοχώστου 16, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνω 22001508.

Cyprus BLOOMSDAY Festival 2022

Φέτος γιορτάζονται τα 100 χρόνια από την πρώτη έκδοση του Ulysses και η Προεβεία της Ιρλανδίας στην Κύπρο, ανακοινώνει την έναρξη του Cyprus BLOOMSDAY Festival 2022. Το 16ο εορταστικό Μουσείο Λευκωσίας,



τζεσωτηρίου) διοργανώνει την εκδήλωση: «100 χρόνια Οδυσσέας (Ulysses) του Τζέιμς Τζόυς», η οποία θα συμπεριλαμβάνει θεατρικές αναγνώσεις από την ηθοποιό Στέλλα Φυρογένη, τον ποιητή και ηθοποιό Paul Stewart και τον ποιητή Gurgenc Korkmazel, τις οποίες θα σκηνοθετήσει ο Ανδρέας Αραούζος, καθώς επίσης προβολές και μουσική όρτας. Η Bloomsday είναι ημέρα γιορτής και μνήμης της ζωής του Ιρλανδού συγγραφέα Τζέιμς Τζόις, κατά τη διάρκεια της οποίας ξαναζωντανεύουν τα γεγονότα του μυθιστορηματός του «Οδυσσέας» (Ulysses), τα οποία εκτυλίσσονται στις 16 Ιουνίου 1904. Γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 16 Ιουνίου στο Δουβλίνο και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου. Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας,

Ιπποκράτους 15-17, Παλιά Λευκωσία. Πέμπτη 16 Ιουνίου στις 8:30 μ.μ.

Αφιέρωμα στην Ella Fitzgerald

To Steppin' Out Jazz Band με τους Alice Ayvazian – φωνή, Δημήτρη Μίαρη – πιάνο, Κώστα Χαλούμα – κοντραμπάσο και Μάριο Σπύρου - ντραμς, παρουσιάζουν ένα μουσικό αφιέρωμα στην Ella Fitzgerald. Η Ella Fitzgerald είναι μία από τις σημαντικότερες τραγουδίστριες της jazz μουσικής σκηνής, η οποία κατάφερε να αποκτήσει παγκόσμια φήμη και καταξιώθηκε διεθνώς, ξεχωρίζοντας για τις ιδιαίτερες φωνητικές ικανότητες της. Η μεγάλη Αμερικανίδα τραγουδίστρια της jazz ήταν γνωστή στο κοινό και με τα προσωνύμια «Πρώτη Κυρία του τραγουδιού», «Βασίλισσα της Jazz» και «Lady Ella», μουσική της σταδιοδρομία, που διάρκησε περίπου 60 ολόκληρα χρόνια. Παρασκευή, 17 Ιουνίου, ώρα 8:00 μ.μ. στον κήπο του Τεχνόπολις 20, λεωφόρος Νικολάου Νικολαΐδη 18, Πάφος. Εισιτήρια, Κρατήσεις, Πληροφορίες στο 70002420.

«Σάκρα» του Αλέξη Βασιλείου

Στο νέο του έργο «Σάκρα», ο Αλέξης Βασιλείου επιχειρεί να ανασυνθέσει μια ρυθμική, ηχητική και σωματική τελετουργία αναπαράστασης, πάνω στις καταβολές της γλώσσας, των συναισθημάτων και της ανθρώπινης εμπειρίας. Εκκινώντας από τα πιο αναγνωρίσιμα μελωδικά και ρυθμικά μοτίβα της Ιερωτελεσίας της Άνοιξης, του Igor

Stravinsky, το έργο αναζητεί να ανασυνθέσει το εναρκτήριο λάκτισμα της ζωής, καθώς οι επτά ερμηνευτές του έργου βρίσκονται σε μια συνεχή προσπάθεια να ενεργοποιήσουν τις βασικές λειτουργίες της αναπνοής, της φωνής και του μηχανισμού της κίνησης. Ερμηνεία: Ελεάνα Αλεξάνδρου, Αριάννα Μαρκουλίδου, Στυλιάννα Αποστόλου, Ανδρέας Πατσιάς, Λουκία Πιερίδου, Luiza Jaffe Misiuk Barbosa, Francois Delcambre. Καλλιτεχνική συνεργάτης: Μπελίντα Παπαβασιλείου. Δραματουργική επεξεργασία: Λουίζα Παπαλοΐζου. Θέατρο Ριάλτο, Κυριακή 19 Ιουνίου, ώρα 3:00 και 8:30 μ.μ. Εισιτήρια: € 15 / 10 IE-ticket: www.rialto.com.cy, Rialto App. Κατάλληλο για ηλικίες 18+

Βαβέλ στην isnotgallery

Ατομική έκθεση του Βρασίδα Νεοφύτου (1953), με τίτλο BABEL στην isnotgallery. Ο αυτοδίδακτος καλλιτέχνης «ζυμώνει» τα υλικά της γης και με κύριο υλικό του το ξύλο και επιλέγοντας τη λαϊκή παράδοση, κρατώντας στοιχεία της και αποδομώντας την, ταυτόχρονα, παρουσιάζει μια σειρά από ζωόμορφα γλυπτά. Η εγκατάσταση των έργων, απλωμένη στο πάτωμα της γκαλερί και που παρουσιάζει διαφόρων ειδών ζώα-γλυπτά φτιαγμένα με μικτά υλικά, παρουσιάζει αφηρημένες μορφές ζώων / γλυπτά, μαγκούρες, πουλιά διαφόρων ειδών. Τα γυάλινα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μερικές συνθέσεις, συνοτούν μια νοσταλγία που συνειρμικά μεταφέρει τον θεατή στο παρελθόν, σε μια πιο απλή πραγματικότητα. Εγκαίνια: Τετάρτη 15 Ιουνίου, ώρα 8:00, isnotgallery, Οδυσσέως 11, Παλιά Λευκωσία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΕΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Γρίφος ο νέος δανεισμός για το 2023

Πληθωρισμός, τιμές ενέργειας, πόλεμος και αβεβαιότητα λειτουργούν επιβαρυντικά και αναστέλλουν επενδύσεις

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μικρό «καλάθι» για τις δανειστικές επιδόσεις του 2023 κρατούν οι τράπεζες, με το κοκτέιλ του πληθωρισμού, της ακρίβειας και της αβεβαιότητας που επέφεραν η πανδημία και ο πόλεμος να ευθύνονται για μια πιθανή επιβράδυνση. Οι τράπεζες εκτιμούν πως το 2022 θα ολοκληρωθεί με σχετικά καλή δανειστική επίδοση, όμως για τα επόμενα δύο χρόνια βάζουν ένα τεράστιο ερωτηματικό. Οι πληθωριστικές τάσεις, που συνεπάγονται ακρίβεια, μειώνουν την επιθυμία των πολιτών και των επιχειρήσεων για νέα ανοίγματα και οι τράπεζες θεωρούν πως οι πιστωτικές επεκτάσεις θα είναι πιθανώς περιορισμένες. Η ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας από το πανδημικό σοκ να μην αναδεικνύει την ανθεκτικότητά της σε κραδασμούς, αλλά οι επενδύσεις σίγουρα δεν θα πρέπει να καμφθούν

Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης για το 2022 αναμένεται να καταγράψει επιβράδυνση στο 2,7%, σε σύγκριση με ρυθμό ανάπτυξης 5,5% το 2021.



Οι δανειστικοί δείκτες για το 2022 παρουσιάζουν καλή εικόνα μέχρι στιγμής, αλλά όλοι οι θεσμοί αναθεωρούν τις προβλέψεις τους προς τα κάτω για την οικονομία.

από τον πόλεμο. Η διάρκεια και το μέγεθος των ενεργειακών αναταράξεων δεν έχει αφήσει ανεπρόσμενους τους πολίτες και αναμένεται να τους επιρεάσει ακόμα περισσότερο στο άμεσο μέλλον. Οι δανειστικοί δείκτες για το 2022 παρουσιάζουν μια καλή εικόνα μέχρι στιγμής, αλλά όλοι οι θεσμοί αναθεωρούν τις προβλέψεις τους προς τα κάτω για την οικονομία. Μεγάλο ερώτημα προκύπτει για το δανειστικό τοπίο του 2023, αφού ο πληθωρισμός θα συνεχίσει να υπάρχει, οι τιμές της ενέργειας θα παραμείνουν υψηλές και ο πόλεμος θα παρατείνεται. Οι τράπεζες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν την ενδεχόμενη μείωση του νέου δανεισμού για το 2023, αφού το 80% των επιχει-

ρηματικών τους δραστηριοτήτων προκύπτουν από νέα δάνεια, και να εξευρύνουν τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα και νέες πηγές εσόδων.

Στην τελευταία έκθεσή της με τίτλο «Πόσο κακό είναι το ουκρανικό για την ευρωπαϊκή οικονομία» που δόθηκε στη δημοσιότητα χθες, Τρίτη 14 Ιουνίου 2022 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) τονίζει ότι ο αντίκτυπος στις τράπεζες θα παραμείνει περιορισμένος, αλλά η πρόσβαση των επιχειρήσεων σε εξωτερικές πηγές δανεισμού μπορεί να επιδεινωθεί. Στην έκθεση της ΕΤΕπ αναφέρεται ότι κατά γενική ομολογία το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα έχει μικρή άμεση έκθεση Ουκρανία, Ρωσία και Λευκορωσία, εκτός

από μερικές τράπεζες. Από το τέταρτο τρίμηνο του 2021, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή (ΕΒΑ), οι τράπεζες ανέφεραν ανοίγματα (δάνεια, προκαταβολές και χρεόγραφα) ύψους 76 δισ. ευρώ σε Ρώσους αντισυμβαλλόμενους και 11 δισεκατομμύρια ευρώ σε ουκρανικούς. Αυστριακές, γαλλικές και ιταλικές τράπεζες έχουν τα υψηλότερα επίπεδα έκθεσης στη Ρωσία, ενώ αυστριακές, γαλλικές και ουγγρικές τράπεζες ήταν οι πιο εκτεθειμένες στην Ουκρανία. Στην πιο πρόσφατη Έρευνα για τον τραπεζικό δανεισμό, οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ ανέφεραν αυστηρότερους πιστωτικούς κανόνες για δάνεια ή πιστωτικά όρια προς επιχειρήσεις

το πρώτο τρίμηνο του 2022, που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στον πόλεμο, και οι τράπεζες αναμένουν οι συνθήκες θα γίνουν ακόμη πιο αυστηρές στο δεύτερο τρίμηνο. Οι τράπεζες ανησυχούν για τις επιπτώσεις των διαταραχών της αλυσίδας εφοδιασμού, των υψηλών τιμών της ενέργειας και άλλων δαπανών εισροών, καθώς και της αύξησης των πιστώσεων κινδύνου λόγω της έκθεσης των επιχειρήσεων στην Ουκρανία, τη Ρωσία και τη Λευκορωσία. Τέλος, η ΕΤΕπ εκτιμά ότι οι συνθήκες χρηματοδότησης στις τράπεζες στην Ευρώπη αναμένεται να επιδεινωθούν και ότι η πιστωτική ποιότητα αναμένεται να «υποφέρει».

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου α-

ναφέρει επίσης πως λόγω του πολέμου και των επακόλουθων διεθνών κυρώσεων που επιβλήθηκαν στη Ρωσία αναμένεται να καταγραφούν άμεσες δυσμενείς οικονομικές συνέπειες το 2022. Συνοψίζει στην τελευταία της έκθεση πως, λόγω των σημαντικών αυξήσεων στις τιμές της ενέργειας και των συνεπακόλουθων αυξήσεων σε τιμές αγαθών και πρώτων υλών, καθώς και των απωλειών στον τουρισμό και στις εξαγωγές υπηρεσιών πέραν του τουρισμού, θα υπάρξουν επιπτώσεις. Έμμεσες δυσμενείς συνέπειες αναμένονται επίσης λόγω της χειροτέρευσης της διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας και της αυξημένης αβεβαιότητας, εξελίξεις οι οποίες θα επηρεάσουν αρνητικά το επιχειρηματικό και καταναλωτικό κλίμα.

Ρεκόρ στο πρώτο τρίμηνο... αλλά

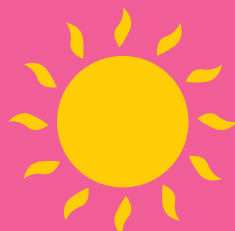
Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική Τράπεζα αποτελούν το 67% του δανειστικού χαρτοφυλακίου της Κύπρου. Το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας Κύπρου επί των δανείων ανέρχεται στις 31 Μαρτίου 2022 σε 41,9%. Το μερίδιο αγοράς κορηγήσεων της Ελληνικής Τράπεζας από την άλλη, στις 31 Μαρτίου 2022 ήταν 25%. Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο από την Τράπεζα Κύπρου κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022 ανήλθε σε 618 εκατ. ευρώ, αυξημένος κατά 31% σε τριμηνιαία βάση και κατά 27% σε ετήσια βάση, ξεπερνώντας τον νέο δανεισμό κατά την αντίστοιχη περίοδο προ πανδημίας (α' τρίμηνο 2019). Η τριμηνιαία αύξηση είναι κυρίως λόγω αύξησης στα δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις, δάνεια στον τομέα της ναυτιλίας και διεθνή εργασίες, δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και δάνεια ιδιωτών (λειτουργία τραπεζικής).

Το σύνολο των νέων δανείων που πραγματοποιήθηκαν κατά την 1η τριμηνία του 2022 για την Ελληνική Τράπεζα ανήλθε σε 269 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 166 εκατ. ευρώ την πρώτη τριμηνία του 2021. Το μερίδιο αγοράς κορηγήσεων της Ελληνικής αποτελείται από 32% για δάνεια σε νοικοκυριά και 22,1% για δάνεια σε μη-χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

Επιβράδυνση της ανάπτυξης

Στη δημοσιογραφική διάσκεψη για την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων του πρώτου τριμήνου της Τράπεζας Κύπρου, ο διευθύνων σύμβουλος της, Πάνικος Νικολάου σχολίασε ότι, οι προβλέψεις της Τράπεζας λαμβάνουν υπόψη «χειρότερες μακροοικονομικές προβλέψεις, χαμηλότερη αύξηση του ΑΕΠ, αυξημένο κόστος ρίσκου έναντι προβλέψεων, μειωμένα νέα δάνεια και παρεμφερείς άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία». Στα πολυσέλιδα αποτελέσματα της τράπεζας καταγράφεται πως ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι κυρώσεις κατά της Ρωσίας θα μειώσουν σημαντικά την ανάπτυξη το 2022. Στο πρώτο τρίμηνο του 2022 το πραγματικό ΑΕΠ, εποχικά προσαρμοσμένο, αυξήθηκε κατά 5,6% σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με αύξηση 5,1% στη ζώνη του ευρώ. Ωστόσο, η ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2022 στο 2,7%, πριν επιταχυνθεί στο 3,8% το 2023. Στο πλαίσιο επεξήγησης των οικονομικών αποτελεσμάτων της Ελληνικής Τράπεζας ο CEO της Ελληνικής, Όλιβερ Γκάτσκε σχολίασε πως ο υψηλός πληθωρισμός και οι ανισορροπίες των προϊόντων θα επιβραδύνουν τον νέο δανεισμό. Εξήγησε δε ότι δεν αναμένεται ύφεση για το 2022, αλλά υπάρχουν ερωτηματικά γενικότερα για την πορεία του 2023. Η Ελληνική σημειώνει στην έκθεσή της πως, η κρίση μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας έχει περιορίσει τις προσδοκίες για συνέχιση της σημαντικής ανάκαμψης, τουλάχιστον για το μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Τώρα υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα για τις οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης και λόγω της αβεβαιότητας για την έκταση και ένταση των πολεμικών δραστηριοτήτων, ο βαθμός της επίπτωσης των κυρώσεων καθώς και πιθανών αντιμετρώων από τη Ρωσία είναι δύσκολο να εκτιμηθούν.

GoGordian
REAL ESTATE



Σκέφτεστε για εξοχική κατοικία;



residential
ανακαλύψτε τη νέα σας στέγη!

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Παραλίμνι, Περιοχή Μάλαμα

Ref. 8118



€300.000

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Λατοί, Πάφος

Ref. 7620



€1.300.000

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Παραλίμνι, Περιοχή Μάλαμα

Ref. 8102



€330.000

7777 5656 | www.gogordian.com



Το μεγαλύτερο κενό εντοπίζεται στις θέσεις καμαριέρας και προσωπικού κουζίνας, ενώ σοβαρές ανάγκες καταγράφονται και στο προσωπικό υποδοχής, αλλά και στους σερβιτόρους.

Φτάνουν οι πρώτοι εργαζόμενοι στα ξενοδοχεία

Δόθηκαν 900 άδειες εργασίας για τα ξενοδοχεία – Δεν επιλύεται το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού λένε οι ξενοδόχοι

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Την ώρα που οι τουριστικές αφίξεις δείχνουν να είναι σε τροχιά ανάκαμψης, και η αεροπορική κίνηση προσεγγίζει τα επίπεδα του 2019 (στο 80% σύμφωνα με στοιχεία τα οποία παρέθεσε ο υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων Γιάννης Καραούσος στο συνέδριο Flight Safety Foundation), το καθημερινό πρόγραμμα προσωπικού στα ξενοδοχεία δεν βγαίνει. Καταγράφονται σοβαρά κενά σε καίρια πόστα για την εύρυθμη λειτουργία τόσο της τουριστικής βιομηχανίας εν γένει, όσο και των τουριστικών καταλυμάτων. Ζητούνται λοιπόν, καμαριέρες-καμαριέρηδες αλλά και προσωπικό κουζίνας, αφού εκεί εντοπίζεται το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Σε μικρότερο βαθμό είναι οι ελλείψεις σε προσωπικό υποδοχής και σερβιτόρους. Πρόκειται για ελλείψεις, οι οποίες εν μέρει θα καλυφθούν από προσωπικό τρίτων χωρών, που έλαβε άδεια εργασίας και αναμένεται σύντομα στην Κύπρο. Οι αριθμοί και πάλι όμως δεν βγαίνουν. Στο σύνολο οι δοθείσες άδειες ανέρ-

Λιγότερο προσωπικό σημαίνει λιγότερες υπηρεσίες. Μόλις 15% των αναγκών θα καλυφθεί από τις νέες προσθήκες σε προσωπικό.

χονται σε 900 (από Λίβανο, Ταϊλάνδη και Νεπάλ), ενώ οι ανάγκες προσωπικού κυμαίνονται στις 5.500, σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή του ΠΑΣΥΣΕ Φιλόκυπρου Ρουσούνιδη. Δηλαδή το ποσοστό που αναμένεται να καλυφθεί κυμαίνεται μόλις στο 15% των υφιστάμενων αναγκών. Επιπλέον οι διαδικασίες που μεσολαβούν μέχρι την άφιξη, την εργοδότηση, την εκπαίδευση και την ενσωμάτωση του υποψηφίου είναι χρονοβόρες. Έτσι, με την καλοκαιρινή τουριστική σεζόν να έχει ήδη ξεκινήσει, θεωρείται δεδομένο ότι έχει ήδη χαθεί πολύτιμος χρόνος, ενώ ήδη είναι εμφανής ο αντίκτυπος του προβλήματος, στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Κλειστές κλίνες

Την ίδια ώρα δεν φαίνεται να υπάρχει στο τραπέζι κάποια άλλη εναλλακτική. Ήδη είχε γίνει μια προσπάθεια για κάλυψη μέρους των αναγκών μέσω εργοδότησης προσφύγων από την Ουκρανία, η οποία δεν ευοδώθηκε. Άρα τα ξενοδοχεία θα δουλέψουν με το υφιστάμενο προσωπικό και θα προσφέρουν και το ανάλογο επίπεδο και εύρος υπηρεσιών. Πρακτικά αυτό σημαίνει



Σε πρόσφατη σύσκεψη υπό το Υπουργείο Παιδείας, συζητήθηκε η σύνδεση των προγραμμάτων σπουδών ανώτερης εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, με στόχο την εξεύρεση μακρόπνων λύσεων στο θέμα της έλλειψης προσωπικού.

ότι ίσως λόγω έλλειψης προσωπικού, μια μονάδα θα ανοίγει λιγότερες κλίνες για τους επισκέπτες, αριθμός εστιάτοριών εντός των ξενοδοχείων δεν θα λειτουργήσει, ή θα λειτουργήσει λιγότερες ώρες, ενώ κάποιες άλλες υπηρεσίες ενδεχομένως να μην είναι πλέον διαθέσιμες. «Η έλλειψη προσωπικού απειλεί την ποιότητα των υπηρεσιών μας» αναφέρει ο κ. Ρουσούνιδης. Από πλευράς ΣΤΕΚ, η γενική διευθύντρια Χρυσάιμλη Ψηλογένη έκανε λόγο για καθυστέρηση στη διαχείριση του ζητήματος. «Είχαμε ζητήσει από πέρυσι να δοθούν οι άδειες ώστε να δοθεί απαραίτητος χρόνος για να εξερευνηθούν κατάλληλα και ικανά άτομα και να εκπαιδευτούν και να καλύψουν τις θέσεις εργασίας. Τώρα, ευρισκόμενοι μεσούσης της τουριστικής σεζόν, είναι δύσκολο τα πράγματα». Τόνισε επίσης ότι το πρόβλημα θα παραμείνει και τα επόμενα χρόνια και χρειάζεται συγκριμένος σχεδιασμός και δράσης για τη διαχείρισή του.

Οι κατώτατοι μισθοί

Σημείωσε ότι το ζήτημα του κατώ-

Οι κατώτατοι μισθοί στα ξενοδοχεία

	ευρώ/μήνα
• Πόρτερ - υπάλληλος βαλιτσών (υπηρεσία μέχρι έξι μιντών)	881
• Υπάλληλος υποδοχής Β	1084
• Υπάλληλος ποισίνας	972
• Υπάλληλος πλυντηρίου	972
• Καθαριστής/καθαρίστρια	982
• Καμαριέρα/καμαριέρης (υπηρεσία μέχρι 3 μήνες)	932
• Καμαριέρα/καμαριέρης (πέραν των 3 μιντών)	982
• Μαθητευόμενος ζαχαροπλαστικής (υπηρεσία 6 μήνες+)	1053
• Μαθητευόμενος κουζίνας (υπηρεσία 6 μήνες+)	1040
• Βοηθός τραπεζοκόμος (υπηρεσία 6 μήνες+)	1040
• Υπάλληλος μίνιμπαρ	1084
• Βοηθός τραπεζοκόμος μπαρ	1053

*Ενδεικτικός πίνακας με κατώτατα όρια μισθών στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, με βάση την ΑΤΑ 2022

τατου μισθού στην ξενοδοχειακή βιομηχανία είναι ρυθμιζόμενο βάσει της σύμβασης, με κατώτατο μισθό τα 870 ευρώ για ανειδίκευτο προσωπικό. Συ-

γκεκριμένα, με βάση την ΑΤΑ 2022 οι κατώτατοι μισθοί στα ξενοδοχεία κυμαίνονται από 881 ευρώ/μήνα για Πόρτερ- υπάλληλο βαλιτσών (υπηρεσία μέ-

χρι έξι μιντών, μέχρι τα 1084 ευρώ/μήνα για υπάλληλο υποδοχής και υπάλληλο μίνι μπαρ. Στα 932 ευρώ είναι ο κατώτατος μισθός για καμαριέρα/καμαριέρη, με υπηρεσία μέχρι 3 μιντών και 982 ευρώ/μήνα για υπηρεσία πέραν των 3 μιντών. Ο κατώτατος μισθός για υπάλληλο ποισίνας και υπάλληλο πλυντηρίου είναι τα 972 ευρώ, 982 ευρώ, ο κατώτατος για καθαριστή/καθαρίστρια, 1040 ευρώ για μαθητευόμενο κουζίνας και βοηθό τραπεζοκόμο με υπηρεσία πέραν των 6 μιντών και 1053 ευρώ/μήνα για βοηθό τραπεζοκόμο μπαρ.

Ζητείται Man power planning

Προτείνει, ως εκ τούτου, συγκεκριμένες εισηγήσεις, ώστε τα τουριστικά επαγγέλματα να καταστούν ελκυστικά για τους νέους και τις νέες. Θεωρείται επάναγκες, όπως αναφέρει ο ΣΤΕΚ, η εκπόνηση μελέτης για τις ανάγκες της ξενοδοχειακής βιομηχανίας και του τουριστικού κλάδου και τις ελλείψεις που θα υπάρχουν τα επόμενα χρόνια – το λεγόμενο man power planning. «Έτσι θα ξέρουμε για ποιες θέσεις θα υπάρχει ανάγκη και πόσες θα είναι αυ-

Και ακυρώσεις πτήσεων

Οι ελλείψεις προσωπικού δεν είναι φυσικά «προνόμιο» της ξενοδοχειακής βιομηχανίας, ή της Κύπρου. Τις τελευταίες εβδομάδες σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο οι αεροπορικές εταιρείες προχωρούν σχεδόν καθημερινά σε ακυρώσεις πτήσεων, λόγω της έλλειψης προσωπικού καμπίνας, κάτι που προκαλεί χάος σε αεροδρόμια της Ευρώπης. Για παράδειγμα η Easy Jet έχει ανακοινώσει την προληπτική ακύρωση 40 πτήσεων ημερησίως για το υπόλοιπο του Ιουλίου στη Βρετανία, καθώς και χίλιες πτήσεις στο Βερολίνο για όλη την καλοκαιρινή περίοδο. Σχετικές δηλώσεις για το θέμα έκανε στην εκπομπή του ΣπορFM «Διασπορά ειδήσεων» ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίδς, ο οποίος παρουσιάστηκε μάλλον καθυσχαστικός για την περίπτωση της Κύπρου. Σε ό,τι αφορά την Κύπρο υπάρχει μια σταθερότητα σε σχέση με τα προγράμματα των αεροπορικών εταιρειών. Είναι ένα πρόβλημα που θα έχουμε για όλη τη χρονιά, το οποίο σαφώς θα φέρει κάποιες απώλειες». Σημείωσε πάντως ότι δεν υπάρχει μεγάλη ανησυχία για την κυπριακή αγορά. Φαίνεται ωστόσο ότι γίνεται προσπάθεια και από τις εταιρείες, ώστε οι θέσεις που ακυρώνονται να καλύπτονται με τη χρήση μεγαλύτερων αεροσκαφών, στις πτήσεις που παραμένουν στο πρόγραμμα.

τές ώστε να προετοιμαστούμε κατάλληλα».

Σημείωσε παράλληλα ότι στη βάση αυτών της μελέτης θα πρέπει να αναπτυχθεί στρατηγική για κάλυψη των αναγκών και ενδυνάμωση των δεσμών μεταξύ της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί και μέσα από το πρόγραμμα «Σπουδάζω και Εργάζομαι», το οποίο θα απευθύνεται σε Κύπριους και μη, και θα περιλαμβάνει τη δωρεάν φοίτηση του φοιτητή, με τα διδάκτρα να καλύπτονται από τον εκάστοτε ξενοδόχο που θα συμμετέχει στο πρόγραμμα, καθώς και τη δέσμευση του φοιτητή για εργασία για ορισμένο διάστημα μετά την αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του. Σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκε το προηγούμενο διάστημα σύσκεψη υπό το Υπουργείο Παιδείας, μεταξύ των κυπριακών πανεπιστημίων και εκπροσώπων της τουριστικής βιομηχανίας, της ναυτιλίας και της τεχνολογίας. Αναμένονται πλέον οι εισηγήσεις των πλευρών για να οριστεί νέα συνάντηση, το προσεχές διάστημα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΙΩΑΝΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ*

Γιατί δεν βρίσκουν προσωπικό οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα;

Είναι πάρα πολύ συνηθισμένο το τελευταίο διάστημα, έχοντας ξεπεράσει σε μεγάλο βαθμό την πανδημία και επιστρέψει εν πολλοίς σε ένα βαθμό κανονικότητας, να διαβάζουμε στα ΜΜΕ και στον ημερήσιο και τον περιοδικό Τύπο για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σε θέματα στελέχωσης και διατήρησης του προσωπικού τους. Και αυτή είναι μια πραγματικότητα είτε μιλάμε για τον τουριστικό κλάδο, για το λιανεμπόριο, για τον χώρο της πληροφορικής ή και αλλού. Όπως μου έλεγε πρόσφατα ο ιδρυτής της μεγαλύτερης ελληνικής ιστοσελίδας αναζήτησης εργασίας, «δεν υπάρχει εταιρεία που να μην ψάχνει προσωπικό αυτή την εποχή»... Γιατί όμως συμβαίνει κάτι τέτοιο; Θεωρούμε ότι οι βασικοί λόγοι είναι οι εξής τέσσερις:

1. Οι συνέπειες του δημογραφικού

προβλήματος και του brain drain.

Δεν είναι καινούργιο το δημογραφικό πρόβλημα, ούτε είναι φυσικά ελληνικό φαινόμενο. Όλες οι χώρες του «πρώτου κόσμου» έχουν πρόβλημα υπογεννητικότητας. Σε χώρες όμως που έχουν περάσει μεγάλης διάρκειας οικονομική κρίση, όπως οι χώρες της Νότιας Ευρώπης, το δημογραφικό επιτείνεται από το brain drain. Με εκατοντάδες χιλιάδες νέους παραγωγικής ηλικίας να έχουν μεταναστεύσει στη διάρκεια της περασμένης δεκαετίας και με τις περισσότερες προσπάθειες «επαναπατρισμού» να μη φέρνουν φυσικά τα αντίστοιχα αποτελέσματα, είναι λογικό να έχει μειωθεί σε απόλυτους αριθμούς το ανθρώπινο, παραγωγικό δυναμικό της χώρας.

2. Οι χαμηλοί μισθοί.

Όσο και μια κυβέρνηση να αποφασίζει (καλώς) την αύξηση του κατώτατου

Πολλοί εργοδότες κρατούν χαμηλά τους μισθούς παρά την αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεών τους.

μισθού, αν αυτό δεν συνοδευθεί από μια γενναία απόφαση μείωσης των εργοδοτικών εισφορών, τότε η απόφαση αυτή δεν θα έχει σοβαρό αντίκτυπο στα μεσαία και τα ανώτερα μισθολογικά κλιμάκια. Φυσικά δεν είναι μόνο αυτό το πρόβλημα σε σχέση με τους χαμηλούς μισθούς... Δυστυχώς είναι ακόμη πολλοί οι εργοδότες που κρατούν χαμηλά τους μισθούς, παρ' όλη την αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεών τους. Οι εργοδότες αυτοί θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι θα πρέπει

να προσφέρουν ανταγωνιστικούς μισθούς και παροχές αλλά και ένα περιβάλλον εργασιακής και ψυχολογικής υγείας και ασφάλειας, προκειμένου να προσελκύσουν και να διατηρήσουν το ανθρώπινο δυναμικό τους. Αρκετοί το έχουν συνειδητοποιήσει και το έχουν κάνει. Αλλά όχι ακόμη οι περισσότεροι (δυστυχώς).

3. Η ανάγκη κατάρτισης/επανάκατ

Στην εποχή της 4ης βιομηχανικής επανάστασης και των ραγδαίων αλλαγών των επαγγελμάτων, στην Ελλάδα εξακολουθούμε να «παράγουμε» πολύ περισσότερους αποφοίτους σε κλάδους με περιορισμένο ή ανύπαρκτο αντικείμενο απασχόλησης, να καταργούμε τα ΤΕΙ (οι απόφοιτοι των οποίων στελέχωναν αποτελεσματικά την ελληνική βιομηχανία, με τις συνέπειες της κατάρτησής να μην έχουν ακόμη διαφανεί

πλήρως) και να υποβαθμίζουμε την τεχνική εκπαίδευση, όχι μόνο ως κράτος αλλά και ως κοινωνία ή οικογένεια. Η ανάγκη όμως για κατάρτιση και επαγγελματική δεν αποτελεί μόνο υποχρέωση του κράτους και των επιχειρήσεων.

Πρέπει να αποτελεί ευθύνη και εσωτερική ανάγκη των ιδίων των εργαζομένων πάνω από όλα. Έχει περάσει ανεπιστρεπτή η εποχή του «αποκτώ ένα πτυχίο και με αυτό πορεύομαι σε όλη μου τη ζωή»...

4. Οι αλλαγές προτεραιοτήτων λόγω COVID.

Τέλος, το 2022 δεν έχει πλέον καμία σχέση με το 2019... Η πανδημία έληξε με αποτέλεσμα να αναπροσχεπτεί, οι συνέπειες της όμως στην κοινωνία και στον χώρο των επιχειρήσεων είναι εδώ και θα παραμείνουν για πολύ ακόμη μαζί μας. Το μοντέλο της τηλεργασίας

ή και της υβριδικής εργασίας που θεωρήσαμε ότι θα αλλάξει τον τρόπο λειτουργίας των οργανισμών αμφισβητείται εν τη γενέσει του από μεγάλες επιχειρήσεις. Οι περισσότεροι εργαζόμενοι όμως έχουν αλλάξει ήδη τις προτεραιότητές τους και δεν «ντρέπονται» να το επικοινωνούν στις συνευτεύξεις. Αναζητούν μεγαλύτερη ευελιξία (ωραρίου, τόπου και τρόπου απασχόλησης), μεγαλύτερη αυτονομία, περισσότερη καθοδήγηση/υποστήριξη και αποτελεσματικότερο και ανθρώπινο management. Οι επιχειρήσεις πρέπει να προσαρμοστούν.

* Ο κ. Ιωάννης Νικολάου είναι καθηγητής Οργανωσιακής Συμπεριφοράς και Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και διευθυντής του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Πάνω από το διπλάσιο οι ροές μεταναστών το 2022

Ακρως ανησυχητικά τα στοιχεία με τις παράνομες αφίξεις στην Κύπρο το πρώτο πεντάμηνο του τρέχοντος έτους

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Καμπανάκι κινδύνου κρούουν τα επίσημα στοιχεία για τις παράνομες αφίξεις σε εδάφη που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία. Για το πρώτο εξάμηνο του 2022 ο αριθμός των αιτητών ασύλου έχει εκτοξευθεί, σε σχέση με το 2021, με την τρέχουσα χρονιά να «φερτάρει» να καταρρίψει ρεκόρ δεκαετίας.

Στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η «Κ» από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Δημοκρατίας δείχνουν πως η υφιστάμενη κατάσταση ενδεχομένως να είναι η κορυφή του παγόβουνου μπροστά στη συνολική εικόνα στα τέλη του 2022.

Όπως σαφέστερα φαίνεται στους αριθμούς και ορθά επισημαίνεται από τις αρμόδιες αρχές, η αύξηση σε αιτητές ασύλου το 2022 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021 (Ιανουάριος-Μάιος) ανέρχεται στο 142%. Συγκεκριμένα μέσα στους πρώτους πέντε μήνες του 2022 οι

Αναλυτικά:

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ ΑΙΤΗΤΩΝ ΑΣΥΛΟΥ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΪΟΣ 2022

ΚΟΓΚΟ	1.735
ΝΙΓΗΡΙΑ	1.733
ΣΥΡΙΑ	1.181
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	977
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	648
ΣΟΜΑΛΙΑ	557
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	551
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	522
ΙΝΔΙΑ	272
ΝΕΠΑΛ	218
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	1.253
ΣΥΝΟΛΟ	9.647

Η Πράσινη Γραμμή

Τα επίσημα στοιχεία δείχνουν και τα τεράστια προβλήματα που υπάρχουν με την Πράσινη Γραμμή, η οποία παραμένει η κύρια εί-



Επίσημα στοιχεία δείχνουν πως το πρώτο πεντάμηνο του 2022 οι περισσότερες αφίξεις αφορούν μετανάστες, οι οποίοι προέρχονται από το Κογκό, τη Νιγηρία και τη Συρία.

Ο μόνος δείκτης που μπορεί να θεωρηθεί ότι κινείται σε θετικό πρόσημο είναι αυτός που αφορά τις επιστροφές μεταναστών στους οποίους δεν δίνεται άσυλο. Στόχος της κυβέρνησης είναι ο τριπλασιασμός των επιστροφών σε σχέση με το 2021.

αιτητές ασύλου ανέρχονται σε 9647, αριθμός ρεκόρ από το 2015 και μετά με εξαίρεση το 2019 που οι αιτητές ασύλου ανήλθαν για όλη τη χρονιά στους 13.648. Αν τα στοιχεία του πρώτου πενταμήνου του 2022 συγκριθούν με το αντίστοιχο του 2021 σε απόλυτους αριθμούς οι αιτητές ασύλου έχουν αυξηθεί κατά 5.665.

Οι αριθμοί

Για να γίνει περισσότερο κατανοητή η πίεση που ασκούν οι μεταναστευτικές ροές αρκεί μια απλή σύγκριση των στοιχείων από το 2015 και μετά. Τα στοιχεία δείχνουν σταδιακή αύξηση των ροών με μια σχετική υποχώρηση την περίοδο της πανδημίας, το 2020. Το 2015 οι ροές ανήλθαν στις 2.253, το 2016 αυξήθηκαν στις 2.936, το 2017 ανέβηκαν στις 4.582, το 2018 στις 7.761, το 2019 διπλασιάστηκαν (13.648), το 2020 υποχώρησαν στις 7.094 για να διπλασιαστούν και πάλι το 2021 (13.235). Το πρώτο πεντάμηνο του 2022 οι αιτητές ασύλου ανέρχονται στις 9.647, αριθμός ιδιαίτερα μεγάλος, αν ληφθεί υπόψη πρώτον ότι πρόκειται για στοιχεία της μισής χρονιάς και δεύτερον ότι έχουμε εισέλθει σε μια περίοδο κατά την οποία οι καιρικές συνθήκες ευνοούν μεταναστευτικές ροές.

Οι εθνικότητες

Ενδιαφέρον έχουν και τα στοιχεία που δείχνουν τις χώρες προέλευσης όσων φθάνουν στην Κυπριακή Δημοκρατία από μη νόμιμες εισόδους. Εν αντιθέσει με προηγούμενες χρονιές οι πρώτοι πέντε μήνες του 2022 δείχνουν μια μετατόπιση προς την Αφρική. Από τους 9.647 αιτητές ασύλου, μέχρι τον Μάιο του 2022, οι 1.735 προέρχονται από το Κογκό, οι 1.733 από τη Νιγηρία και οι 1.181 από τη Συρία. Όπως φαίνεται και στον σχετικό πίνακα σε υψηλά επίπεδα κινούνται οι αφίξεις από το Πακιστάν το Μπαγκλαντές και τη Σομαλία.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελήσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου



σοδος των παράνομων αφίξεων στη Δημοκρατία. Από τις 13.235 αιτητές ασύλου το 2021, ποσοστό 85% εισήλθε σε εδάφη που ελέγχει η Δημοκρατία από την Πράσινη Γραμμή. Για το πρώτο πεντάμηνο του 2022 το ποσοστό αυξήθηκε. Από τους 9.647 αιτητές ασύλου το 94% πέρασε από την Πράσινη Γραμμή. Μοναδικός δείκτης που κινείται προς τη θετική πλευρά της πολιτικής που ακολουθείται είναι αυτός των επιστροφών. Ένα από τα μέτρα που εφαρμόζονται προκειμένου να υποχωρήσουν οι πιέσεις από τις ροές. Το 2018 οι επιστροφές ανήλθαν στις 695, το 2019 υποχώρησαν στις 417, το 2020 τριπλασιάστηκαν και έφτασαν στις 1.272, το 2021 έφθασαν στις 2.230 και για τους πέντε πρώτους μήνες του 2022 ανήλθαν στις 1.952. Στόχος που έχει τεθεί από την κυβέρνηση είναι όπως οι επιστροφές να τριπλασιασθούν σε σχέση με το 2021.

Πρόβλημα της Ε.Ε. οι παράνομες αφίξεις

Ωστόσο, στο ευρύτερο κομμάτι του μεταναστευτικού τα στοιχεία που έχουν ευρωπαϊκοί οργανισμοί δείχνουν πως το ζήτημα με τις ροές είναι πρόβλημα της Ε.Ε. Και αυτό φαίνεται από στοιχεία που δημοσιοποίησε πρόσφατα ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX). Για την ίδια περίοδο, Ιανουάριο - Μάιος 2022, σε επίπεδο Ε.Ε. ο αριθμός των αφίξεων αυξήθηκε στους 86.420 ποσοστό 82%. Μόνο τον μήνα Μάιο οι αφίξεις ανήλθαν στις 23.500. Η FRONTEX στα στοιχεία που έδωσε δεν συμπεριλαμβάνει τα κύματα προσφυγών από την Ουκρανία, οι οποίοι υπολογίζονται από τη έναρξη του πολέμου στα 5,5 εκατ. οι οποίοι εισέρχονται στην επικράτεια της Ε.Ε. από τη Μολδαβία. Στις παράτυπες εισόδους τα στοιχεία της FRONTEX για το πρώτο πεντάμηνο του 2022 δείχνουν διπλασιασμό με το αντίστοιχο πεντάμηνο του 2021, με κύρια είσοδο από τα δυτικά Βαλκάνια. Οι παράτυπες αφίξεις από την ανατολική Μεσόγειο ανέρχονται στις 13.000, ποσοστό αύξησης 116% σε σχέση με την περσινή χρονιά. Την οδό της κεντρικής Μεσογείου τα στοιχεία της FRONTEX δείχνουν πως τη χρησιμοποίησαν 16.000 μετανάστες.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της ΤΖΙΝΑ ΤΖΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Ο πληθωρισμός ήρθε για να μείνει

Τους τελευταίους μήνες του 2021, στελέχη κεντρικών τραπεζών και επενδυτές είχαν αποδυναμώσει σε μια δημόσια συζήτηση για το εάν ο πληθωρισμός στο πλαίσιο των Ηνωμένων Πολιτειών είναι εφθήμερος. Όπως αποδεικνύεται, όμως, τελικά δεν είναι. Σήμερα το ίδιο ερώτημα μπορεί να τεθεί αναφορικά με την οικονομική υγεία των Αμερικανών, οι οποίοι ολόένα και περισσότερο είναι επιφυλακτικοί μεν, συνεχίζουν με κάποιον τρόπο να ξεδεύουν δε. Η ανοδοτική πορεία των τιμών προφανώς και έχει επηρεάσει δυσμενώς το κλίμα στα αμερικανικά νοικοκυριά. Ο σχετικός δείκτης έχει γενικώς υποχωρήσει το τρέχον έτος. Συγκεκριμένα, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, που καταρτίζει το Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν, εξασθενήσε 10,4% τον Μάιο από τον Απρίλιο, αν και τα τελευταία στοιχεία δείχνουν πως οι δαπάνες ενισχύθηκαν 0,9% τον Απρίλιο εν συγκρίσει με τον Μάρτιο. Οι κρεώσεις σε εστιατόρια και μπαρ εμφανίσαν άνοδο της τάξεως του 20% τον Απρίλιο έναντι του 2021. Εν τω μεταξύ, οι επιχειρήσεις που εξυπηρετούν τους καταναλωτές αντιμετω-

Οι καταναλωτές έχουν μπει σε διαδικασία περιορισμού-δαπανών και αυτό δεν είναι καλό για την ανάπτυξη.

πιζουν προβλήματα, αλλά δεν είναι απαραίτητο αυτό να σχετίζεται με την καταναλωτική συμπεριφορά. Όμιλοι τύπου Walmart και Target παρουσιάζουν στέρεες πωλήσεις τους πρώτους μήνες του 2022, αν και η κερδοφορία τους έχει δεχθεί πιέσεις από το διογκούμενο κόστος των μεταφορικών και άλλες δαπάνες. Αμφότεροι, πάντως, όπως και η Amazon, είχαν εκφραστεί με αισιοδοξία για το μέλλον των πωλήσεών τους. Φυσικά, οι καταναλωτές δεν ανήκουν άπαντες στην ίδια κατηγορία και προέρχονται από διαφορετικό οικονομικό περιβάλλον. Τα νοικοκυριά με τα χαμηλά εισοδήματα πλήττονται χειρότερα, κρίνοντας από τη ζήτηση για φθηνότερα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας στα Walmart, μιας

και οι τιμές τροφίμων ανέρχονται. Η αλυσίδα εκπαιδευτικών καταστημάτων Dollar General ανέφερε πως διαπιστώνει ανάλογες τάσεις μεταξύ των καταναλωτών της, ενώ αναθεώρησε προς τα πάνω τις προβλέψεις της για αύξηση πωλήσεων φέτος κατά 3,5%, από το προηγούμενο 2,5%. Ωστόσο, ο κλάδος των ειδών πολυτελείας και της υψηλής ραπτικής δείχνει να έχει καλύτερη θωράκιση και ο όμιλος LVMH ανέφερε πως τα έσοδά του από τις δραστηριότητές του στις Ηνωμένες Πολιτείες ενισχύθηκαν 26%.

Η διαχείριση αυτών των αντιφατικών μηνυμάτων ίσως αποβεί προβληματική για τη Fed, η οποία προσηγγίζει διαδοχικές αυξήσεις μισής ποσοστιαίας μονάδας, αντί για μεγαλύτερες ως αθρόα στον πληθωρισμό. Το ποσοστό αποταμίευσης έχει εξασθενήσει φέτος, εφόσον τα μέτρα στήριξης ολοκληρώνονται. Αλλά ο πληθωρισμός πρώτη φορά έπεται από μήνες υποχώρησης τον Απρίλιο έναντι του Μαρτίου. Το συμπέρασμα από τις αρχές του έτους είναι πως η άνοδος του κόστους δεν δείχνει προσωρινή.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΣΚΟΤ ΚΑΡΠΙΝΤΕΡ και IBAN ΛΕΒΙΝΓΚΣΤΟΝ / BLOOMBERG

Τέλος στο πάρτι του delivery

Στις αρχές της πανδημίας, ο κόσμος που έτρωγε σε εστιατόρια στράφηκε στις online παραγγελίες με αποτέλεσμα να αναδειχθεί ένας νέος τύπος δισεκατομυριούχων: οι μεγάλοι επιχειρηματίες που απαρτίζουν τη βιομηχανία της ηλεκτρονικής παραγγελίας και διανομής φαγητού.

Ο καθένας από τους τρεις συνιδρυτές της DoorDash, που έχει έδρα στο Σαν Φρανσίσκο, συγκεντρώνει περισσότερα από 1,5 δισ. δολ. Τώρα οι προσδοκίες αυτών των πλούσιων επιχειρηματιών δείχνουν να μην μπορούν να πραγματοποιηθούν, καθώς ο κόσμος επιλέγει περισσότερο να πάει σε εστιατόρια παρά να παραγγείλει απ' έξω. Την ίδια στιγμή, οι μετοχές των τεχνολογικών εταιρειών δεν χαίρουν πλέον της εκτίμησης των επενδυτών σε μια περίοδο όπου το μακροοικονομικό περιβάλλον αλλάζει.

Όπως αναφέρει το Bloomberg Billionaires Index, το μερίδιο του κ.

Με την επιστροφή στην κανονικότητα, η κεφαλαιοποίηση των εταιρειών του κλάδου έχει μειωθεί κατά 100 δισ. δολ.

Γκρόνερ έχει μειωθεί στα 350 εκατ. δολ., ενώ την ίδια ώρα, οι ιδρυτές της DoorDash έχουν πάψει να θεωρούνται δισεκατομμυριούχοι. Επίσης, η παρουσία του CEO της εταιρείας, Τόνι Σου, έχει μειωθεί στο 1,1 δισ. δολ. «Το τέλος των lockdowns μας έδειξε τα όρια της παράδοσης και διανομής φαγητού», ανέφερε ο Μοτ Σμιθ, διευθύνων σύμβουλος της Amped Kitchens, η οποία νοικιάζει χώρους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κουζίνες. Έχοντας καταγράψει σημαντική άνοδο το 2020 και ένα μεγάλο μέρος του 2021, η «βουτιά» της αξίας των μετοχών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του delivery ήταν γρήγορη και αμελκτική, εξανεμίζοντας πάνω από 100 δισ. δολ.

από τη χρηματιστηριακή τους αξία. Η πρόσφατη πτώση της αγοράς σε συνδυασμό με την παρουσία ενός επίμονου πληθωρισμού συρρικνώνει το εισόδημα των καταναλωτών, μειώνοντας τα χρήματα που εκείνοι μπορούν να διαθέσουν για να παραγγείλουν. Η αξία των μετοχών σε εταιρείες τεχνολογίας που γνώρισαν τεράστια ανάπτυξη έχει, σε μεγάλο βαθμό, σημειώσει απότομη πτώση, ενώ την ίδια στιγμή η προσοπτική για τον ρυθμό ανάπτυξης αναθεωρούνται προς τα κάτω, εν μέσω περιόδου αύξησης των επιτοκίων και παρατεταμένης επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας.

«Ο κλάδος δεν γνώρισε ποτέ ένα συνδυασμό υψηλού πληθωρισμού και αβεβαιότητας ως προς τον βαθμό που η ζήτηση διαμορφώνει τη νέα κανονικότητα», επισήμανε η Ντιάνα Γκομς, αναλύτρια στο Bloomberg Intelligence. Η προσοχή μερικών έχει στραφεί τώρα στη συρρίκνωση του κόστους, με τους επενδυτές να πιέζουν τις εταιρείες να βγάλουν κέρδη και όχι να ξεδεύουν κεφάλαια για να ενισχύσουν τα μερίδια αγοράς τους.

Προτεραιότητα η νέα σύμβαση στην Ελληνική

Στο τραπέζι οι αυτόματες αυξήσεις, ταμείο υγείας, ταμείο προνοίας, ταμείο ευημερίας και ύψος χαριστικής αποζημίωσης

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Στην κορυφή της ατζέντας της Ελληνικής Τράπεζας παραμένει η συνομιλόγησή μιας νέας συλλογικής σύμβασης με τις συντεχνίες των τραπεζικών υπαλλήλων. Στόχος, μέχρι τον Αύγουστο οι συντεχνίες και η Ελληνική Τράπεζα να προχωρήσουν σε συμφωνία, η οποία θα βοηθήσει την τράπεζα να προχωρήσει στο πλάνο του μετασχηματισμού της, αλλά και οι υπάλληλοι να επωφεληθούν από μια συμφέρουσα συμφωνία. Οι διαδικασίες της διαμεσολάβησης μέσω του Υπουργείου Εργασίας διακόπηκαν λόγω του απρόσμενου θανάτου της υπουργού Εργασίας Ζέτας Αμιλιανίδου

Στόχος μέχρι το τέλος Αυγούστου να έχει «κλείσει» το θέμα με τη συντεχνία, καθώς το κλίμα είναι καλό μεταξύ συντεχνίας και τράπεζας.

και η τράπεζα αναμένει να επαναρχίσουν οι συζητήσεις. Το κλίμα μεταξύ των δύο πλευρών όπως επιβεβαιώνει ο CEO της Ελληνικής Τράπεζας, Όλιβερ Γκάτσκε είναι πολύ καλό και ο μόνος σκοπός είναι η δημιουργία νέας συλλογικής σύμβασης με καλύτερους όρους για όλα τα μέρη. Δεν υπάρχει πλέον καμία διαφορά, με την Ελληνική Τράπεζα να έχει αποσυρθεί προς στιγμήν την πρόθεση για πλεονασμούς προσωπικού, αλλά και η συντεχνία έχει αφήσει το σενάριο της στάσης εργασίας.



Για το 2022 και για αρχές του 2023 τουλάχιστον δεν θα μειωθούν τα 64 καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας.

Βασικός άξονας του μετασχηματισμού της Τράπεζας είναι η μείωση του κόστους, με την αναδιάρθρωση και τη βελτίωση του μεγέθους της. Η μείωση του υψηλού δείκτη εξόδων και εσόδων

της Ελληνικής, σημαντικό κομμάτι του οποίου αποτελεί το κόστος προσωπικού που αντιπροσωπεύει περίπου το 50% των συνολικών δαπανών, παραμένει καθοριστική για την επιτυχία της όλης

προσπάθειας μετασχηματισμού. Όπως τονίζει ο κ. Γκάτσκε, η υπογραφή της νέας συλλογικής σύμβασης θα αντικατοπτρίζει την αναγκαιά μείωση του κόστους, τη σταδιακή εφαρμογή αξιο-

κρατικών αμοιβών βάση της απόδοσης, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και την εναρμόνιση των μισθών συναδέλφων από την πρώην Συνεργατική Τράπεζα. Οι πυλώνες που θα πρέπει να ρυθμίζουν τη νέα συλλογική σύμβαση θα είναι οι αυτόματες αυξήσεις των μισθών, η συνεισφορά της Ελληνικής στο ταμείο υγείας της ΕΤΥΚ, στο ταμείο προνοίας αλλά και στο ταμείο ευημερίας, στον αριθμό του προσωπικού και τέλος στο ύψος της χαριστικής αποζημίωσης, αν και εφόσον τεθεί στο τραπέζι Σχέδιο Εθελοντικής Αποχώρησης προσωπικού. Σύμφωνα με τον CEO στο πλαίσιο επεξηγήσης των οικονομικών αποτελεσμάτων της τράπεζας για το πρώτο τρίμηνο του 2022, όσο καλύτερα ρυθμιστούν οι παραπάνω πυλώνες στη νέα συλλογική σύμβαση, τόσο η τράπεζα θα εξοικονομήσει χρήματα, άρα και θα προσφέρει καλύτερα κριτήρια για ένα Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης. Οι 200.000 ευρώ ωστόσο των χαριστικών αποζημιώσεων που δόθηκαν στο παρελθόν κατά τον ίδιο είναι ένα πολύ υψηλό ποσό και θα πρέπει να βρεθεί ένα πιο λογικό –για τον ίδιο– ποσό.

Όσον αφορά για τα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας, αυτή τη στιγμή φτάνουν τα 64, ενώ ο στόχος για μεσοπρόθεσμη μείωσή τους μέσα στα επόμενα δύο με τρία χρόνια είναι να φτάσουν τα 40. Για το 2022 και για αρχές του 2023 τουλάχιστον δεν θα μειωθούν περαιτέρω, αφού τα 64 καταστήματα εξυπηρετούν το σκοπό του παρόντος μοντέλου που λειτουργεί η τράπεζα.

Πρόταση για σύσφιξη δυνάμεων
Στο πλαίσιο παρουσιάσας των απο-

τελεσμάτων της Ελληνικής, όπου και παρευρέθηκε η «Κ», σχολιάστηκε και το περιεχόμενο της τελευταίας σύσκεψης του Συνδέσμου Τραπεζών της Κύπρου. Ο κ. Γκάτσκε είπε πως μετέφερε την ιδέα στο Συμβούλιο να συζητούν συλλογικά με τις συντεχνίες οι τράπεζες, παρά η καθεμία ξεχωριστά.

Απάντησε σε σχετική ερώτηση πως υπήρχε αλληλεγγύη (solidarity) μεταξύ των τραπεζών κατά την τελευταία συνάντηση που έγινε την προηγούμενη εβδομάδα και πάνω σε αυτή τη βάση ο κ. Γκάτσκε παρουσίασε το όραμά του για ενιαίες συλλογικές συμβάσεις στις τράπεζες και για ευθυγράμμιση των συμφερόντων τους. Τέλος, σημείωσε πως ενδεχομένως να πρέπει να εξεταστεί και το πλάνο για επαναφορά του Κυπριακού Εργοδοτικού Συνδέσμου Τραπεζών που καταργήθηκε λίγο μετά την έλευση της τραπεζικής κρίσης στο νησί.

Στην αναμονή και η ΕΤΥΚ

Στην αναμονή για τις εξελίξεις μεταξύ της τράπεζας και των συντεχνιών παραμένει η ΕΤΥΚ. Τελευταία εγκύκλιο που εξέδωσε για την Ελληνική Τράπεζα αφορούσε στη διαμεσολαβητική παρέμβαση του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού, κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

Υπενθυμίζεται πως αυτή η κίνηση έγινε πριν από τον αφιόνιστο θάνατο της Ζέτας Αμιλιανίδου. Η ΕΤΥΚ ανέστειλε τα μέτρα της 24ωρης προειδοποιητικής απεργίας που είχε αποφασίσει για την 31/5/2022 και η αναστολή έγινε αφού η Ελληνική «πάγωσε» τους πλεονασμούς του προσωπικού ώστε να δοθεί η ευκαιρία να αναζητηθεί διέξοδος στο πρόβλημα.

Γενική Συνέλευση του Πανευρωπαϊκού Συνδέσμου Λατομείων

Στις 16 - 17 Ιουνίου στην Κύπρο - Πέντε παρεμβάσεις από επιφανή στελέχη του UEPG

Ένα χρόνο μετά την ανάληψη από τον Αντώνη Αντωνίου Λατούρη της προεδρίας του Πανευρωπαϊκού Συνδέσμου Λατομείων (UEPG), στην Ειλογική Συνέλευση που έγινε στο Κιέλο, της Γερμανίας, στις 18 Ιουνίου 2021, η Κύπρος φιλοξένηε τη Γενική Συνέλευση του UEPG στη Λάρνακα στις 16 και 17 Ιουνίου 2022. Ο UEPG αντιπροσωπεύει τη μεγαλύτερη εξορυκτική βιομηχανία στην Ευρώπη, με περισσότερους από τρία δισεκατομμύρια τόνους αδρανών υλικών, ανακυκλωμένων αδρανών υλικών, βιομηχανοποιημένων και θαλάσσιων σκύρων, που παράγονται σε 26.000 λατομεία σε όλη την Ευρώπη, από 15.000 εταιρείες, που εργοδοτούν 200.000 άτομα, με ένα τζίρο πέραν των 30 δις. ευρώ ετησίως.

Επί τάπητος ζητήματα περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας, σε μια Ευρώπη που τελεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Ο Α. Α. Λατούρης, ο οποίος εξελέγη στην προεδρία για τρία χρόνια και έθεσε ως θεμελιώδες ζήτημα της προεδρίας του την «Πρόωθηση μιας βιώσιμης βιομηχανίας, ουσιώδους για την οικονομία και την ποιότητα ζωής στην Ευρώπη», μαζί με τους συνεργάτες του, στεγάζουν κάτω από αυτό τον τίτλο τη σχετική

ημερίδα που θα πραγματοποιηθεί στις 16 Ιουνίου από τις 09:30 μέχρι τις 12:30 στο νέο ξενοδοχείο Radisson Beach Resort, στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης του UEPG, η οποία θα ολοκληρωθεί την επομένη, 17 Ιουνίου 2022.

Σύμφωνα με τον κ. Λατούρη, υπό τις τραγικές περιστάσεις στο ευρωπαϊκό τοπίο, όπου στα πεδία του πολέμου στην Ουκρανία, δοκιμάζονται οι αντοχές της Γηραιάς Ηπείρου, στο Φόρουμ του UEPG στη Λάρνακα, θα τεθούν σοβαροί προβληματισμοί και ζητήματα που έχουν εκτάκτως προκύψει και απαιτούν συζήτηση και αντιμετώπιση. Στο Φόρουμ θα λάβουν μέρος περί τα 60 μέλη του Συνδέσμου απ' όλη την Ευρώπη, μεταξύ των οποίων, ο

πρώτος αντιπρόεδρος του UEPG Armin Richter (FSKJ, Austria) και η Tjaqias Leonie van der Voort (Cascade, Netherlands).

Οι πέντε παρεμβάσεις που θα γίνουν από επιφανή στελέχη του UEPG στο Φόρουμ της Λάρνακας, στο πλαίσιο της Ημερίδας της 16ης Ιουνίου, ως εξής:

- α) Λατομεία και βιοποικιλότητα,
- β) Ανακύκλωση αποβλήτων κατασκευών και καταδαφίσεων, παράνομη απόρριψη, κυκλική οικονομία
- γ) Εγκαταστάσεις ασφάλτου – Βέλτιστες πρακτικές τοποθεσία και λειτουργία
- δ) Ποιότητα αέρα σε λατομεία και γειτονικές κοινότητες
- ε) Ασφάλεια και υγεία στα λατομεία

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΩΤΗΡΗ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

Πότε θα σταματήσει ο πόλεμος στην Ουκρανία;

Την απάντηση στο ερώτημα πότε θα σταματήσει ο αιματηρός πόλεμος στην Ουκρανία, μάλλον, δεν τη γνωρίζει κανείς. Ούτε ο ίδιος ο πρόεδρος της Ρωσίας, που τον ξεκίνησε και έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων, ως επιτιθέμενος. Είναι πιθανόν ο αρχικός σχεδιασμός του να ήταν διαφορετικός, και το χρονοδιάγραμμα που είχε στο μυαλό του πιο σύντομο. Ωστόσο, αυτό θα συνέβαινε αν είχαν ισχύσει κάποιες βασικές προϋποθέσεις.

Πρώτη προϋπόθεση, η κατάρρευση του μετώπου των Ουκρανών στο Ντονμπάς, ώστε η προέλαση του ρωσικού στρατού να έφτανε γρήγορα στα διοικητικά όρια των δύο περιφερειών, του Ντονιέτσκ και του Λουγκάνσκ, που τμήματά τους είχαν αποσχιστεί ήδη από το 2014. Ο στόχος αυτός ήταν ένας από τους πέντε που έθεσε το Κρεμλίνο για την εισβολή να εξαπλώσει στο ουκρανικό έδαφος. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν συνέβη. Όπως αποδείχθηκε, στα οκτώ χρόνια που μεσολάβησαν από τον εμφύλιο πόλεμο στην ανατολική Ουκρανία, ο ουκρανικός στρατός ανασυγκροτήθηκε ταχέως, εκπαιδεύθηκε και εξοπλίστηκε από δυτικές δυνάμεις, και ήταν ιδιαίτερα αξιόμαχος. Από τη Μαριούπολη μέχρι το Χάρκοβο είχε δημιουργηθεί μια ισχυρή γραμμή άμυνας, με την κατασκευή απόρθητων οχυρών. Εξάλλου, οι Ουκρανοί στρατιώτες, που ανάμεσα τους συγκαταλέγονταν χιλιάδες μέλη των εθνικιστικών ταγμάτων, δεν είχαν σταματήσει τις επιθέσεις κατά των αυτοανακηρυχθεισών δημοκρατιών. Το αποτέλεσμα ήταν οι ρωσικές δυνάμεις να βρεθούν απέναντι σε έναν σοβαρό αντίπαλο, καταβάλλοντας μεγάλο αντίτιμο σε απώλειες έμφυκων δυναμικού και άψυχου υλικού. Ακόμη και η κατάληψη της Μαριούπολης επιτεύχθηκε, αφού καταστράφηκε σχεδόν ολοκληρωτικά το σημαντικό αυτό επίνειο που θεμελίωσαν οι Έλληνες της Κριμαίας το 1780.

Δεύτερη προϋπόθεση, η επίτευξη της περικυκλώσεως από τον ρωσικό στρατό του Κιέβου, εξαναγκάζοντας την ουκρανική ηγεσία είτε σε παραίτηση είτε σε μια επωνεϊστή συμφωνία. Ωστόσο, η κύκλωσις



Ο ρωσικός στρατός προχωρά αργά αλλά σταθερά στην προέλαση εντός του υπόλοιπου εδάφους του Λουγκάνσκ και του Ντονιέτσκ.

Ο Πούτιν διαπιστώνει ήδη τα εσωτερικά ρήγματα στο δυτικό στρατόπεδο, λόγω των σοβαρών συνεπειών από την έκρηξη των τιμών της ενέργειας και της επισιτιστικής κρίσης...

της ουκρανικής πρωτεύουσας δεν ολοκληρώθηκε ποτέ. Οι απώλειες για τη ρωσική πλευρά ήταν μεγάλες. Ο πρόεδρος Ζελένσκι και η ουκρανική κυβέρνηση κέρδισαν το ηθικό πλεονέκτημα. Η πλειοψηφία των Ουκρανών πολιτών συντάχθηκε με το κράτος τους. Ως εκ τούτου, η ρωσική αποχώρηση από το βόρειο μέτωπο πρέπει να εκληφθεί ως ήττα, και όχι ως τακτική κίνηση. Παρ' όλα αυτά, η πρώτη φάση του πολέμου βρήκε

τους Ρώσους με τεράστια κέρδη στον νότο, καθώς κατέλαβαν σχεδόν ολόκληρη την περιφέρεια της Χερσώνας και το μεγαλύτερο τμήμα της Ζαπαρόζιε. Κομβικές περιοχές, που εξασφαλίζουν την ενδοκώρυα της, προσαρτημένες από το 2014 στη Ρωσία, Κριμαίας, αποκλείουν περαιτέρω την έξοδο της Ουκρανίας στη θάλασσα και καθλώνουν σημαντικές ουκρανικές δυνάμεις για την άμυνα της Οδνσσού.

Σε κάθε περίπτωση, στη δεύτερη φάση του πολέμου η Μόσχα επικεντρώθηκε στο Ντονμπάς, και μετά την κατάληψη του Αζοφσκάι, ο ρωσικός στρατός προχωρά αργά αλλά σταθερά στην προέλαση εντός του υπόλοιπου εδάφους του Λουγκάνσκ και του Ντονιέτσκ, 5% και 45% αντίστοιχα, που είναι ακόμη υπό την κυριότητα των Ουκρανών. Παρά τη συνεχή αποστολή στρατιωτικού υλικού από τη Δύση, θα αποτελέσει έκπληξη αν οι Ρώσοι δεν ολοκληρώσουν την αποστολή τους στις συγκεκριμένες πε-

ριοχές. Μόνον, εφόσον φθάσουμε σε αυτό το σημείο, ο Πούτιν θα μπορούσε να σταματήσει τις εκδρομικές. Γιατί τότε μόνον θα μπορούσε να προσέλθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, υποστηρίζοντας ότι πέτυχε ήδη τους τρεις από τους αρχικούς στόχους του. Δηλαδή: α. την πλήρη κατάληψη των εδαφών του Ντονιέτσκ και του Λουγκάνσκ, β. την αποναζιστικοποίηση της Ουκρανίας, μέσω της εξολόθρευσης των πιο αξιόμαχων τμημάτων του στρατού της, και γ. τη μερική αποστρατιωτικοποίηση του Κιέβου. Θα μένει ασφαλώς η δήλωση ουδετερότητας της Ουκρανίας, που τελικά ήταν εξ αρχής προδιαγεγραμμένη, και η αναγνώριση της Κριμαίας ως ρωσικής επαρχίας. Γνωρίζει, όμως, ο Ρώσος πρόεδρος ότι καμία ουκρανική ηγεσία δεν θα υπέγραφε την απόλυτη εθνικών εδαφών, καθώς είναι βέβαιη η διαδικασία ενσωμάτωσής στη ρωσική ομοσπονδία όχι μόνον του Ντονμπάς αλλά και των εδαφών που έχουν καταληφθεί σε Χερσώνα, Ζαπαρόζιε και Χάρκοβο. Άρα, θα οδηγηθούμε σε παρατεταμένο αδιέξοδο. Μία προοπτική που όχι μόνον την προβλέπουν αλλά μάλλον την επιδιώκουν και οι ΗΠΑ, που προσβλέπουν στην οικονομική εξουθένωση της Μόσχας, αλλά και ο ίδιος ο Πούτιν. Κι αυτό γιατί, προφανώς, διαπιστώνει ήδη τα εσωτερικά ρήγματα στο δυτικό στρατόπεδο, λόγω των σοβαρών συνεπειών από την έκρηξη των τιμών της ενέργειας και της επισιτιστικής κρίσης. Το ερώτημα που εγείρεται, όμως, είναι μήπως στον σχεδιασμό του Ρώσου προέδρου, η τρίτη φάση του πολέμου περιλαμβάνει μια επιχείρηση κατάληψης της Οδνσσού και προέλαση μέχρι την Υπερδνεϊστέρια της Μολδαβίας; Αν αυτό συμβεί θα συνεπαγόταν, σε κάθε περίπτωση, τη συντριβή της Ουκρανίας, που θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να διαχειριστούν οι δυτικοί της σύμμαχοι.

Ο κ. Σωτήρης Δημόπουλος είναι πτυχιούχος Διεθνών Σχέσεων Πανεπιστημίου Κιέβου και δρ Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου και πολιτικός αναλυτής.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Ο Ερντογάν είναι γυμνός

Ο Πρόεδρος της Τουρκίας το τελευταίο διάστημα έχει χάσει εντελώς την ψυχραιμία αλλά και τη λογική του. Σ' αυτό παρাসύρει τα πρωτοκλασάτα στελέχη του και υπουργούς στο ποιος θα ξεστομίσει τη μεγαλύτερη χοντράδα. Όλα αυτά που λένε βέβαια είναι για γέλια τουλάχιστον και δείχνουν όχι μόνο πανικό αλλά και έλλειψη σοβαρότητας. Απειλεί θεούς και δαίμονες ο Τούρκος Πρόεδρος, βάζοντας στόχο την Ελλάδα και τον Έλληνα Πρωθυπουργό γιατί κατάλαβε ότι έχει απωλέσει τη θέση του διεθνώς συνομιλητή των μεγάλων δυνάμεων και έχει ξεφτυλιστεί στα μάτια των πολιτών της Τουρκίας. Λέει μεγάλα λόγια για δήθεν επανάληψη της Μικρασιατικής Καταστροφής χωρίς να λαμβάνει υπ' όψιν απλά δεδομένα που δεν υπήρχαν πριν από λίγο καιρό. Δεν υπάρχει πλέον στρατιωτική υπεροχή, αφού με τις αγορές που έκανε η Ελλάδα το τελευταίο διάστημα βρίσκεται σε πολύ καλό ποιοτικό επίπεδο οπλικών συστημάτων. Έχει αναβαθμίσει αρκετά από τα F-16, ενώ η Τουρκία ακόμα παρακαλεί τους Αμερικανούς για να αναβαθμίσει τα δικά της. Ο Τούρκος Πρόεδρος έχει ρίξει στις τουρκικές φυλακές τους πιλότους της πολεμικής του αεροπορίας ως αποτέλεσμα του «πραξικοπήματος» του 2016 και επειδή δεν έχει εμπειρους πιλότους επιστράτευσε με το ζόρι τους απόστρατους, όμως λόγω ηλικίας δεν έχουν τα ίδια αντανακλαστικά αλλά και την πρόσφατη εμπειρία. Αυτό το κατάφερε βέβαια απειλώντας ότι θα τους πάρει πίσω το πολιτικό δίπλωμα πιλότου. Τα Rafale εντομεταξύ που έχει προμηθευτεί η Ελλάδα «βλέπουν» τα τουρκικά μαχητικά πολύ πριν γίνουν αντιληπτά, οπότε καταλαβαίνετε τι έχει να γίνει σε μια πιθανή εμπλοκή. Ο λόγος που φωνάζει για τα νησιά μας είναι ακριβώς γιατί φοβάται τι πρόκειται να πάθει ο τουρκικός στρατός σε μια πιθανή εισβολή. Τα νησιά μας έχουν τον απαραίτητο εξοπλισμό να ανακατίσουν αποτελεσματικά οποιαδήποτε απειλή. Τέλος, η Αμερική μέσω της συμμαχίας της με την Ελλάδα έχει δημιουργήσει βάσεις ζωτικής ενδιαιρέσεως για την περιοχή σε ελληνικό έδαφος που έχει και αυτό τη δική του σημασία. Ο Τούρκος βέβαια ξέρει ότι οι Έλληνες δεν είμαστε βάρβαροι και δεν θα απαντήσουμε στις γελοιότητες τους με εξίσου γελοιότητες. Θα απαντήσουμε μόνο στο πεδίο, αν χρειαστεί. Γνωμύ μου είναι ότι δεν θα χρειαστεί, γιατί έχουμε να κάνουμε με γραφικούς και με έναν Ερντογάν γυμνό.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ

Αγαπητές φίλες, Προσκαλείστε στη Γενική και Εκλογική Συνέλευση του Γυναικείου Ομίλου ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ που θα πραγματοποιηθεί την 27η Ιουνίου 2022 και ώρα 18:00 μ.μ. στο ξενοδοχείο ΣΕΜΕΛΗ, στην οδό Πετράκη Γιάλλουρου 10, 1077 Λευκωσία. **Θέμα: Εκλογές για ανάδειξη της Προέδρου και των Μελών του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.** Φέρεται εις γνώση σας ότι δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας έχουν τα εγγεγραμμένα μέλη που είναι ταμειακά τακτοποιημένα. Η πληρωμή της συνδρομής Μέλους για το 2022 δύναται να γίνει και την ημέρα της Εκλογικής Συνέλευσης. Υποψηφιότητες υποβάλλονται το αργότερο 48 ώρες πριν από τη Γενική Συνέλευση (άρθρο 63), με επιστολή προς το Διοικητικό Συμβούλιο από την ίδια την υποψήφια. Η υποψηφιότητα για τη θέση της Προέδρου πρέπει να δηλωθεί στην αίτηση υποψηφιότητας, ξεχωριστά των αιτήσεων για τα μέλη του Δ.Σ. και κατατίθεται στα γραφεία του Ομίλου που βρίσκονται στην οδό Κλημεντος 25 Β 1061 Λευκωσία ή στα emails lia.georgiades@cytanet.com.cy, liacovidou@gmail.com. Η παρούσα πρόσκληση αποστέλλεται με βάση τα άρθρα 29, 30, 31, 34 και 35 του Καταστατικού του Γ.Ο. Πρωτοπορίας.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ONLINE
WWW.GASTRONOMOS.COM.CY

+

**ΒΡΑΒΕΙΑ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΚΥΠΡΟΣ 2021**

Η ΕΛΙΤ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ
ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΜΑΣ
ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΔΑ
ΔΩΡΟΘΕΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ
ΜΑΓΕΙΡΕΥΟΥΜΕ ΣΕ ΣΠΙΤΙΑ
ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ
ΤΑ ΠΙΟ ΨΑΓΜΕΝΑ ΣΤΕΚΙΑ
ΚΑΙ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΝΟΣΤΙΜΙΕΣ
ΤΗΣ ΑΙΩΝΙΑΣ ΠΟΛΗΣ

ΔΙΑΚΟΠΕΣ
ΣΤΗ
ΡΩΜΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ **19/06** ΜΕ ΤΗΝ  Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Διδάγματα από τον κύκλο
συνεχόμενων κρίσεων

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Παραδόξως, υπάρχουν και καλά νέα. Η διευκρίνιση είναι αναγκαία όταν η επικαιρότητα γεμίζει με τοξικές σκέψεις και αρνητικές προοπτικές. Το κακό νέο επικρατεί έναντι του καλού...

Στον ΟΟΣΑ εκτιμούν ότι την επόμενη χρονιά η κυβέρνηση θα πετύχει κάτι που δεν ήταν εφικτό τα προηγούμενα χρόνια: ένα μικρό πρωτογενές πλεόνασμα στον κρατικό προϋπολογισμό. Η επίσημη αυτή εκτίμηση - πρόβλεψη είναι σημαντική, γιατί αφορά ένα από τα στοιχεία κριτικής στην κυβερνητική πολιτική. Το άλλο σημείο κριτικής αφορά το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο το 2023 θα βρεθεί στο 170%, ποσοστό που δεν είναι χαμηλό αλλά είναι

σοφισματική ανισότητα «απαλύνεται» με φοροδιαφυγή και αδήλωτη εργασία, υπάρχει η ανισότητα των φύλων.

Η Παγκόσμια Τράπεζα υπολογίζει ότι οι γυναίκες διαθέτουν μόλις το 38% του ατομικού πλούτου και το ποσοστό αυτό μειώνεται στο 33% σε χώρες με μεσαίο και χαμηλό εισόδημα.

Κάνει δεν μπορούσε να προβλέψει ότι θα ζούσαμε πανδημία, ούτε ότι στη συνέχεια η Ρωσία θα εισέβαλλε στην Ουκρανία. Εγιναν και αποκάλυψαν προβλήματα που οφείλονται στην αλληλεξάρτηση ανάμεσα στην εκπαίδευση και στην οικιστική ανάπτυξη, την κλιματική αλλαγή και την ανάπτυξη, τον ανταγωνισμό και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Οι κρίσεις που αλληλοκαλύπτονται μας διδάσκουν μια διαφορετική προσέγγιση των προβλημάτων. Οι μονόπλευρη ούτε, βέβαια, προσφέρει λύσεις η αδράνεια.

Εως τώρα η κυβερνητική πολιτική ήταν δραστήρια. Διανεμήθηκαν επιδοτήσεις και δάνεια από το κράτος σε όσους είχαν πληγεί από την πανδημία και δεν μπορούσαν να έχουν δραστηριότητες. Ανέστειλε την πληρωμή υποχρεώσεων των πολιτών στο κράτος. Αυξήθηκε ο ελάχιστος μισθός 2% τον Ιανουάριο και 7% τον Μάιο, ώστε οι αυξήσεις αποδοχών να προηγούνται των ανατιμήσεων.

Είχε προηγηθεί το 2021 η μείωση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών. Ανακοινώθηκαν μέτρα μείωσης της επιβάρυνσης των νοικοκυριών από την άνοδο των καυσίμων. Διανεμήθηκαν για τον σκοπό αυτό 5,4 δισ. (2,7% του ΑΕΠ) τον Μάιο και αναμένονται νέα μέτρα που αφορούν το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος.

Η λειπή γραμμή είναι να ενισχυθούν τα ευάλωτα νοικοκυριά, αλλά να μην πληγεί η ανταγωνιστικότητα, να μην υπονομευτεί η συνέχιση της αναπτυξιακής διαδρομής με άνοδο εξαγωγών και επενδύσεων.

Η διευκόλυνση νοικοκυριών και επιχειρήσεων ενισχύει την κατανάλωση και την άνοδο του ΑΕΠ, ενώ ο πληθωρισμός αυξάνει τα έξοδα του Δημοσίου. Από την άλλη, «οκληραίνει» η νομισματική πολιτική με άνοδο επιτοκίων. Το γεγονός ότι η οικονομία δεν βρίσκεται σε επενδυτική βαθμίδα, επιβαρύνει τα ομόλογα παρά την προσωρινή ενίσχυση από την ΕΚΤ.

Αλμα των τιμών φυσικού αερίου
λόγω πυρκαγιάς σε μονάδα των ΗΠΑ

Το εργοστάσιο LNG θα παραμείνει κλειστό τουλάχιστον για τρεις εβδομάδες

Νέα εκτίναξη σημείωσαν οι τιμές του φυσικού αερίου στην Ευρώπη όταν κυκλοφόρησε η είδηση ότι εκδηλώθηκε πυρκαγιά σε ένα από τα μεγαλύτερα εργοστάσια υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στις ΗΠΑ. Η πυρκαγιά εκδηλώθηκε στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Freeport LNG στο Τέξας και έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της λειτουργίας του εργοστασίου που θα παραμείνει κλειστό για τουλάχιστον τρεις εβδομάδες. Το προσωρινό κλείσιμο του εργοστασίου αποτελεί πλήγμα στις εξαγωγές φυσικού αερίου σε μια περίοδο που η βιομηχανία προσπαθεί να ενισχύσει τις προμήθειες ενέργειας προς την Ευρώπη.

Η αντίδραση της αγοράς ήταν άμεση και οι τιμές του ευρωπαϊκού φυσικού αερίου εκτοξεύθηκαν κατά 12,5% στα 88,70 ευρώ ανά εκατομμύριο βρετανικές θερμικές μονάδες. Σημειώθηκε ότι είχε προηγηθεί την Τετάρτη υποχώρηση των τιμών στην Ευρώπη σε χαμηλό τριών μηνών εν μέρει λόγω των προσδοκιών για περισσότερες προμήθειες

Το Freeport LNG, τους τελευταίους τρεις μήνες έστειλε το 68% των εξαγωγών του σε ευρωπαϊκές αγορές.

από τις ΗΠΑ. Η άφθονη προσφορά του καυσίμου είχε γενικότερα επαναφέρει κάποια πρεμία στην παγκόσμια αγορά τις τελευταίες εβδομάδες μετά τις ιλιγιώδεις αυξήσεις που σημείωσαν καθημερινά οι τιμές του φυσικού αερίου τους πρώτους μήνες του έτους.

Οι ΗΠΑ είναι από τους κορυφαίους εξαγωγείς LNG στον κόσμο, μαζί με την Αυστραλία και το Κατάρ. Το εργοστάσιο Freeport, το οποίο έχει την ικανότητα να αποστέλλει περίπου 15 εκατομμύρια τόνους ετησίως, προμηθεύει αέριο τους ενεργειακούς κολοσσούς της BP και της TotalEnergies στην Ευρώπη, καθώς και τις ιαπωνικές Jera και Osaka Gas και την SK E&S στη Νότια Κορέα. Η σημασία του αμερικανικού LNG για την Ευρώπη έχει αναβαθμιστεί δραματικά μετά την απόφασή της να περιορίσει σταδιακά την ενεργειακή της εξάρτηση από τη Ρωσία και να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές μεταξύ των οποίων και οι αμερικανικές ενεργειακές εταιρείες.

Όπως αναφέρει το Bloomberg, οι ΗΠΑ έστειλαν σχεδόν τα τρία τέταρτα του LNG τους στην Ευρώπη τους πρώτους τέσσερις μήνες του έτους με την περιοχή να λαμβάνει πλέον σχεδόν το ήμισυ των προμηθειών της από την άλλη πλευρά



Το εργοστάσιο Freeport στο Τέξας, το οποίο έχει την ικανότητα να αποστέλλει περίπου 15 εκατομμύρια τόνους ετησίως, προμηθεύει αέριο τους ενεργειακούς κολοσσούς της BP και της TotalEnergies στην Ευρώπη, καθώς και τις ιαπωνικές Jera και Osaka Gas και την SK E&S στη Νότια Κορέα.

του Ατλαντικού. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το εργοστάσιο Freeport, τους τελευταίους τρεις μήνες έστειλε το 68% των εξαγωγών του σε ευρωπαϊκές αγορές. Την ίδια ώρα, οι ευρωπαϊκές χώρες προσπαθούν να απογαλακτιστούν από το ρωσικό αέριο λόγω της εισβολής στην Ουκρανία, ωστόσο βραχυπρόθεσμα παραμένουν εξαρτημένες από το ρωσικό αέριο. Όπως επισημαίνει ο Μάρζεκ Μάνσερ, επικεφαλής του τομέα αναλύσεων φυσικού αερίου στην εταιρεία ICIS, δεδομένης της συγκυρίας «οι διαπραγματευτές συμβολαίων αερίου στην Ευρώπη θα παρακολουθούν προσεκτικά μπρος και η διακοπή στη λειτουργία του εργοστασίου

διαρκέσει περισσότερο από όσο προβλέπει προς το παρόν η διοίκηση».

Η διακοπή στη μονάδα του Τέξας θα μειώσει τις διαθέσιμες προμήθειες στην Ευρώπη και στην Ασία, ενώ θα αυξήσει το σχιστολιθικό αέριο που παραμένει στις ΗΠΑ.

Σε αντίθεση με τις τιμές στην Ευρώπη, μετά τη γνωστοποίηση της είδησης, οι τιμές του φυσικού αερίου στις ΗΠΑ υποχώρησαν 5% στα 8,263 δολάρια ανά εκατομμύριο βρετανικές θερμικές μονάδες, μειωμένες κατά 11% από την τιμή διακανονισμού της Τρίτης.

Οι αγοραστές LNG πιθανότατα θα ξεκινήσουν το κυνήγι αναζητώντας εναλ-

λακτικούς προμηθευτές. Σύμφωνα, όμως, με τους διαπραγματευτές συμβολαίων φυσικού αερίου στην Ασία, οι διαθέσιμες προμήθειες στην παγκόσμια αγορά βρίσκονται σε φθίνουσα πορεία και οι επιλογές θα είναι περιορισμένες.

Η κίνηση είναι πιθανό να τονώσει τον ήδη έντονο ανταγωνισμό μεταξύ Ασίας και Ευρώπης για φυσικό αέριο, έναν ανταγωνισμό που άρχισε να κορυφώνεται από το περασμένο φθινόπωρο, πολύ προτού εισβάλει η Ρωσία στην Ουκρανία και αποφασίσει η Ευρώπη να απεξαρτηθεί από τον ενεργειακά πλούσιο γείτονά της.

BLOOMBERG

Καζίνο, Ferrari και μεγάλη φτώχεια στη Βενεζουέλα

Το 90% του πληθυσμού της χώρας εξακολουθεί να ζει με λιγότερα από 30 δολάρια τον μήνα

Αβυσσαλέες είναι οι ανισότητες που χαρακτηρίζουν τη Βενεζουέλα όπως διαμορφώθηκε τα τελευταία χρόνια η βιομηχανία καζίνο και τυχερών παιχνιδιών. Προηγήθηκε προ ολίγων ετών η οικονομική κατάρρευση της και ένας πληθωρισμός της τάξης του 2.000.000%. Η εικόνα του μεγάλου πλούτου δίπλα στη φτώχεια αναδύεται ανάγλυφα στην περιοχή Λας Μερσέντες. Πρόκειται για μια πολυβουνη γειτονιά στην ανατολική πλευρά του Καρακάς, που έχει μετατραπεί σε Λας Βέγκας με χρώμα Λατινικής Αμερικής. Η περιοχή έχει κατακλυστεί από καζίνο και συγκεντρώνει τους λίγους πλούσιους μιας χώρας στην οποία το 90% του πληθυσμού εξακολουθεί να ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας με λιγότερα από 30 δολάρια τον μήνα.

Τα καζίνο ήταν είδος ψυχαγωγίας απαγορευμένο μέχρι σχετικά πρόσφατως από τον άλλοτε ηγέτη της

Βενεζουέλας, Ούγκο Τσάβες, ο οποίος πέθανε το 2013. Σήμερα στη Λας Μερσέντες υψώνονται δεκάδες πύργοι γραφείων. Στο ισόγειο ενός εξ αυτών οι περαστικοί μπορούν να θαυμάσουν τρεις κατακόκκινες Ferrari. Η φθηνότερη εξ αυτών, μοντέλο Portofino με μετακινούμενη σκεπή, πωλείται έναντι 200.000 δολαρίων, όσο το άθροισμα των επίσημων μισθών 590 δημοσίων υπαλλήλων. Στην απέναντι πλευρά του δρόμου βρίσκεται στο στάδιο της κατασκευής ένα συγκρότημα διαμερισμάτων. Στη διαφημιστική προσούρα φαίνονται μια πισίνα, ένα σαλόνι παιχνιδιών, ένα γυμναστήριο και ένα χώρος συνεργασίας. Στη γωνία βρίσκονται καταστήματα που πουλούν τις ακριβότερες μάρκες ρούχων πολυτελείας, όπως Hermes και Pronovias. Αυτή η επιδεικτική κατανάλωση είναι στη διάθεση μόνον των πλουσιότερων από τα 30 ε-

Τα τελευταία χρόνια χαλάρωσαν οι περιορισμοί στις επιχειρήσεις και στις τιμές, και επετράπη η ελεύθερη κυκλοφορία του αμερικανικού δολαρίου.

κατ. πολίτες της Βενεζουέλας. Έγρω, όμως, από την περιοχή της Λας Μερσέντες τα καταστήματα είναι κλειστά και βλέπει κανείς πεινασμένα παιδιά να ψάχνουν φαγητό στους κάδους των σκουπιδιών. Τα τελευταία τρία χρόνια, ο Νικόλας Μαδόουρ, διάδοχος και εκλεκτός του Τσάβες, χαλάρωσε τους περιορισμούς στις επιχειρήσεις και στις τιμές, ενώ το 2021 ανακάλεσε την απαγόρευση της λειτουργίας καζίνο. Κυρίως, όμως, στα τέλη του 2018 επέτρεψε την ελεύθερη κυκλο-

φορία του αμερικανικού δολαρίου. Εκτοτε οι πάντες, από τα στελέχη των επιχειρήσεων μέχρι τους μικροπωλητές στους δρόμους της πρωτεύουσας, όλοι έχουν πάνω τους δολάρια. «Η δολαριοποίηση βοήθησε σημαντικά», εκτιμά η Αντρέα Μαλαβέ, ιδιοκτήτρια ακριβού καταστήματος στη Λας Μερσέντες, η οποία θυμάται πόσο δύσκολο ήταν για την ίδια όσο και για τους υπαλλήλους της να προσαρμοθούν στις συνεχείς αυξήσεις των τιμών.

Σε ό,τι αφορά τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας, τα στοιχεία καταδεικνύουν βελτίωση. Το ΑΕΠ της Βενεζουέλας αυξάνεται από 1,5% έως και 20% ανάλογα με τον εκάστοτε οικονομολόγο που το υπολογίζει. Τα περίπου έξι εκατ. Βενεζουελανών που περιπλανήθηκαν σε όλη τη Λατινική Αμερική αναζητώντας κάτι έχουν αρχίσει να επιστρέφουν στη χώρα. Σύμφωνα με τον Λουίτζι

Πισέλα, πρόεδρος της ένωσης βιομηχανιών Conindustria, ο μεταποιητικός τομέας μπορεί να σημειώσει ανάπτυξη 10% φέτος. Υπό τον όρο, όμως, πως η κυβέρνηση θα καταφέρει να τονώσει την κατανάλωση, να μειώσει τον ανταγωνισμό από τις εισαγωγές, να βελτιώσει τις δημόσιες υπηρεσίες και να εκσυγχρονίσει τη φορολογική πολιτική. Αρχίζουν να επιστρέφουν οι ξένοι επενδυτές, που φεύγουν κυρίως υπό τον φόβο μήπως καταγορηθούν ότι παραβιάζουν τις κυρώσεις. Τους ενθαρρύνουν η διαφαινόμενη προσέγγιση Ουάσιγκτον-Καρακάς και η άνοδος των τιμών των εμπορευμάτων. Η Βενεζουέλα έχει τα μεγαλύτερα εξακριβωμένα αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο. Πρόκειται για ένα θησαυρό που μπορεί να γίνει ακόμη πιο ανεκτίμητος τώρα, καθώς οι χώρες του δυτικού κόσμου εγκαταλείπουν το πετρέλαιο στις Ρωσίες.



Η Βενεζουέλα έχει τα μεγαλύτερα εξακριβωμένα αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών
αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.



G.A.P. VASSILOPOULOS
GROUP





ΒΡΑΒΕΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

— ΚΥΠΡΟΣ 2021

γαστρονόμος

ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

Τράπεζα Κύπρου



ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΑΛΛΟΥΜΙΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΡΥΘΡΟΥ ΟΙΝΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΕΥΚΟΥ ΟΙΝΟΥ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΡΟΖΕ ΟΙΝΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ



ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΚΥΠΡΙΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ



ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ



ΣΤΗΡΙΖΕΙ



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ



Η εμμονή

Υπεραμυνόμενος της επιλογής του να μην αυξήσει το κόστος του δανεισμού παρά τον ιλιγγιώδη πληθωρισμό, ο Τούρκος πρόεδρος δήλωσε: «Έχω με εγκαταλείψει τις οικονομικές συνταγές που μας επέβαλαν οι ιμπεριαλιστικοί θεσμοί, συνταγές που κάνουν τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους».



Οι προβλέψεις

Επιχειρώντας να κατευνάσει τις αντιδράσεις των Τούρκων που βλέπουν το βιοτικό τους επίπεδο να καταρρέει, ο διοικητής της Τράπεζας της Τουρκίας, Σαχάπ Καρβόιουλου, υποστήριξε προσφάτως ότι ο πληθωρισμός, που βρίσκεται ήδη στο 73,5%, «θα επιβραδυνθεί μέσα στον Ιούνιο και στα τέλη του έτους θα αρχίσει να εμφανίζεται αντιπληθωρισμός».



Η νέα υπόσχεση

Ανακοινώνοντας ένα ακόμη πυροσβεστικό μέτρο, ο Τούρκος υπουργός Δικαιοσύνης Μπεκίρ Μποζντάγκ υποσχέθηκε πως «από τον Ιούλιο κιόλας θα ισχύσει η νέα νομοθεσία που θα θέτει όριο 25% στις αυξήσεις των ενοικίων».



ΠΗΓΗ: Στοιχεία των κεντρικών τραπεζών και δεδομένα του Bloomberg

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα δημαγωγικά οικονομικά τρικ Ερντογάν

Με πληθωρισμό 73,5% και τη λίρα να καταρρέει, λαμβάνει πυροσβεστικά μέτρα με το βλέμμα στις κάλπες

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

«**Η τουρκική** κυβέρνηση θα πρέπει να βγάλει κι άλλο λαγό από το καπέλο της για να στηρίξει τη λίρα και την οικονομία της χώρας». Η καυστική δήλωση ανήκει στον Περ Χάμερλουντ, οικονομολόγο και αναλυτή της SEB AB στη Στοκχόλμη, και επιδόθηκε σε ένα από τα τελευταία επεισόδια κατάρρευσης της τουρκικής λίρας και των συναλλαγματικών διαθεσίμων της Τουρκίας. Αποτελούσε, όμως, έμμεση αναφορά στην ευρύτερη τακτική της κυβέρνησης Ερντογάν, που επιχειρεί με «μαγικά κόλπα» και κάθε είδους ανορθόδοξες μεθόδους να αντιμετωπίσει και συχνότερα να συγκαλύψει τις παθογένειες της τουρκικής οικονομίας. Πρόκειται για πυροσβεστικά μέτρα, άλλοτε λιγότερο και άλλοτε περισσότερο δημαγωγικού περιεχομένου, που στην

καλύτερη περίπτωση επιφέρουν μια προσωρινή και επιδερμική βελτίωση της εικόνας. Και κυρίως αφήνουν τα προβλήματα να ταλαιπωρούν τον τουρκικό λαό, ο οποίος βλέπει το βιοτικό του επίπεδο να κατακρημνίζεται από την ακρίβεια, τον δυσθεώρητο πληθωρισμό και το σχεδόν απαξιωμένο πλέον νόμισμα της χώρας.

Το τελευταίο πυροσβεστικό μέτρο ανακοινώθηκε μέσα στην εβδομάδα και είναι η παρέμβαση της κυβέρνησης στο καυτό ζήτημα των ενοικίων και των διαστημικών αυξήσεών τους στην Κωνσταντινούπολη. Ο υπουργός Δικαιοσύνης, Μπεκίρ Μποζντάγκ, ανακοίνωσε πως θα επιβληθεί όριο 25% ετήσιας αύξησης στα ενοίκια και το μέτρο θα τεθεί σε εφαρμογή από τον Ιούλιο. Ακόμη κι αν επιφέρει κάποια άμβλυση του προβλήματος, το μέτρο είναι άκρως δημα-

Επιβάλλει πλαφόν στις αυξήσεις ενοικίων, ενίσχυσε τους μισθούς στο δημόσιο, «προστατεύει» τις καταθέσεις στο τουρκικό νόμισμα.

γωγικό και ψυφθοηρικό καθώς θα ισχύσει, όπως τυχαίως, επί 12 μήνες. Δηλαδή ακριβώς μέχρι τις εκλογές που έχουν προγραμματισθεί για τις αρχές του καλοκαιριού του επόμενου έτους, ενώ το ακανθώδες θέμα απασχολεί χρόνια την τουρκική κοινωνία. Πήρε μάλιστα διαστάσεις στις αρχές του έτους, όταν τα τουρκικά ΜΜΕ ανέφεραν πως τα ενοίκια έχουν αυξηθεί σχεδόν 100% στην Κωνσταντινούπολη όπου ζουν 16 εκατ. άν-

θρωποι και ανάμεσά τους δεκάδες χιλιάδες φοιτητές. Σχετικό ρεπορτάζ της *Hurriyet* ανέφερε πως οι ιδιοκτήτες ζητούν από τους φοιτητές αστρονομικά ποσά για μικροσκοπικά διαμερίσματα που βρίσκονται σε κακή κατάσταση. Κάποιοι αποδίδουν το πρόβλημα σε κερδοσκοπία και άλλοι στην ανεπάρκεια στέγης στην ιστορική πόλη.

Και βέβαια, εξίσου πυροσβεστικό αλλά και αναμφίβολα δημαγωγικό μέτρο ήταν η αύξηση των μισθών του δημοσίου κατά 50% που εξήγγειλε η κυβέρνηση Ερντογάν στα τέλη του περασμένου έτους και έχει τεθεί σε ισχύ από τον Ιανουάριο. Εντυπωσιακό το ποσοστό της αύξησης, αλλά όταν ο πληθωρισμός έχει εκτοξευθεί στο 73,5% και οι μισθοί αυξάνονται κατά 50%, οι εργαζόμενοι μόνον απώλειες έχουν να μετρήσουν και οι έμποροι καταγράφουν τη ραγδαία

μείωση στις αγορές των καταναλωτών. Το βάθος της πτώσης που γνωρίζει το βιοτικό επίπεδο των Τούρκων σχετίζεται, άλλωστε, και με τον ρυθμό επιτάχυνσης του πληθωρισμού, που το φθινόπωρο βρισκόταν μόλις στο 20%.

Το αμέσως προηγούμενο «αυγό του Κολόμβου» που επιδόθηκε η κυβέρνηση Ερντογάν ήταν η αναπλήρωση όσων καταθέσεων διατηρούνται σε τουρκικές λίρες με το ποσό που χάνεται εξαιτίας της διολίσθησης του νομίσματος. Εν ολίγοις, η κυβέρνηση χρηματοδοτεί με χρήματα των φορολογουμένων όσους έχουν την πολυτέλεια να διατηρούν τις αποταμιεύσεις τους σε τουρκικές λίρες. Γιατί η πλειονότητα των τουρκικών νοικοκυριών διατηρεί τις αποταμιεύσεις της σε σκληρό νόμισμα προκειμένου να τις προστατεύσει από την πτώση του νομίσματος.

Συνεχίζεται η δολαριοποίηση, βυθίζεται η τουρκική λίρα

Η αναπλήρωση όσων καταθέσεων παρμένουν σε τουρκικές λίρες να χρήματα του τουρκικού δημοσίου όχι μόνον αποδεικνύεται ατελέσφορη ως μέτρο αλλά και επιζήμια για τα οικονομικά του τουρκικού κράτους. Υπολογίζεται πως το κόστος για τα δημόσια οικονομικά της Τουρκίας μπορεί να υπερβεί τα 6,7 δισ. δολάρια αναλόγως βέβαια με την ισοτιμία της τουρκικής λίρας. Δεν έχει, άλλωστε, αποτρέψει την περαιτέρω δολαριοποίηση της τουρκικής οικονομίας. Σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς, αρκετούς μήνες μετά την εφαρμογή του, το 64,6% των καταθέσεων σε τουρκικές τράπεζες πα-

ραμένουν σε σκληρό νόμισμα. Σε ό,τι αφορά, άλλωστε, τη στήριξη που υποτίθεται ότι θα προσέφερε στην τουρκική λίρα, η αποτυχία του είναι προφανής. Όταν ανακοινώθηκε το μέτρο τον Δεκέμβριο, η ισοτιμία του τουρκικού νομίσματος διαμορφωνόταν στις 11,5 τουρκικές λίρες προς το δολάριο και στο μεταξύ έχει υποχωρήσει δραματικά στις 17 λίρες προς το δολάριο. Στη στήριξη της τουρκικής λίρας στοχεύει, άλλωστε, η πολιτική του Ερντογάν που προσελκύει τα περισσότερα βέλη και αποδεικνύεται εξίσου ατελέσφορη και με εξίσου ψυφθοηρικό περιεχόμενο. Ο λόγος για τις αλλεπάλληλες παρεμβάσεις

στην αγορά συναλλάγματος που συνεχίζονται επί χρόνια και έχουν κυριολεκτικά εξαφανίσει τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Τουρκίας. Σύμφωνα με υπολογισμούς της Goldman Sachs αλλά και πολλών οικονομολόγων κάθε κατεύθυνσης, τα διαθέσιμα της Τουρκίας βρίσκονται προ πολλού σε αρνητικό πρόσημο. Σημειωτέον ότι σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η ίδια η Τράπεζα της Τουρκίας, μέσα σε μία μόνον εβδομάδα τον περασμένο μήνα τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα μειώθηκαν κατά 4,8 δισ. δολάρια.

Η επιζήμια αυτή πολιτική εξυπηρετεί τον στόχο του Τούρκου προέδρου να

εμφανίζει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης βάσει του φθηνού δανεισμού και κατ'επέκταση να περιφρουρεί την έτσι κι αλλιώς φθίνουσα δημοτικότητα του. Ως εκ τούτου επιμένει να διατηρεί χαμηλό το κόστος του δανεισμού και να δηλώνει ορκισμένος εκθρόνος των επιτοκίων. Έτσι, σε μια παγκόσμια συγκυρία στην οποία όλες οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες αυξάνουν τα επιτόκια για να αντιμετωπίσουν τον πληθωρισμό, ο Ταγίπ Ερντογάν υποσχέθηκε προ ημερών νέες μειώσεις των επιτοκίων. Και για μία ακόμη φορά εμφάνισε την πολιτική του ως αντίσταση σε ξένα κέντρα και τόνισε πως τα υψηλά επιτόκια «κάνουν

τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους». Στην πράξη, όμως, διαψεύδεται και αυτή η δημαγωγία του από τη θεαματική κερδοφορία των τουρκικών τραπεζών.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, μέσα στο πρώτο τρίμηνο του έτους οι τράπεζες Akbank TAS, Turkije Garanti Bankasi AS, Yapi Kredi Bankasi AS και Turkije Is Bankasi AS τριπλασίασαν και τετραπλασίασαν τα έσοδά τους, ενώ οι μεγάλες κρατικές τράπεζες της Τουρκίας, Turkije Vakiflar Bankasi και Turkije Halk Bankasi AS παρουσίασαν μια ασύλληπτη αύξηση κερδών από 380% έως και 3.000%.

Το κράτος-μανάβης και οι υποσχέσεις για πάταξη του πληθωρισμού πριν από τρία χρόνια

Ισως η γραφικότερη, τουλάχιστον ως μέσον αντιμετώπισης του πληθωρισμού σε καιρό ειρήνης, κίνηση της κυβέρνησης Ερντογάν ήταν προ τριετίας τα φορτηγά που έστειλε στην πλατεία Ταξίμ και σε κεντρικά σημεία άλλων πόλεων γεμάτα ντομάτες, πιπεριές, μελιτζάνες και άλλα ζαρζαβατικά. Οι περιπλανώμενοι μανάβηδες απεσταλμένοι της κυβέρνησης πουλούσαν τα προϊόντα σε τιμές κάτω και από το 50% των τιμών της αγοράς, καθώς πολλά βασικά είδη διατροφής είχαν ήδη γίνει απρόσιτα για τα χαμηλά εισοδήματα όταν ακόμη ο πληθωρισμός βρισκόταν στο 20%. Την εποχή εκείνη πτώχευαν πολλές ε-

πιχειρήσεις και εκατομμύρια Τούρκοι έμεναν άνεργοι.

Τότε ο Ταγίπ Ερντογάν επιχειρούσε κατά την πάγια τακτική του να ανακουφίσει τα συμπτώματα της παθογένειας που μάστιζε και μαστιίζει την τουρκική οικονομία. Μίλούσε για «τρομοκρατία» που ασκούσαν ξένα κέντρα μέσω των τιμών των τροφίμων, για εκθρόνος της χώρας που την πολεμούσαν «με τις τιμές της μελιτζάνας, της ντομάτας, της πατάτας και του αγγουριού» και υποσχόταν να συντρίψει «το παιχνίδι όσων τρομοκρατούν τους Τούρκους με τα φρούτα και τα λαχανικά».

Παράλληλα, έδινε εντολές στους ε-

μπόρους λιανικής να μειώσουν τις τιμές τους και στις κρατικές τράπεζες να εκδίδουν δάνεια με χαμηλά επιτόκια. Οικονομολόγοι κάθε κατεύθυνσης αντιδρούσαν με θυμωδία στην πεποίθηση του Τούρκου προέδρου πως μπορούσε να αναχαιτίσει τον πληθωρισμό με τη σιδηρένια γροθιά τους και τα προεδρικά διατάγματα.

Και παράλληλα με τις διαταγές προς τους εμπόρους, έστειλε αστυνομικές δυνάμεις να κάνουν επιδρομές στα καταστήματα τροφίμων και στις αγορές χονδρικής για να εμποδίσουν τους εμπόρους να ανεβάσουν τις τιμές. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιδρομές κα-

τέληγαν σε γραφικά επεισόδια όταν αστυνομικοί επιθεωρητές προχωρούσαν σε κατασχέσεις κρεμμυδιών από αποθήκες τροφίμων και επέβαλαν πρόστιμα στους ιδιοκτήτες. Το αποτέλεσμα ήταν ορισμένα σουπερ μάρκετ να μειώσουν δραστηρικά τις τιμές στις πατάτες και στα κρεμμύδια, αλλά παράλληλα να αναρτήσουν πανό στα οποία ενημέρωναν το κοινό ότι πουλούσαν αυτά τα προϊόντα σε τιμές κάτω του κόστους, ότι υφίσταντο ζημία και ότι αναγκαστικά έθεταν όριο στην ποσότητα που μπορούσε να αγοράσει κάθε καταναλωτής. Κάποια καταστήματα έφτασαν στο κομμοτραγικό σημείο να αποκλείουν

τις μελιτζάνες και τις πιπεριές από τα εμπορεύματά τους επειδή είχαν ανεβεί πολύ οι τιμές τους και ήθελαν να αποφυγούν την οργή του Ερντογάν.

Οικονομολόγοι και ειδικοί δεν σταματούσαν να υπογραμμίζουν πως η ακρίβεια και η εκτόξευση των τιμών δεν μπορούσε να αποδοθεί πλήρως στην κερδοσκοπία και ότι το πραγματικό πρόβλημα ήταν ο πληθωρισμός, η αποδυνάμωση του νομίσματος και το διαρκώς αυξανόμενο κόστος των εισαγωγών όπως τα καύσιμα και τα λιπάσματα. Οι κινήσεις του Ερντογάν και κυρίως τα φθηνά ζαρζαβατικά ανακούφιζαν προσωρινά την πολιτική πελατεία του Τούρ-

κου προέδρου, που σε μεγάλο βαθμό αποτελείτο από τα χαμηλά και φτωχότερα στρώματα της τουρκικής κοινωνίας και σε μικρότερο βαθμό από τους επιχειρηματίες της Ανατολίας. Δεν προστατεύσαν, ωστόσο, τους ψηφοφόρους του Ερντογάν από τη νέα εκτόξευση που οδήγησε ο πληθωρισμός από το φθινόπωρο και μετά όταν η κεντρική τράπεζα άρχισε να μειώνει τα επιτόκια. Ακολούθησε ο πόλεμος στην Ουκρανία που οδήγησε στα ύψη τις τιμές των σιτηρών, των λιπασμάτων και της ενέργειας και η επιβίωση για τους φτωχούς της Τουρκίας γίνεται κάθε ημέρα πιο δύσκολη.

PwC Presents

The 10th Invest Cyprus

International Investment Awards

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ιστορία των ρωσικών χρεοκοπιών

Της ΤΖΟΠΤΖΕΛΙΝΑ ΝΤΟ ΡΟΖΑΡΙΟ / REUTERS

Το 1918 ο Λέων Τρότσκι, μιλώντας προς τους Δυτικούς πιστωτές της Ρωσίας, οι οποίοι είχαν θορυβηθεί από την αποκήρυξη από τους μπολσεβίκους του εξωτερικού χρέους από την τσαρική περίοδο, δήλωσε: «Κύριοι, σας προειδοποιώ». Τους υπενθύμισε ότι η κίνηση αυτή συνιστούσε βασική εξαγγελία της αποτυχημένης εξέγερσης το 1905. Πέρασαν εκατό και πλέον χρόνια. Η Ρωσία σήμερα βρίσκεται στο χείλος ακόμη μιας χρεοκοπίας, αν και δεν υπήρξε καμία προειδοποίηση. Λίγοι περίμεναν ότι η εισβολή του Κρεμλίνου στην Ουκρανία θα προκαλέσει τόσο άγρια αντίδραση από τη Δύση, η οποία έχει αποκοψεί τη Ρωσία από το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα πληρωμών. Κάνοντας μια αναδρομή, διαπιστώνουμε πως λίγο πριν από την επανάσταση του 1917, η Ρωσία ήταν η χώρα με τις ψηλότερες οφει-

2020 και πιθανώς και περισσότερο. Μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ, το 1991, η Ρωσία σταμάτησε να εξυπηρετεί μέρος του υπερπόνητου χρέους που κληρονόμησε από τις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες. Ο Αντρέι Βαβίλοφ, αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών της Ρωσίας μεταξύ 1994 και 1997, τόνισε ότι η Ρωσική Ομοσπονδία είχε περίπου 105 δισ. δολάρια σε χρέος της σοβιετικής εποχής στα τέλη του 1992, με το δικό της να ανέρχεται σε 2,8 δισ. δολάρια.

Για την αποδοχή του κληρονομηθέντος χρέους, η Λέσχη του Παρισιού αναγνώρισε τη Ρωσία ως πιστώτρια χώρα, έγραψε ο Βαβίλοφ σε συναφές βιβλίο του. Και καθώς η Ρωσία συμφώνησε με τη Λέσχη να αναδιարθώσει χρέος 28 δισ. δολαρίων το 1996, της επιτράπη να μεταθέσει τις υψηλές δόσεις για την αποπληρωμή του σοβιετικού χρέους στην επόμενη δεκαετία. Μέχρι το 1997, η πτώση των τιμών του πετρελαίου μείωσε τα ρωσικά έσοδα. Το εξωτερικό χρέος, πλυσίον του 50% του ΑΕΠ το 1995, είχε διογκωθεί το 1998 στο 77%, σύμφωνα με τον Βαβίλοφ, ο οποίος το αποδίδει στον επαχθή δανεισμό από το ΔΝΤ. Η Ρωσία συγκέντρωσε πολύ λίγα φορολογικά έσοδα και βασιζόταν σε βραχυπρόθεσμα γραμμάτια δημοσίου γνωστά ως ΓΚΟ για την κάλυψη των δαπανών. Σύμφωνα έφθασε να ξεδεύει και περυσότερα κεφάλαια για να σπριζεί το ρούβλι. «Όσο περισσότερο η κυβέρνηση επέμενε ότι θα υπερασπιστεί το νόμισμα και θα αποπληρώσει τα χρέη της, τόσο περισσότεροι επενδυτές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ήταν ώρα να πουλήσουν ρούβλια», ανέφερε ο Κρις Μίλερ στο βιβλίο του «Τα οικονομικά του Πούτιν: εξουσία και χρήμα στην αναδυόμενη Ρωσία».

Ένα μήνα πριν από τη χρεοκοπία, το ΔΝΤ συγκέντρωσε ένα πακέτο βοήθειας 22,6 δισ. δολαρίων, και στις 17 Αυγούστου 1998, η Ρωσία υποτίμησε το ρούβλι, ανακοινώνοντας ότι δεν μπορούσε πλέον να πληρώσει το χρέος της σε ρούβλια και επέβαλε τριμνηνο μορατόριουμ για κάποιο εξωτερικό χρέος. Τώρα έχει πολλά μετρητά, αλλά μπορεί να μην αποφύγει την πτώχευση.

Δύσκολο το μέλλον της ρωσικής ενεργειακής βιομηχανίας

Με «αγκάθια» η στροφή σε εκτός Ε.Ε. αγορές, κάνει την τεχνογνωσία της Δύσης

Μπορεί να συνεχίζονται προς το παρόν απρόσκοπτα οι εξαγωγές των ρωσικών υδρογονανθράκων, αλλά οι ενεργειακοί κολοσσοί της Ρωσίας χάνουν την εμπειρία και την τεχνογνωσία που τους προσέφεραν οι δυτικές επιχειρήσεις και η στροφή σε άλλες αγορές μπορεί να υπονομεύσει τον κλάδο. Όπως επισημαίνει σχετικά ρεπορτάζ των Financial Times, οι σημαντικότεροι εταίροι των ρωσικών κολοσσών Lukoil, Gazprom και Rosneft, οι δυτικές BP, Shell και ExxonMobil, έχουν σχεδιάσει την αποχώρησή τους από τη χώρα, οι εταιρείες υπηρεσιών πετρελαιοπηγών έχουν δεσμευθεί να μην προχωρήσουν σε νέες επενδύσεις και μεγάλο μέρος της παλιάς πελατείας της Ρωσίας αποφεύγει πλέον το πετρέλαιό της. Καθώς λοιπόν μειώνονται οι αγορές για τις εξαγωγές της, κάνει την πρόσβαση στην τεχνογνωσία διεθνών κολοσσών και πρέπει να τροποποιήσει τις υποδομές για να κατευθύνει τους υδρογονάνθρακες στην Ασία. Η βιομηχανία των ρωσικών ενεργειακών κολοσσών κινδυνεύει να γνωρίσει μια μακρά περίοδο παρακμής. Η Rosneft και η Gazprom έχουν δη-

Οι εταίροι των Lukoil, Gazprom και Rosneft, οι δυτικές BP, Shell και Exxon Mobil, σχεδιάζουν την αποχώρησή τους από τη χώρα.

μιουργήσει κοινοπραξίες με τις BP και Shell για την ανάπτυξη σχεδίων τους στον μακρινό Βορρά και στη ρωσική Απω Ανατολή, αλλά όπως και η Lukoil έχουν την τάση να διαχειρίζονται τις κύριες πηγές τους στη δυτική Σιβηρία και στην περιοχή των Ουράλίων και του Βόλγα χωρίς βοήθεια από ξένες επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τον Μάικλ Μόινικαν, ειδικό επί θεμάτων υδρογονανθράκων στη συμβουλευτική Wood Mackenzie, «οι μεγάλες ενεργειακές της Ρωσίας είναι απολύτως ικανές να διατηρήσουν την παραγωγή τους, καθώς ελέγχουν ευρύτατο φάσμα πετρελαιοπηγών». Όπως, άλλωστε, τονίζει ο Ερικ Μίλκε, επίσης στέλεχος της Wood Mackenzie, οι ρωσικές ενεργειακές μπαίνουν σε αυτήν την περίοδο κρίσης «με πολύ υγιή οικονομική κατάσταση». Ο ίδιος υπογραμμίζει πως ακόμη και όταν η τιμή του αργού Ουραλίου είχε υποχωρήσει κατά 20 έως και 30 δολάρια κάτω από την τιμή του Brent, οι εταιρείες αυτές εξακολουθούσαν να έχουν σημαντικά έ-



Ολες οι υποδομές της Gazprom για τη μεταφορά φυσικού αερίου είναι προσανατολισμένες στην Ευρώπη και δεν υπάρχει αγωγός που να συνδέει τις δυτικές περιοχές όπου παράγει αέριο με την ανατολική Ρωσία και την Κίνα.

σοδα. Η βρετανική εφημερίδα υπογραμμίζει πως η Rosneft ανακοίνωσε έσοδα-ρεκόρ ύψους 11,7 δισ. δολαρίων το 2021 και η Gazprom επίσης κέρδη-ρεκόρ ύψους 29 δισ. δολαρίων. Οι δύο κολοσσοί έχουν, εξάλλου, επενδύσει σημαντικά κεφάλαια στην ανάπτυξη του εγχώριου τομέα υπηρεσιών πετρελαίου και φυσικού αερίου. Αναβάθμισαν αυτές τις επενδύσεις από το 2014, μετά τις κυρώσεις που τους επέβαλαν οι δυτικές χώρες αντιδρώντας στην προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία.

Εκείνο που λείπει, όμως, από την γχώρια βιομηχανία είναι η ικανότητα να εκπονήσει τις πλέον σύνθετες τεχνικές αναλύσεις που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη νέων σύνθετων ταμειωτήρων πετρελαίου ιδιαιτέρως σε απόμακρες τοποθεσίες όπως η Θάλασσα Μπάρεντς. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα, ο Τζέιμς Χέντερσον, ειδικός ρωσικών θεμάτων στο Ινστιτούτο Ενεργειακών Μελετών της Οξφόρδης, τονίζει πως «οι ρωσικές επιχειρήσεις μπορούν να ανα-

παράγουν μεγάλο μέρος του εξοπλισμού αλλά όχι ορισμένα λογισμικά καιρίας σημασίας». Ως εκ τούτου, ο ίδιος εκτιμά πως δεν θα μπορέσουν να προχωρήσουν ορισμένα σχέδια, όπως για παράδειγμα το Vostok Oil της Rosneft που ξεκίνησε με τη στήριξη των εταιρειών εμπορευμάτων Trafigura και Vitol.

Σύμφωνα, εξάλλου, με τον Βάγκιτ Αλεκπέρφ, ο οποίος παραιτήθηκε από πρόεδρος της Lukoil τον περασμένο μήνα, είναι μεν «βαρύ πλήγμα» το γεγονός ότι διακόπτονται οι νέες επενδύσεις αλλά δεν κινδυνεύει το μέλλον του κλάδου. Όπως αναφέρει στους FT, «ασφαλώς θα τροποποιηθούν κάπως τα χρονοδιαγράμματα, αλλά συνολικά η ρωσική βιομηχανία έχει το δυναμικό να αναπτυχθεί σαν να ήταν υπό κανονικές συνθήκες».

Σοβαρότερο πρόβλημα για τη ρωσική βιομηχανία υδρογονανθράκων είναι η δυσκολία στο να αλλάξει την κατεύθυνση των ροών και από την Ευρώπη να τις στρέψει στην Ασία. Δεν έχει επαρκείς δυνατότητες θαλάσσιες μεταφοράς, ενώ

έτσι κι αλλιώς η θαλάσσια μεταφορά ρωσικών υδρογονανθράκων θα προσκρούσει στις κυρώσεις της Δύσης.

Ο Μάικλ Μόινικαν τονίζει επίσης πως «δεν είναι αδύνατον για τη Ρωσία να στρέψει την παραγωγή της προς την Κίνα, αλλά συνεπάγεται κόστος». Η κατάσταση θα είναι πιο δύσκολη για την Gazprom, μιας και όλες οι υποδομές της για τη μεταφορά φυσικού αερίου είναι προσανατολισμένες στην Ευρώπη και δεν υπάρχει αγωγός που να συνδέει τις δυτικές περιοχές όπου παράγει αέριο με την ανατολική Ρωσία και την Κίνα. Εναλλακτικά η Gazprom θα μπορούσε να μετατρέψει μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής σε υγροποιημένο αέριο και να το μεταφέρει διά θαλάσσης. Οι κυρώσεις της Ε.Ε. όμως έχουν απαγορεύσει τη μεταφορά προϊόντων και τεχνολογιών που απαιτούνται για την υγροποίηση του αερίου. Γι' αυτό και η φιλοδοξία της Ρωσίας να αυξήσει την παραγωγή της και να εξελιχθεί σε παγκόσμια δύναμη LNG θα δεχθεί καίριο πλήγμα.

Δεν βρίσκουν προσωπικό οι αεροπορικές

Συνωστισμός, ουρές, ακυρώσεις. Κάπως έτσι μπορεί να περιγραφεί η κατάσταση που επικρατεί σε διάφορα αεροδρόμια στη μετά COVID εποχή. Ο λόγος; Η έλλειψη προσωπικού, η οποία ξεκινά από τον έλεγχο και τη διαχείριση του επιβατικού κοινού και φθάνει μέχρι και τους αεροσυνδυούς. Αυτό επισημαίνει σε σχετικό δημοσίευμά της η Deutsche Welle, η οποία διαπιστώνει πως λείπουν άνθρωποι, γιατί κατά τη διάρκεια της πανδημίας αναζητήσαν απασχόληση αλλού. «Σε ολόκληρη την αλυσίδα της διαδικασίας στα αεροδρόμια λείπουν πάροχοι που ασχολούνται με τους επιβάτες. Σε ό,τι αφορά το προσωπικό εδάφους, λείπει το 20% σε σχέση με αυτό που απασχολούνταν προ κορωνοϊού. Και αυτό

Μεγάλες οι ελλείψεις στον έλεγχο και στη διαχείριση του επιβατικού κοινού, μακριές ουρές και ακυρώσεις σε πολλά αεροδρόμια.

στις ώρες αιχμής μπορεί να οδηγήσει σε μακριές ουρές ιδίως στο check-in, κατά τη φόρτωση των βαλιτσών και τον έλεγχο ασφάλειας ενδείας κυκλοφορίας», σημειώνει στην DW ο Ραλφ Μπίλζελ, γενικός διευθυντής της Ενωσης Αεροδρομίων ADV. Τα συμβούλια εργαζομένων στα αεροδρόμια υπολογίζουν μάλιστα ότι σε όλη τη Γερμανία λείπουν 5.500 άτομα. Στη Βρετανία, η κυβέρνηση και ο κλάδος των αεροπορικών εταιρειών ρίχνουν ο ένας την ευ-



Ουρές στο αεροδρόμιο Χίθροου. Στη Βρετανία, η κυβέρνηση και ο κλάδος των αεροπορικών εταιρειών ρίχνουν ο ένας την ευθύνη στον άλλον για το ταξιδιωτικό χάος, που έχει ήδη οδηγήσει σε εκατοντάδες ακυρώσεις πτήσεων και υπερηλθρές επιβατικούς τερματικούς σταθμούς.

θύνη στον άλλον για το ταξιδιωτικό χάος που έχει ήδη οδηγήσει σε εκατοντάδες ακυρώσεις πτήσεων και υπερηλθρές επιβατικούς τερματικούς σταθμούς. «Αυτή την περίοδο είναι σχεδόν αδύνατο να βρεθεί προσωπικό», παραδέχεται εκπρόσωπος του συνδικάτου GMB στο BBC.

«Στη Γερμανία, πολλοί υπάλληλοι έχουν αλλάξει θέση, πήγαν στο τμήμα logistics», λέει ο Τόμας Ρίχτερ από την Ένωση Παροχής Υπηρεσιών Ε-

δάφους ABL. Λόγω έλλειψης αεροσυνδυών, η αεροπορική εταιρεία χαμηλού κόστους easyJet αναγκάστηκε να κάνει ένα αποφασιστικό βήμα. Στον βρετανικό στόλο της θα αφαιρέσει αυτό το καλοκαίρι από όλα τα αεροσκάφη της Airbus A319 την πίσω σειρά καθισμάτων. Εξι λιγότερες θέσεις σημαίνει ότι η αεροπορική εταιρεία, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς, παραδέχεται, μπορεί να χρησιμοποιεί τρεις αντί για τέσσερις αεροσυνδυούς καμπι-

νας για τους υπόλοιπους 150 επιβάτες. Λόγω της αυξημένης κίνησης στον τομέα του τουρισμού, παρατηρείται συνωστισμός στους γερμανικούς τερματικούς σταθμούς. Στο Ντίσελντορφ, στο Βερολίνο και στη Φρανκφούρτη, παρατηρούνται ήδη μεγάλες ουρές. Σύμφωνα με την DW, ιδιαίτερα στο Ντίσελντορφ, το κύριο πρόβλημα είναι οι έλεγχοι επιβατών, τους οποίους έχει αναλάβει για λογαριασμό της ομοσπονδιακής αστυνομίας ένας ιδιωτικός πάροχος. Το συνδικάτο Verdi αμφισβητεί ότι τα προβλήματα θα συνεχιστούν ολόκληρο το καλοκαίρι, γιατί η ένταση και η πίεση στη δουλειά έχει επίδραση σωματική και ψυχική στους εργαζομένους. «Υπάρχει ήδη ένα ποσοστό ασθένειας άνω του 20%», τονίζει ο ειδικός του Verdi Εζζάι Τάρφι. Η Φρανκφούρτη, αλλά και το Αμστερνταμ, ανακοίνωσε ότι θα περιορίσει το σχέδιο πτήσεων διαγράφοντας κάποιους προορισμούς.

Σύμφωνα με την DW, παρά τον πόλεμο στην Ουκρανία και τον πληθωρισμό-ρεκόρ, οι άνθρωποι έχουν τεράστια ανάγκη να καλύψουν τα χαμένα ταξίδια μετά δύο χρόνια πανδημίας. Σύμφωνα με το Eurocontrol, την προπαρασμένη εβδομάδα (23 με 29 Μαΐου) έγιναν περισσότερες από 28.100 πτήσεις την ημέρα στην Ευρώπη, που αντιστοιχεί σχεδόν με το 86% του επιπέδου πριν από την κρίση της πανδημίας. Το καλοκαίρι, για παράδειγμα, ο όμιλος Lufthansa σκοπεύει να εξαφάνισι πτήσεις στο 95% του επιπέδου πριν από την πανδημία, ενώ η θυγατρική της Eurowings προσφέρει μάλιστα περισσότερες θέσεις από ό,τι το 2019.

Προβλέψεις για πτώση πωλήσεων στην αγορά smartphones το 2022

Επί τα χείρω αναθεωρούν οι αναλυτές τις εκτιμήσεις τους για την πορεία της παγκόσμιας αγοράς smartphones το 2022, εν μέσω γεωπολιτικών αστάθειας, οικονομικής αβεβαιότητας και ασθενέστερης ζήτησης. Όπως αναφέρει ο ΣΕΠΕ, φέτος εκτιμάται ότι θα διατεθούν στη διεθνή αγορά περίπου 1,31 δισ. συσκευές smartphones, αριθμός μειωμένος κατά 3,5% σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα. Οι εκτιμήσεις ανήκουν στην IDC (Worldwide Quarterly Mobile Phone Tracker), με την εταιρεία να μειώνει, και μάλιστα σημαντικά, τις προβλέψεις

Εκτιμάται ότι θα διατεθούν στη διεθνή αγορά 1,31 δισ. συσκευές, αριθμός μειωμένος κατά 3,5% σε σχέση με το 2021.

της για την πορεία της αγοράς κατά τον τρέχον έτος, έπειτα από τρία συνεχόμενα τρίμηνα πτώσης και αυξανόμενες προκλήσεις τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση. Η ίδια η IDC είχε δώσει σε προηγούμενη εκτίμηση θετική πρόβλεψη για ανάπτυξη κατά 1,6% στην παγκόσμια αγορά smartphones κατά το 2022. Η εταιρεία ερευνών διευκρινίζει ότι η πτώση στις πωλήσεις smartphones θα περιοριστεί μόνο στο 2022 και δεν θα επεκταθεί χρονικά. Για την ακρίβεια, η IDC αναμένει ανάκαμψη των πωλήσεων από το 2023, προβλέποντας σύνθετο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης (CAGR) 1,9% έως το 2026. Με την επιφύλαξη για τυχόν νέα πισωγυρίσματα, οι προκλήσεις της αγοράς θα αμβλυν-



Οι πωλήσεις στην αγορά της Κίνας αναμένεται να μειωθούν κατά 11,5% ή περίπου 38 εκατ. μονάδες, που αντιστοιχούν στο 80% της παγκόσμιας μείωσης του όγκου αποστολών φέτος.

θούν μέχρι το τέλος του 2022, με τα συνεχιζόμενα προβλήματα στις προμήθειες ημιαγωγών να χαλαρώνουν το 2ο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Ως αποτέλεσμα, η αγορά θα ανακάμψει το 2023 με 5% ανάπτυξη. «Η βιομηχανία των smartphones αντιμετωπίζει αυξανόμενες προκλήσεις από πολλά μέτωπα, αποδυνάμωση της ζήτησης, πληθωρισμό, συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις και συνεχείς περιορισμούς στην εφοδιαστική αλυσίδα. Τα lockdowns έπληξαν την παγκόσμια ζήτηση και προσφορά ταυτόχρονα μειώνοντας τη ζήτηση στη μεγαλύτερη αγορά παγκοσμίως, την Κίνα, και πιέζοντας την προσφορά λόγω των αρρυθμιών στην αλυσίδα εφοδιασμού», ανα-

φέρει η IDC. Από γεωγραφική άποψη, η μεγαλύτερη πτώση το 2022 αναμένεται στις πωλήσεις smartphones στην Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη (ΚΑΕ) με αποστολές μειωμένες κατά 22%. Οι πωλήσεις στην αγορά της Κίνας προβλέπεται ότι θα μειωθούν κατά 11,5% ή περίπου 38 εκατ. μονάδες, που αντιστοιχούν στο 80% της παγκόσμιας μείωσης του όγκου αποστολών φέτος. Η αγορά της Δυτικής Ευρώπης, από την πλευρά της, αναμένεται να υποχωρήσει κατά 1%, ενώ οι περισσότερες άλλες περιοχές του πλανήτη θα δουν θετική πορεία της αγοράς smartphones φέτος, συμπεριλαμβανομένης της Ασίας/Ειρηνικού (εκτός Ιαπωνίας και Κίνας) με ανάπτυξη 3%.

Στα ύψη η βενζίνη λόγω πολέμου και ζήτησης

Τα σενάρια για την αμόλυβδη στα 2,61 ευρώ, μέση τιμή του πετρελαίου θέρμανσης στα 2 ευρώ και τα σχέδια του οικονομικού επιτελείου

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Τι θα γίνει στην αγορά αν το πετρέλαιο αναρριχηθεί στα 140 δολάρια το βαρέλι; Τι θα συμβεί αν ταυτόχρονα η ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο υποχωρήσει περαιτέρω στο «1 προς 1»; Η τιμή της αμόλυβδης μπορεί να αναρριχηθεί στα 2,6 ευρώ το λίτρο σε μέσο πανελλαδικό επίπεδο –που σημαίνει ότι σε πολλές περιοχές της χώρας θα σπάσει και το φράγμα των 3 ευρώ–, ενώ τον Οκτώβριο που θα ξεκινήσει η διάθεση του πετρελαίου θέρμανσης, η μέση πανελλαδική τιμή θα έχει διαμορφωθεί στα 2 ευρώ.

Όσο εφιαλτικό και αν ακούγεται το συγκεκριμένο σενάριο δεν μπορεί να αποκλειστεί, πόσο μάλλον όταν πολλοί οργανισμοί –με πρόσφατο και χαρακτηριστικό παράδειγμα την εκτίμηση της Goldman Sachs– προβλέπουν ότι η ανισορροπία στην προσφορά του πετρελαίου που έχει προκληθεί εξαιτίας του πολέμου αλλά και η αύξηση της ζήτησης μετά τον έλεγχο της πανδημίας μπορούν κάλλιστα να στείλουν τη διεθνή τιμή του πετρελαίου στα 140 δολάρια το βαρέλι.

Στην «εξίσωση» μπαίνει και ο παράγοντας «ισοτιμία ευρώ-δολαρίου». Διότι αν ένα βαρέλι πετρέλαιο κοστίζει σήμερα περί τα 116 ευρώ (ένα ευρώ «αγοράζει» 1,07 δολάρια, άρα τα 123 δολάρια που έχει σήμερα το βαρέλι είναι 116 ευρώ), μια περαιτέρω διολίσθηση του ευρώ σε συνδυασμό με μια άνοδο της διεθνούς τιμής του πετρελαίου μπορεί να στείλει το βαρέλι στα 140 ευρώ, δηλαδή τουλάχιστον 20% υψηλότερα σε σχέση με τα σημερινά επίπεδα.

Ευθεία συσχέτιση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου με τις διυλιστηριακές τιμές των καυσίμων δεν υπάρχει. Προφανώς παίζουν ρόλο και άλλοι παράγοντες. Ο ένας προαναφέρθηκε: η ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο. Υπάρχει όμως και το μεταφορικό κόστος, οι ρήτρες

Πως διαμορφώνεται η τιμή της βενζίνης		
ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΛΙΤΡΟ	Σημερινή τιμή αμόλυβδης	Τιμή αν αυξηθεί η χρέωση του διυλιστηρίου κατά 20%
Τιμή διυλιστηρίου	1,0819	1,2983
Φόροι και τέλη	1,1746	1,2311
ΦΠΑ	0,4525	0,5053
Ειδικός φόρος κατανάλωσης	0,7	0,7
Ανταποδοτικό τέλος ΡΑΕ	0,0002	0,0002
Εισφορά πετρελαιοειδών	0,013	0,0156
Ειδικό τέλος δικαιωμάτων τελωνειακών εργασιών (ΔΕΤΕ)	0,0089	0,01
Περιθώριο εταιρειών εμπορίας	0,0815	0,0815
Λιανική	2,338	2,6109

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επαναφορά της κάρτας καυσίμων και περαιτέρω αύξηση του επιδόματος θέρμανσης ετοιμάζει η κυβέρνηση.

καθυστερήσεων και φυσικά η ζήτηση. Αν λοιπόν γίνει μια «υπόθεση εργασίας» ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες που προαναφέρθηκαν θα οδηγήσουν σε ποσοστιαία αύξηση των διυλιστηριακών τιμών κατά ένα επιπλέον 20%, τότε η κατάσταση στα δύο βασικά καύσιμα που

ενδιαφέρουν (στην αμόλυβδη και στο πετρέλαιο θέρμανσης) θα διαμορφωθεί ως εξής:

• **Αμόλυβδη:** Η διυλιστηριακή τιμή της αμόλυβδης για την πρώτη εβδομάδα του Ιουνίου διαμορφώθηκε στο 1,08 ευρώ ανά λίτρο και ήδη σήμερα κυμαίνεται σε ακόμη υψηλότερα επίπεδα. Με αύξηση της διυλιστηριακής τιμής κατά 20% αυτή προσεγγίζει το 1,3 ευρώ. Πάνω σε αυτό το ποσό πρέπει να προστεθούν τα 50 λεπτά του ΦΠΑ, τα 70 λεπτά του ειδικού φόρου κατανάλωσης, περίπου 8-10 λεπτά που είναι το εμπορικό κέρδος αλλά και 2,5-3 λεπτά από διάφορες άλλες χρεώσεις. Έτσι, η τιμή λιανικής θα ξε-

περάσει τα 2,61 ευρώ σε μέσο πανελλαδικό επίπεδο, κάτι που σημαίνει ότι τα νποτά των Κυκλάδων και τα Δωδεκάνησα θα χρειαστεί να πληρώνουν πάνω από 3 ευρώ. Πόσο έχει σήμερα ένα λίτρο αμόλυβδης; Κοντά στα 2,4 ευρώ σε μέσο πανελλαδικό επίπεδο και κοντά στα 2,8 ευρώ ανά λίτρο στα ακριβότερα πρατήρια της νησιωτικής Ελλάδας. Το σενάριο έχει υπολογιστεί με παραδοχή ότι το περιθώριο των εμπόρων δεν θα μεταβληθεί σε ποσοστιαία βάση αλλά σε απόλυτο ποσό, θα παραμείνει δηλαδή σταθερό στα περίπου 8 λεπτά ανά λίτρο.

• **Πετρέλαιο θέρμανσης:** μπορεί να

μην πωλείται, όμως τα διυλιστήρια το τιμολογούν. Σήμερα, ένα λίτρο πετρελαίου θέρμανσης κοστίζει περίπου ένα ευρώ χωρίς τους φόρους, ενώ αν προστεθεί σε αυτό το ποσό ο ειδικός φόρος κατανάλωσης των 28 λεπτών ανά λίτρο, ο ΦΠΑ και 10 λεπτά εμπορικού κέρδους, τότε η τιμή διαμορφώνεται στο 1,76 ευρώ ανά λίτρο, σαφώς ακριβότερα δηλαδή σε σχέση με το «κλείσιμο» της προηγούμενης χειμερινής σεζόν. Αν μάλιστα η τιμή όπως βγαίνει από το διυλιστήριο αυξηθεί κατά 20% επιπλέον, τότε η λιανική θα διαμορφωθεί στα 2 ευρώ το λίτρο σε μέσο πανελλαδικό επίπεδο και φυσικά θα αναρριχηθεί α-

Πάνω από τα 120 δολάρια το βαρέλι η μέση τιμή του Brent φέτος

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αναλυτές και οικονομολόγοι αναμένουν ότι οι τιμές του πετρελαίου θα παραμείνουν υψηλές κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, με σημαντικούς περιορισμούς στην προσφορά. Η παρατεταμένη πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία οδήγησαν τις παγκόσμιες τιμές του πετρελαίου σε έντονη μεταβλητότητα αυτό το έτος, με τις τιμές του αργού πετρελαίου Brent να εκτινάζονται σε υψηλό 14 ετών πάνω από τα 130 δολάρια το βαρέλι στις αρχές Μαρτίου, καθώς τέθηκαν σε ισχύ οι διενθεις κυρώσεις που στόχευαν τη ρωσική ενέργεια, ενώ στη συνέχεια και έως τον Απρίλιο οι τιμές σταθεροποιήθηκαν.

Η συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εμπόργκο στο ρωσικό πετρέλαιο έχει ασκήσει εκ νέου ανοδικές πιέσεις και μεταβλητότητα, με το Brent να σκαρφαλώνει αρκετά πάνω από τα 120 δολάρια την περασμένη εβδομάδα, με τους αναλυτές να εκτιμούν ότι οι εξελίξεις στην αγορά πετρελαίου αναμένεται να χτυπήσουν την ανάπτυξη.

Ο οίκος Moody’s προέβλεψε ότι ο γεωπολιτικός κίνδυνος και η συμφωνία της Ε.Ε. θα κρατήσουν τις τιμές του πετρελαίου σε υψηλά επίπεδα κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι σε όλη τη διάρκεια του 2022, ενώ το 2023 θα υποχωρήσουν στα 95 δολάρια. Ωστόσο, η Moody’s αναγνωρίζει πως υπάρχει μεγάλος βαθμός αβεβαιότητας γύρω από αυτές τις εκτιμήσεις, καθώς οι υψηλές τιμές θα επιβραδύνουν την ανάπτυξη της ζήτησης, ενώ οι πιέσεις από την πλευρά της προσφοράς σε συνδυασμό με τις νομισματικές και χρηματοοικονομικές συνθήκες θα επιβραδύνουν την οικονομική δραστηριότητα. Η Goldman Sachs προβλέπει νέα ιστορικά υψηλά για το πετρέλαιο στο γ’ τρίμηνο του 2022 και στα 140 δολ. το βαρέλι,

καθώς τα παγκόσμια αποθέματα θα πρέπει να ανακατανεμηθούν με φόντο την ανάκαμψη της ζήτησης στην Κίνα και την υποχώρηση της ρωσικής παραγωγής, ενώ στα επόμενα δύο τρίμηνα οι τιμές θα υποχωρήσουν στα 130 δολάρια. Κατά την Barclays, οι τιμές του Brent θα διαμορφωθούν στα 111 δολ./βαρέλι φέτος και η Citi εκτιμά πως στο β’ τρίμηνο θα κινηθούν στα 113 δολ./βαρέλι, ενώ στο γ’ και το δ’ τρίμηνο στα 99 και 85 δολ./βαρέλι και το 2023 στα 75 δολ./βαρέλι.

Ποιος θα απορροφήσει τη «χαμένη» προσφορά της Ρωσίας;

Κατά την ING, οι προοπτικές για την αγορά πετρελαίου παραμένουν επικοδομητικές, σε μεγάλο βαθμό ως αποτέλεσμα των κυρώσεων που βλέπουμε στη Ρωσία. Όπως επισημαίνει στην «Κ» ο Γουόρεν Πάτερσον, επικεφαλής στρα-

Τι εκτιμούν οι διεθνείς οίκοι. Η συμφωνία της Ε.Ε. για το εμπόργκο στο ρωσικό πετρέλαιο ασκεί ανοδικές πιέσεις.

τηγικής εμπορευμάτων της ολλανδικής τράπεζας, η απαγόρευση της Ε.Ε. για το ρωσικό πετρέλαιο είναι σημαντική, καθώς οι ροές ρωσικού πετρελαίου προς την Ε.Ε. θα μειωθούν κατά περίπου 90% μέχρι το τέλος του έτους. «Το θέμα είναι ότι η παγκόσμια αγορά πετρελαίου είναι ήδη σφιχτή, και επομένως δεν θα είναι εύκολο για τους αγοραστές της Ε.Ε. να την αντικαταστήσουν. Ο ΟΠΕΚ έχει περιορισμένη πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, την οποία διस्तάζει να χρησιμοποιήσει επιθετικά, ενώ η αύξηση της προσφοράς από τις ΗΠΑ δεν θα είναι αρκετή για να αντισταθμίσει τις ρωσικές απώλειες εφοδιασμού», συμπληρώνει ο αναλυτής. Ως εκ τούτου



Η παρατεταμένη πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία οδήγησαν τις παγκόσμιες τιμές του πετρελαίου σε έντονη μεταβλητότητα αυτό το έτος, με τις τιμές του αργού πετρελαίου Brent να εκτινάζονται σε υψηλό 14 ετών, πάνω από τα 130 δολάρια το βαρέλι στις αρχές Μαρτίου.

εκτιμά ότι θα χρειαστεί μια μετατόπιση στις εμπορικές ροές, όπου βασικοί αγοραστές εκτός Ε.Ε. θα αυξήσουν το μερίδιό τους στις αγορές πετρελαίου από τη Ρωσία, κίνηση που θα απελευθέρωνε άλλη προσφορά για την Ευρώπη.

«Η Ινδία και η Κίνα ξεχωρίζουν ως πιθανές χώρες που θα αυξήσουν το μερίδιό τους στις αγορές από τη Ρωσία, και αυτό το βλέπουμε ήδη από την Ινδία. Υπάρχει ξεκάθαρο κίνητρο για κάτι τέτοιο, δεδομένου ότι το ρωσικό πετρέλαιο πωλείται με σημαντικά χαμηλότερες τιμές από το Brent», επισημαίνει. Ωστόσο, κατά την ING, αυτές οι χώρες είναι απίθανο να είναι σε θέση να απορροφήσουν όλη τη ρωσική προσφορά που ππ-

γίνει στην Ε.Ε., επομένως πιθανότατα θα συνεχίσουμε να βλέπουμε τη ρωσική παραγωγή να μειώνεται. Αυτό θα κρατήσει την αγορά πετρελαίου σε έλλειμμα για το υπόλοιπο του έτους.

«Εκτιμούμε ότι το Brent θα κινηθεί κατά μέσον όρο στα 122 δολάρια ΗΠΑ/βαρέλι το β’ εξάμηνο του 2022, αλλά λόγω του ότι η αγορά είναι σφιχτή οι τιμές θα είναι ασταθείς, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο, όταν συνήθως βλέπουμε μεγαλύτερη ζήτηση. Για το 2023 προβλέπουμε ότι το Brent θα κινηθεί κατά μέσον όρο στα 99 δολάρια/βαρέλι», σημειώνει ο κ. Πάτερσον. Ωστόσο, η μεγάλη υπόθεση πίσω από αυτή την εκτίμηση της ING είναι μια ιρανική πυ-

ρηνική συμφωνία, η οποία θα οδηγούσε στην αύξηση της προσφοράς πετρελαίου του Ιράν το 2023. Εάν υπάρξει συμφωνία, οι τιμές θα παραμείνουν πιθανότατα πολύ πάνω από τα 100 δολ./βαρέλι.

Από την πλευρά της η Capital Economics εκτιμά πως η αγορά πετρελαίου θα «γυρίσει» σε πλεονάσμα φέτος, καθώς η παγκόσμια προσφορά θα επιταχυνθεί, ωστόσο και αυτή προβλέπει ότι οι τιμές θα διατηρηθούν πάνω από τα 100 δολάρια το βαρέλι. «Υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα γύρω από την παγκόσμια αγορά πετρελαίου αυτή τη στιγμή. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της αβεβαιότητας επικεντρώνεται στις εξαγωγές από τη Ρωσία, δεδομένης της

θέσης της πριν από τον πόλεμο ως ο δεύτερος μεγαλύτερος καθαρός εξαγωγέας στον κόσμο», σημειώνει στην «Κ» ο Εντονοαρντ Γκάρντνερ, οικονομολόγος της αγοράς εμπορευμάτων της Capital Economics.

Ει εξαγωγές αργού της Ρωσίας διατηρούνται σε καλά επίπεδα από την έναρξη του πολέμου και παραμένουν περίπου στα 5 εκατομμύρια βαρέλια την ημέρα, αλλά ο οίκος πιστεύει ότι θα μειωθούν στα 3,5-4 εκατομμύρια βαρέλια μέχρι το τέλος του έτους, καθώς η Ε.Ε. μειώνει τις εισαγωγές της. Το επόμενο έτος ο κ. Γκάρντνερ βλέπει περαιτέρω πτώση κατά 0,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα στις εξαγωγές ρωσικού αργού, επειδή στις αρχές του έτους η Ε.Ε. θα απαγορεύσει στις ασφαλιστικές εταιρείες και στις τράπεζες να συναλλάσσονται με πλοία που μεταφέρουν ρωσικό πετρέλαιο. Εάν υιοθετηθεί παρόμοια απαγόρευση σε όλο το G7, όπως έχει αναφερθεί, τότε οι ρωσικές εξαγωγές θα μπορούσαν να μειωθούν ακόμη περισσότερο.

«Με βάση τα παραπάνω, οι τιμές του αργού θα μειωθούν σταδιακά σε περίπου 100 δολάρια το βαρέλι μέχρι το τέλος του 2022 και στα 80 δολάρια το βαρέλι έως το τέλος του 2023. Η παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου θα επιβραδυνθεί από 6,3% το 2021 σε 2,6% το 2022 και 1,6% το 2023, καθώς η οικονομία επιβραδύνεται λόγω της αυστηρότερης νομισματικής πολιτικής και των παρατεταμένων ανησυχιών για την COVID-19. Από την άλλη πλευρά, ακόμη και με χαμηλότερη ρωσική προσφορά, η παγκόσμια αύξηση της προσφοράς θα επιταχυνθεί, λόγω της υψηλότερης παραγωγής του ΟΠΕΚ. Έτσι, μετά από έλλειμμα περίπου 1 εκατ. βαρελίων την ημέρα το 2021, η παγκόσμια αγορά αργού θα κινηθεί προς πλεονάσματα – 1 εκατ. και 3 εκατ. βαρέλια το 2022 και το 2023, αντίστοιχα», τονίζει ο οικονομολόγος.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΕΝΤΟΝΑΡΝΤ ΤΣΑΝΣΕΛΟΡ**

Η δύσκολη απεξάρτηση από τους υδρογονάνθρακες

Το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και ο γαιάνθρακας εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν περίπου το 85% των εισορών πρωτογενούς ενέργειας διεθνώς. Κι ενώ αντιστοιχούν σε μικρό κλάσμα του παγκόσμιου ΑΕΠ, υποστηρίζουν όλες τις άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Ο τερματισμός της εξάρτησής μας από τους υδρογονάνθρακες ήταν πάντα δύσκολος. Στο νέο του βιβλίο «Μεγάλες Μεταβάσεις» ο Καναδός επιστήμονας Βάσλαβ Σμιλ περιγράφει πώς το σύγχρονο σύστημα με βά-

ση τον γαιάνθρακα προμηθεύει καύσιμα για τις μεταφορές και συνεισφέρει στους «τέσσερις πυλώνες» της σύγχρονης οικονομίας μας, ήτοι τον σίδηρο, το τσιμέντο, τα πλαστικά και την αμμωνία.

Ακόμα δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις μαζικής κλίμακας για τη χρήση πετροχημικών σε πρώτες ύλες ή καυσίμων για τη ναυτιλία των πλοίων μεταφοράς χυδών ξηρού φορτίου και τα αεροπορικά ταξίδια. Παρά την αυξανόμενη ανησυχία για την κλιματική αλλαγή,

Εάν η Ιστορία είναι ο οδηγός, η πράσινη μετάβαση είναι πιθανό να αποβεί οδυνηρά αργή.

η χρήση ορυκτών καυσίμων έχει αυξηθεί περίπου 20% από τις αρχές του 21ου αιώνα.

Μέχρι σήμερα έχουμε κάνει μόνο μικρά βήματα. Τα ηλεκτρικά οχήματα αντιπροσώπευαν το 5% των παγκόσμιων πωλήσεων αυ-

τοκινήτων το 2021. Η αιολική και η ηλιακή ενέργεια ακόμα αντιστοιχούν σε μικρό μερίδιο μόνο της παραγωγής.

Εάν η Ιστορία είναι οποιοσδήποτε οδηγός, η μετάβαση είναι πιθανό να αποβεί οδυνηρά αργή. «Οι μεγάλες ενεργειακές μεταβάσεις», γράφει ο Σμιλ, «ήταν πάντα υπόθεση παρατεταμένης, σταδιακής, που διαρκούσε γενιές, και η μετάβαση από την ενέργεια του γαιάνθρακα σε μια ενέργεια άνευ αυτού δεν θα αποτελέσει εξαίρεση». Ωστόσο, οι κυβερνήσεις σε

όλο τον κόσμο έχουν δεσμευθεί να μειώσουν δραστηκά τις εκπομπές ρύπων τις επόμενες δεκαετίες.

Ο ερευνητής αμφιβάλλει εάν αυτό το χρονικό πλαίσιο είναι εφικτό. Αλλωστε, κάθε ιστορική μετάβαση έχει διευκολυνθεί με τη χρήση του προηγούμενος κυρίαρχου καυσίμου. Τα πρώτα βρελικά ανθρακωρυχεία χρησιμοποιούσαν ξυλεία για τα φρέατα και τα στρίγνματά τους, ενώ ο γαιάνθρακας μεταφερόταν από τα ορυχεία σε ξύλινα καρότσια

σε ξύλινες ράγες. Ομοίως, η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια θα απαιτήσει ορυκτά καύσιμα. Καθώς οι τιμές της (συμβατικής) ενέργειας αυξάνονται, το κόστος της επένδυσης σε ΑΠΕ αυξάνεται παράλληλα. Χάρη στις πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ έχει φθάσει στα ίδια επίπεδα με την ισχύ από τα ορυκτά καύσιμα. Μερικές φορές είναι φθηνότερη, αλλά η ευκολία αποθήκευσης ήταν πάντα βασικός παράγοντας για επιτυχημένες ενερ-

γιακές μεταβάσεις. Σήμερα δεν υπάρχει οικονομική μέθοδος αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

Επίσης, η απαλλαγή από τον γαιάνθρακα θα τονώσει τη ζήτηση για υλικά καθαρής ενέργειας (λίθιο, νικέλιο, κοβάλτιο και μαγγάνιο για οχήματα, βανάδιο για την αποθήκευση ενέργειας, ασήμι και πολυπυρίτιο για ηλιακούς συλλέκτες, σίδηρος και ψευδάργυρος για ανεμογεννήτριες, και χαλκός για τα πάντα).

REUTERS BREAKINGVIEWS

VOGUE

GREECE

19/06

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

THE *great* ESCAPE

Edita Vilkevičiūtė by Alvaro Beamud Cortés

Λείπουν 200.000 εργαζόμενοι σε κατασκευές και τουρισμό

Νάρκη για την οικονομία η έλλειψη προσωπικού στους δύο κλάδους

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η **Ελλάδα** ποντάρει στις επιδόσεις του τουρισμού της, αλλά και στα μεγάλα έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης για να αντιπαρέλθει τους πληθωριστικούς και υφασιακούς κινδύνους που διαμορφώνει το διεθνές περιβάλλον, ωστόσο δεν διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό που απαιτείται για να παρέχει τις υπηρεσίες και να υλοποιήσει τα έργα που συνδέονται με τους δύο αυτούς κλάδους. Οι έλλειψεις είναι μεγάλες και δεν περιορίζονται μόνο σε υψηλής ειδίκευσης επιστήμονες και τεχνικούς, αλλά εκτείνονται μέχρι και το χαμηλές εξειδίκευσης προσωπικό. Εκτιμάται πως περισσότερα από 160.000 άτομα επιπλέον των ήδη απασχολούμενων πρέπει να βρεθούν για να επανδρώσουν τον κατασκευαστικό και τεχνικό κλάδο και περισσότερα από 50.000 άμεσα τον τουρισμό.

Είναι χαρακτηριστικό πως στον κλάδο της φιλοξενίας έχουν αρχίσει να αξιολογούνται ακραίες λύσεις, όπως η επιστράτευση συνταξιούχων ή η μερική απασχόληση εκπαιδευτικών κατά τους θερινούς μήνες, ενώ στις κατασκευές και τις παραχωρήσεις ξένοι όμιλοι, όπως η γαλλική Egis, που ενδιαιρούνται να δραστηριοποιηθούν στην Ελλάδα, δεν βρίσκουν στελέχη και δρομολογούν εξαγορές ολόκληρων ελληνικών εταιρειών συμβούλων - μελετητών προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους στην ελληνική αγορά.

Ανεκτέλεστο 15 δισ. ευρώ

Σύμφωνα με τον υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Κώστα Καραμανλή, αυτή τη στιγμή το ανεκτέλεστο των μεγάλων κατασκευαστικών ομίλων της χώρας ανέρχεται σε 9,38 δισ. ευρώ και με βάση τους διαγωνισμούς που βρίσκονται σε τελικό στάδιο αναμένεται να φθάσει τα 15 δισ. έως το επόμενο έτος. Παραμένει όμως ασαφές, επισήμιαουν στελέχη κατασκευαστικών ομίλων, το ποσό θα βρεθούν τα εργατικά χέρια που απαιτούνται για να εκτελεστούν αυτά τα έργα.

Όπως εξηγεί στην «Κ» ο πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ) Γιώργος Στασινόσ, χρειάζονται πάνω από 10.000 επιπλέον μηχανικούς και πάνω από 50.000 επιπλέον τεχνίτες,

ενώ ξεπερνάει τις 100.000 άτομα το πρόσθετο εργατικό προσωπικό που απαιτείται. Στον τουρισμό το ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων υπολογίζει ότι από τις 250.000 θέσεις εργασίας τις οποίες προβλέπουν τα οργανογράμματα των ελληνικών ξενοδοχείων, περισσότερες από 50.000 όλων των ειδικοτήτων παραμένουν κενές. Και αυτό παρά τις συγκριτικά υψηλές, όπως εκτιμούν οι επιχειρηματίες του κλάδου, αμοιβές που προσφέρονται.

«Εκουμε πλέον μπροστά μας μια τεράστια πρόκληση, έναν μοναδικό στην ιστορία, σε όγκο και ποσότητα, αριθμό επενδύσεων, δηλαδή δημόσια και ιδιωτικά έργα που πρέπει να υλοποιηθούν - από τη μελέτη και κατασκευή μέχρι τη λειτουργία τους - μέσα σε λίγα, ελάχιστα χρόνια, αλλά όμως ο τεχνικός κλάδος, με τα χαμένα χρόνια που μεσολάβησαν, απώλεσε ένα μεγάλο μέρος του βασικού του πόρου: των ανθρώπων

Ανάπτυξη και επενδύσεις χωρίς εργατικό δυναμικό δεν υπάρχουν, λένε παράγοντες της αγοράς.

με γνώσεις, εμπειρίες και δεξιότητες που απαιτούνται για να υλοποιηθούν όλα αυτά τα έργα» αναφέρει στην «Κ» ο πρόεδρος του ΤΕΕ.

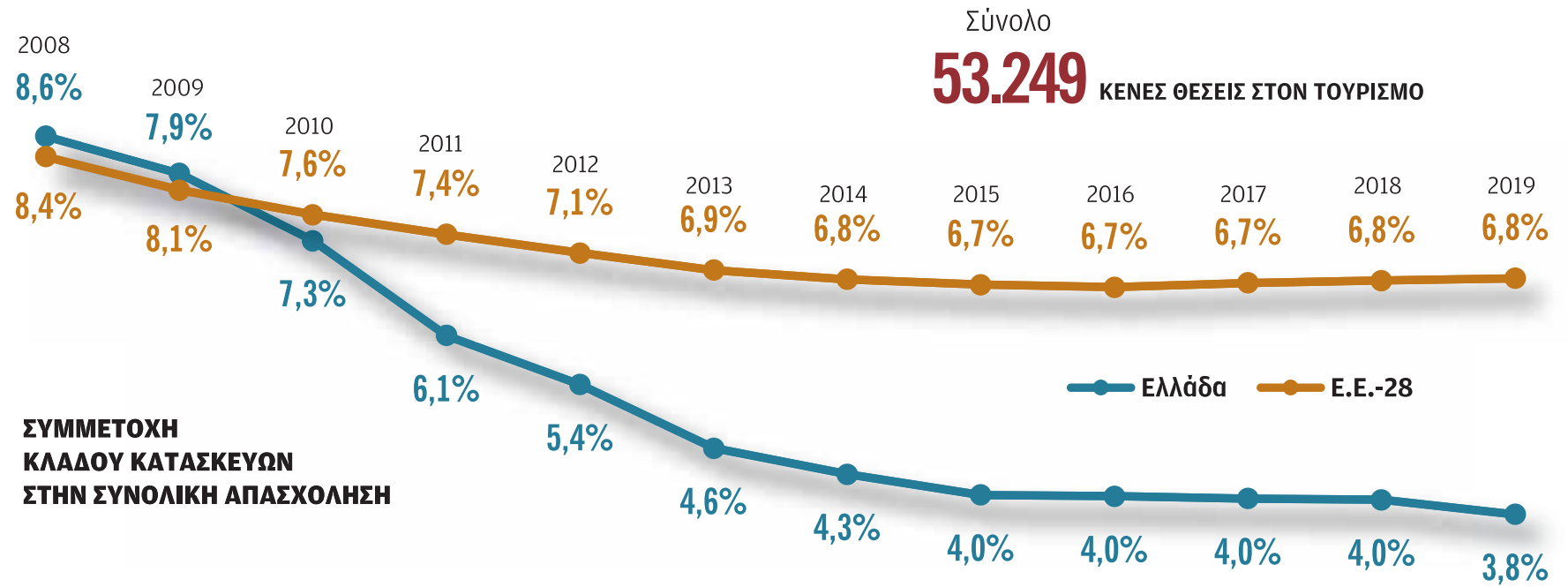
«Στελέχη και προσωπικό κάθε επιπέδου ευθύνης και κάθε επιπέδου απασχόλησης επέλεξαν άλλες χώρες ή άλλα επαγγέλματα, και έχουμε μείνει πλέον μπροστά στις νέες ανάγκες χωρίς τον αναγκαίο αριθμό μηχανικών και τεχνιτών», εξηγεί.

Οι νέοι φεύγουν

Η έξοδος δυναμικού από τον κατασκευαστικό κλάδο φαίνεται όμως πως είναι μια διαδικασία που έχει αρχίσει εδώ και πάνω από δέκα χρόνια και η αντιστροφή της είναι αμφίβολο εγχείρημα, καθώς τα στοιχεία δείχνουν πως δεν επιλέγεται ως αγορά απασχόλησης από τους νέους. Αντίστοιχα στον τουρισμό η πανδημία, τα lockdowns αλλά και ο εν γένει εποχιακός χαρακτήρας της δραστηριότητας έστρεψαν πολλούς από τους εργαζομένους στον κλάδο σε

ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ

Ε.Ε. (εστίαση)	Housekeeping	Front office	Κουζίνα	Υποστηρικτικές υπηρεσίες	Οικονομ., sales & marketing, IT	Διευθυντής
13.647	12.982	8.809	8.748	4.826	3.762	476



ΠΗΓΕΣ: Eurostat, ανάλυση ΙΟΒΕ, ΙΝΣΕΤΕ, Μάρτιος 2022 (αφορά λειτουργία 2021)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

αλλους, όπως το λιανικό εμπόριο, οι ταχυμεταφορές και delivery. Είναι ενδεικτικό ίσως πως τη διετία 2020-2021 οι εργαζόμενοι στα σούπερ μάρκετ αυξήθηκαν κατά 13.000.

Μελέτη του ΙΟΒΕ αποκαλύπτει πως στον κλάδο των κατασκευών απασχολούνταν το 2019 περίπου 150.000 εργαζόμενοι και στους υπόλοιπους κλάδους του τομέα των κατασκευών άλλοι 127.000. Έτσι, η συνολική απασχόληση στον ευρύτερο τομέα προσέγγισε τους 274.000.

Ο τομέας δηλαδή εξακολουθεί να έχει σημαντική παρουσία στην ελληνική οικονομία, παρά το γεγονός ότι η κατασκευαστική δραστηριότητα υποχώρησε ραγδαία μετά το 2007. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι το 2008 η συνολική απασχόληση στον κατασκευαστικό κλάδο πλησίαζε τις 595.000 άτομα. Έτσι το μερίδιο της απασχόλησης στον κλάδο των κατασκευών επί της συνολικής απασχόλησης μειώθηκε από 8,6% το 2008 σε 3,8% το 2019.

Παράλληλα, πασιδλη είναι η τάση μείωσης της συμμετοχής των νέων στο εργατικό δυναμικό των κατασκευών την τελευταία δεκαετία. Το 2019 οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών αποτελούσαν μόλις το 2,1% του εργατικού δυναμικού του κλάδου (από 9,5% το 2008), όταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση - στην οποία επίσης καταγράφεται ηπιότερη πτωτική τάση - το αντίστοιχο ποσοστό ήταν κατά μέσο όρο 8%. Μάλιστα, σημειώνει ο ΙΟΒΕ, το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο και από τη συμμετοχή των νέων 15-24 ετών στο σύνολο των κλάδων της ελληνικής οικονομίας (3,9% το 2019). Για την ακρίβεια, η Ελλάδα βρί-

σκεται στην τελευταία θέση μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. ως προς τη συμμετοχή των νέων στο εργατικό δυναμικό των κατασκευών.

«Πρέπει όλοι να αντιληφθούμε, τώρα, ότι η δημιουργία μιας νέας γενιάς επιστημονικής, τεχνικής και εργατικής δύναμης στη χώρα είναι όρος επιτυχίας και προϋπόθεση ανάπτυξης και να εστιάσουμε όλοι στην προσέλκυση προσωπικού στον τεχνικό κλάδο - και η κυβέρνηση και οι φορείς και οι επιχειρήσεις. Διότι ανάπτυξη και επενδύσεις χωρίς μηχανικούς, τεχνικούς και εργάτες απλά δεν υπάρχουν», αναφέρει χαρακτηριστικά ο πρόεδρος του ΤΕΕ Γιώργος Στασινόσ.

Τι μπορεί να γίνει

Ποια είναι η λύση; Να δοθεί εκ νέου βάση στην κατάρτιση και επιμόρφωση, ώστε αφενός να προσελκύσουμε νέο προσωπικό με αμοιβή κατά την εκπαίδευσή του αλλά και να δημιουργήσουμε όρους παραμονής στον κλάδο μακροπρόθεσμα, απαντά ο Γ. Στασινόσ. «Μέσα από τυποποίηση, πιστοποίηση δεξιοτήτων και γνώσεις σε νέα καινοτόμα πράσινα υλικά και τεχνικές διεργασίες εφαρμογής. Από το γιαπί, το πλοφόρι, το μυστήρι, μέχρι τη ναυτεχνολογία και τις δρομολογικές εφαρμογές».

Για τον πρόεδρο του ΤΕΕ ο τεχνικός κλάδος μπορεί, για πολλές από τις ειδικότητες της οικοδομής, των έργων και της βιομηχανίας, να δημιουργήσει «συνθήκες συνεχούς, υγιούς, μακροπρόθεσμου και καλοπληρωμένου απασχόλησης - όχι μόνο εποχικής ή περιστασιακής απασχόλησης, όπως σε άλλους ανταγωνιστικούς κλάδους».

Κενή μία στις πέντε θέσεις στα ξενοδοχεία

Οι **τουριστικές** επιχειρήσεις αδυνατούν εδώ και δύο χρόνια τουλάχιστον να βρουν προσωπικό για να καλύψουν τις αυξανόμενες ανάγκες τους στα ξενοδοχεία και τις άλλες μονάδες φιλοξενίας.

Για τις μικρότερες μονάδες το ζήτημα έχει πλέον χαρακτηριστικά κρίσιμα: η Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Τουριστικών Καταλυμάτων Ελλάδος (ΣΕΤΚΕ) απέστειλε αυτή την εβδομάδα επιστολή στους υπουργούς Εργασίας και Οικονομικών με την οποία τους ζητεί να επιτραπεί σε συνταξιούχους και εκπαιδευτικούς του Δημοσίου να απασχοληθούν κατά τους θερινούς μήνες στον τουρισμό, χωρίς να υποστούν τις σχετικές συνέπειες (μείωση δοθείς κίνητρα, όπως ενδεικτικά με την υπογραφή από τον φορέα αυτόν Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, η οποία προβλέπει αύξηση στους μισθούς 3% για τη φετινή χρονιά και επιπλέον 4% για το επόμενο έτος, «αυτά δεν έχουν αποδώσει και το εν λόγω πρό-

βλημα παραμένει δυσεπίλυτο». Ωστόσο, σύμφωνα με τη ΣΕΤΚΕ, υφίσταται «έντονο ενδιαφέρον για εργασία, τόσο από συνταξιούχους, οι οποίοι έχουν την ικανότητα να εργασθούν, όσο και από εκπαιδευτικούς, οι οποίοι είτε δεν εργάζονται τους θερινούς μήνες είτε επιθυμούν να έχουν παράλληλη απασχόληση».

Το πρόβλημα στον τουρισμό έχει μετρηθεί από το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ). Συγκεκριμένα σχετική μελέτη που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2022 αποκαλύπτει πως στην αιχμή της θερινής σεζόν του 2021, 53.249 θέσεις εργασίας δεν καλύφθηκαν από τις 244.124 θέσεις που προβλέπονται βάσει οργανογράμματος στα ξενοδοχεία.

Δηλαδή το ποσοστό έλλειψης ανέρχεται σε 22% ή περισσότερες από μία στις πέντε θέσεις δεν καλύφθηκαν. Το ποσοστό είναι παρόμοιο σε όλα τα τμήματα λειτουργίας των ξενοδοχείων και κυμαίνεται από 21% έως 24%.

Το 50% του συνόλου των θέσεων εργασίας που δεν καλύφθηκε, σχεδόν 26.500 θέσεις, αντιστοιχεί στις ειδικότητες καμαριέρα, ρεσεψιονίστ, σερβιτόρος, βοηθός σερβιτόρου, λαντζέρης, barista και τεχνική υποστήριξη - συντήρηση.

Ενισχύεται η παρουσία γυναικών στην ηγεσία του ΣΕΒ

«**Μαζί ανοίγουμε** δρόμους», είναι το βασικό μήνυμα της γενικής συνέλευσης του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), η οποία θα πραγματοποιηθεί, με φυσική παρουσία, σήμερα Τετάρτη (10.00-13.00) στο Κέντρο Πολιτισμού Ελληνικός Κόσμος και θα μεταδοθεί διαδικτυακά. Σύμφωνα με την ομόφωνη απόφασή του, το διοικητικό συμβούλιο του ΣΕΒ θα προτείνει στο σώμα της γενικής συνέλευσης των μελών την επανεκλογή του Δημήτρη Παπαλεξόπουλου ως προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του Ευθυμίου Ο. Βιδάλη ως προέδρου της Εκτελεστικής Επιτροπής του Συνδέσμου. Πρόεδρος της φετινής γενικής συνέλευσης, όπου θα διεξαχθούν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη του νέου διοικητικού συμβουλίου και του νέου γενικού συμβουλίου του ΣΕΒ, θα αναλάβει η πρόεδρος και

διευθύνουσα σύμβουλος της ιστορικής βιομηχανίας τροφίμων Ε. & Ι. Παπαδόπουλος, Ιωάννα Παπαδοπούλου.

Το απόγευμα θα λάβει χώρα η ανοικτή εκδήλωση της ετήσιας γενικής συνέλευσης του ΣΕΒ, την οποία θα τιμήσει με την παρουσία της η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου. Στην εκδήλωση θα λάβει χώρα συζήτηση μεταξύ του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη και του κ. Παπαλεξόπουλου για τις μεγάλες προκλήσεις της εποχής, συντονιστής της οποίας θα είναι ο δημοσιογράφος Παύλος Τσιμής. Ο ΣΕΒ, που συμπληρώνει φέτος 115 χρόνια βίου, ενισχύεται με νέα μέλη-γυναίκες, ενώ στο γενικό συμβούλιό του συμμετέχουν εκπρόσωποι από επτά εταιρείες τεχνολογίας, όπως και 15 εκπρόσωποι επιχειρήσεων από την περιφέρεια. Ειδικότερα, στο Δ.Σ. του ΣΕΒ εισέρχονται

Ομόφωνη πρόταση από το Δ.Σ. για επανεκλογή του Δημήτρη Παπαλεξόπουλου ως προέδρου.

ως νέα μέλη τρεις γυναίκες, η Πέγκυ Αττωνάκου της Google NA Ευρώπης, η Νάγια Καλογεράκη της Coca-Cola HBC A.G. (CCHBC) και η Ασπμίνια Τζίκια, της βιομηχανίας αλουμινίου ΕΛΒΙΑΑ. Αξίζει να σημειωθεί ότι το υφιστάμενο μέλος του συμβουλίου, Ιουλίτσα Τσέτη της Unipharma, αναμένεται να αναλάβει καθήκοντα γενικής γραμματέως.

Το 90μελές γενικό συμβούλιο του ΣΕΒ ενισχύεται η συμμετοχή των γυναικών, με συνολικά 14 παρουσίες. Πρόκειται για την Ιωάννα Παπαδοπούλου,

τη Σόφη Δασκαλάκη - Μυτιληναίου της Mytilineos, την Κωνσταντίνα Κωτισοπούλου της ION, τη Μαριάννα Πολιτοπούλου της NN Ελλάδος, την Κωνσταντίνα Ουζουνοπούλου της Μύλοι Θράκης, τη Σοφία Κουνενάκη-Εφραίμογλου από τον Ελληνικό Κόσμο, τη Μαρία Πασχαλίδου της Grantex, τη Χριστίνα Λεϊμονή της Microsoft Hellas, την Αλεξάνδρα Πίττα - Χαζάπη της Μελισσοκομικής Πίττας, την Αικατερίνη Μιχαλίδου της EBIE, την Αγγελική Οικονόμου από τη Nikas, τη Μαρία - Αναργύρου Νικόλιτς της Coca-Cola Τρία Εψίλων Ελλάδος ABEE, τη Ζήνα Μαυροειδή της E-Fresh και τη Θεοδώρα - Ιωάννα Οικονομοπούλου της March Μεσίτες Ασφαλείων. Συνολικά στο γενικό συμβούλιο του ΣΕΒ συμμετέχουν εκπρόσωποι από όλο το φάσμα των επιχειρήσεων, ενώ η παρουσία της βιομηχα-

νίας - μεταποίησης ξεπερνάει το 40%. Ο Δημήτρης Παπαλεξόπουλος που αναλαμβάνει για μία ακόμη διετία την προεδρία του μεγαλύτερου εργοδοτικού συνδέσμου της χώρας, κατά τη διάρκεια της θητείας του ήρθε αντιμέτωπος με την πανδημική κρίση που συνέπεσε με την ανάληψη των καθηκόντων του, αλλά και με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Τα τελευταία δύο χρόνια αναβάθμισε τη συμμετοχή και τον ρόλο του οικοσυστήματος καινοτομίας στον ΣΕΒ, με περισσότερες από 83 startup και τεχνολογικές εταιρείες να γίνονται μέλη του συνδέσμου. Στη φετινή γενική συνέλευση ο κ. Παπαλεξόπουλος αναμένεται να σκιαγραφήσει το προγραμματικό πλαίσιο της διοίκησης του για το επόμενο εξίσου κρίσιμο διάστημα, αναδεικνύοντας την ανάγκη ουσιαστικής προσαρμογής στις μεγάλες προκλήσεις.



Στη γενική συνέλευση της Τετάρτης ο κ. Παπαλεξόπουλος αναμένεται να σκιαγραφήσει το προγραμματικό πλαίσιο της διοίκησης του για το επόμενο, εξίσου κρίσιμο, διάστημα.



Η εξέλιξη των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΔΟΛ.



ΠΗΓΗ: UNCTAD, WORLD INVESTMENT REPORT 2022

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ρεκόρ στις άμεσες ξένες επενδύσεις

Ανήλθαν το 2021 στα 5,732 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ στην Ε.Ε. καταγράφηκε υποχώρηση

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 31 ετών ανήλθαν οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) στην Ελλάδα ξεπερνώντας όχι μόνο τα προ πανδημίας επίπεδα, αλλά και το προηγούμενο ρεκόρ που είχε σημειωθεί το 2006. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης επενδύσεων της UNCTAD (πρόκειται για τον οργανισμό εμπορίου και ανάπτυξης του ΟΗΕ), οι ΑΞΕ στην Ελλάδα διαμορφώθηκαν το 2021 σε 5,732 δισ. δολάρια έναντι 3,213 δισ. δολαρίων το 2020, την πρώτη χρονιά της πανδημίας δηλαδή, και έναντι 5,019 δισ. δολαρίων το 2019. Το προηγούμενο ιστορικό ρεκόρ είχε σημειωθεί το 2006 με τις ΑΞΕ τότε να διαμορφώνονται στην Ελλάδα σε 5,355 δισ. δολάρια. Οι ΑΞΕ στην Ελλάδα το 2021 αντιστοιχούν στο 20,5% των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Η αύξηση των ΑΞΕ στην Ελλάδα κατά 78,4% το 2021 σε σύγκριση με το 2020 –πρόκειται για αύξηση μεγαλύτερη από αυτή που σημειώθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο (64,3%)– ήρθε σε μια χρονιά που στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά καταγράφηκε υποχώρηση των ΑΞΕ κατά

Η αύξησή στην Ελλάδα κατά 78,4% το 2021 σε σύγκριση με το 2020 είναι μεγαλύτερη από αυτή που σημειώθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο (64,3%).

34,4%. Στην Ευρώπη, πάντως, συνολικά και όχι μόνο στην Ε.Ε. οι ΑΞΕ αυξήθηκαν το 2021 κατά 171,1% σε σύγκριση με το 2020. Στη γειτονική Τουρκία οι ΑΞΕ διαμορφώθηκαν το 2021 σε 12,53 δισ. ευρώ αυξημένες κατά 60,2% σε σύγκριση με το 2020. Το απόθεμα ΑΞΕ στην Ελλάδα διαμορφώθηκε το 2021 σε 45,8 δισ. ευρώ έναντι 41,57 δισ. ευρώ το 2020, καταγράφοντας αύξηση 10,2%. Οι ΑΞΕ που οφείλονται σε εξαγορές και συγχωνεύσεις ελληνικών επιχειρήσεων από ξένα κεφάλαια ανήλθαν το 2021 σε 2,66 δισ. ευρώ αυξημένες κατά 272,3% σε σύγκριση με το 2020 –εξέλιξη βεβαίως αναμενόμενη λόγω πανδημίας–, ενώ το 2019 ήταν μόλις 804 εκατ. ευρώ. Το 2018, πάντως, οι ΑΞΕ από εξαγορές

και συγχωνεύσεις είχαν φτάσει τα 2,95 δισ. ευρώ. Οι ΑΞΕ που αφορούν εντελώς νέες επενδύσεις, όχι δηλαδή εξαγορά υφιστάμενων επιχειρήσεων αλλά εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων ή επέκταση με νέες επενδύσεις (greeinfield investments) διαμορφώθηκαν το 2021 στην Ελλάδα σε 2,767 δισ. δολάρια, μειωμένες κατά 14,2% σε σύγκριση με το 2020 (3,22 δισ. δολάρια). Οι επενδύσεις ελληνικών κεφαλαίων σε άλλες χώρες διαμορφώθηκαν το 2021 σε 926 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας επίσης σημαντική αύξηση σε σύγκριση με το 2020, της τάξης του 68,8%. Το απόθεμα των εξερχόμενων από την Ελλάδα ΑΞΕ διαμορφώθηκε το 2021 σε 14,04 δισ. ευρώ, μόλις κατά 0,2% αυξημένο σε σύγκριση με το 2020. Σε παγκόσμιο επίπεδο οι ΑΞΕ σημείωσαν θεαματική άνοδο, όπως ήταν αναμενόμενο μετά το σοκ της πανδημίας το 2020, φτάνοντας τα 1,58 τρις. δολάρια και σημειώνοντας αύξηση κατά 64%. Πρόκειται για αύξηση που οφείλεται, σύμφωνα με την UNCTAD, τόσο στις πολλές εξαγορές και συγχωνεύσεις, όσο και σε νέες επενδύσεις που απαιτήθηκαν μετά την απόλεια υποδομών και προ-

βλημάτων στην αλυσίδα παραγωγής το 2020. Για το 2022, πάντως, η UNCTAD αναμένει ότι οι ΑΞΕ σε παγκόσμιο επίπεδο θα έχουν καθοδική πορεία και στην καλύτερη περίπτωση θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα με το 2021. «Αυτή τη χρονιά το επιχειρηματικό και επενδυτικό κλίμα έχει αλλάξει δραματικά, καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει ως αποτέλεσμα μια τριπλή κρίση υψηλών τιμών στα τρόφιμα, υψηλών τιμών στην ενέργεια και περιορισμό της χρηματοδότησης. Άλλοι παράγοντες που προκαλούν σύννεφα στον ορίζοντα των ΑΞΕ είναι η επανεμφάνιση των επιπτώσεων της πανδημίας, η πιθανότητα για αύξηση επιτοκίων στις μεγάλες οικονομίες, το αρνητικό κλίμα στις χρηματαγορές και η πιθανότητα ύφεσης», αναφέρει χαρακτηριστικά η UNCTAD. Τα πρώτα αρνητικά σημάδια έχουν ήδη καταγραφεί καθώς τα προκαταρκτικά στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο του 2022 δείχνουν παγκοσμίως υποχώρηση των νέων επενδύσεων κατά 21%, μείωση των διακρατικών εξαγορών και συγχωνεύσεων κατά 13% και μείωση κατά 4% των διεθνών επενδυτικών σχε-

Υψηλά χρέη και μειωμένος τζίρος για τις μικρομεσαίες

Υπερχρεωμένες βρίσκει μία στις δύο μικρομεσαίες επιχειρήσεις το τέλος των μέτρων στήριξης που ελήφθησαν για τον περιορισμό των απωλειών από την πανδημία. Μάλιστα, η αύξηση του κόστους παραγωγής και λειτουργίας σε συνδυασμό με τη μείωση της κατανάλωσης που ήδη καταγράφεται σε ορισμένους τομείς και αναμένεται να επιδεινωθεί το επόμενο διάστημα εκτιμάται ότι εντείνει το πρόβλημα του ιδιωτικού χρέους, απειλώντας πλέον τη βιωσιμότητα αρκετών ΜμΕ. Η συσσώρευση των υποχρεώσεων και η μείωση των εσόδων έχει ως συνέπεια πάνω από το 50% των ΜμΕ να έχουν ταμειακά διαθέσιμα που επαρκούν το πολύ για ένα μήνα. Η κατάσταση αυτή οδηγεί τις επιχειρήσεις να προχωρούν σε ανατιμήσεις, κάτι που στην ουσία δημιουργεί έναν φαύλο κύκλο, καθώς οι αυξήσεις των τιμών επηρεάζουν ακόμη πιο αρνητικά την κατανάλωση.

Σύμφωνα με την εξαμηνιαία έρευνα οικονομικού κλίματος του Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ), έρευνα, μάλιστα, η οποία έγινε πριν από την εκδήλωση του ρωσο-ουκρανικού πολέμου, το 47,3% έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές σε τουλάχιστον 1 από τις 8 κατηγορίες υποχρεώσεων που παρακολουθεί το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ. Ειδικότερα, το 25,7% δόλωσε πως έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον πρώην ΟΑΕΕ, το 22,2% σε λογαριασμούς ενέργειας (15,2% το πρώτο εξάμηνο του 2021), το 21,7% προς προμηθευτές, το 14,8% δόλωσε πως έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές ενοικίου, το 13,8% σε λοιπούς λογαριασμούς (νερό, τηλεφωνία κλπ.), το 13,5% ληξιπρόθεσμες τραπεζικές οφειλές, το 12,1% προς τον πρώην ΙΚΑ. Οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις με ληξιπρόθεσμες οφειλές σε τουλάχιστον 3 από τις 8 κατηγορίες υποχρεώσεων ανήλθαν το δεύτερο εξάμηνο του 2021 στο 24,2%, έναντι του 22,3% που ήταν το πρώτο εξάμηνο του 2021 και του 17,8% που ήταν το τελευταίο προ πανδημίας εξάμηνο. Μάλιστα, από τις επιχειρήσεις που έχουν ληξιπρόθεσμες κατηγορίες, σχεδόν το 20% αυτών σε κάθε κατηγορία δήλωσε ότι δεν θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις αυτές ούτε κατά το τρέχον εξάμηνο. Ιδιαίτερως ανησυχητική είναι η εικόνα που προκύπτει από την έρευνα σχετικά με τα ταμειακά διαθέσιμα των ΜμΕ. Συγκεκριμένα,



Για το 50,5% των ΜμΕ τα ταμειακά διαθέσιμα επαρκούν για ένα μήνα.

Το τέλος των μέτρων στήριξης βρίσκει υπερχρεωμένο το 50% των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

περίπου 1 στις 5 επιχειρήσεις (21,9%) δήλωσαν πως δεν έχουν καθόλου ταμειακά διαθέσιμα, το 11% δήλωσε πως επαρκούν για λιγότερο από μήνα, ενώ το 17,6% δήλωσε πως επαρκούν για ένα μήνα. Με άλλα λόγια, για το 50,5% των ΜμΕ τα ταμειακά διαθέσιμα επαρκούν το πολύ για ένα μήνα. Δεν είναι τυχαίο ότι το ποσοστό των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν άμεσο και πραγματικό κίνδυνο διακοπής της δραστηριότητάς τους ανήλθε στο 4,6%, έναντι 4,1% που ήταν στην αντίστοιχη έρευνα του Ιουλίου του 2021. Η κατάσταση αυτή έχει άμεση επίπτωση στις τιμές των πωλούμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το δεύτερο εξάμηνο του 2021 –πριν δηλαδή ενταθεί περαιτέρω το φαινόμενο των πληθωριστικών πιέσεων– το 34,8% των ΜμΕ αύξησε τις τιμές, ποσοστό που αποτελεί ιστορικό υψηλό. Μεσοσταθμικά, οι τιμές πώλησης των αγαθών/υπηρεσιών των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 4,9%, γεγονός που σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος του αυξημένου κόστους λειτουργίας τους το απορρόφησαν. Ωστόσο, για το πρώτο εξάμηνο του 2022, τα ευρήματα της έρευνας κατέδειξαν πως μία στις δύο επιχειρήσεις (48,9%) θα προχωρούσαν σε αύξηση των τιμών πώλησης των αγαθών/υπηρεσιών τους.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

4η Βιομηχανική Επανάσταση και τεχνολογία Blockchain αλλάζουν τον κόσμο

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας βρίσκεται ένα βήμα μπροστά, με το βλέμμα στραμμένο προς το μέλλον

ΟΛΟ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ακούμε και χρησιμοποιούμε τις λέξεις bitcoin, ψηφιακά νομίσματα, κρυπτονόμισμα, token, ψηφιακό πορτοφόλιο. Ένας καινούριος «κόσμος» μοιάζει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται μέσα στο ψηφιακό σύμπαν, που φαίνεται πως, συντομότερα απ' ό,τι το φανταζόμαστε, θ' αποτελέσει το κέντρο της τεχνολογικής αλλά και οικονομικής ανάπτυξης του μέλλοντος.

Επικέντρο της νέας αυτής «επανάστασης» είναι η τεχνολογία blockchain, η οποία θεωρείται ήδη από πολύ κόσμο, ως η μεγαλύτερη ανακάλυψη μετά το διαδίκτυο. Η νέα αυτή τεχνολογία έχει ήδη αρχίσει να βρίσκει εφαρμογές σε πολλούς τομείς - από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τον ασφαλιστικό τομέα, τις ψηφιακές επενδύσεις μέχρι τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ακόμα και την τέχνη. Γι' αυτό και όλο και περισσότερες επιχειρήσεις και δημόσιοι οργανισμοί επενδύουν στο blockchain, ώστε να επωφεληθούν από τις ριζοσπαστικές αλλαγές που θα φέρει το blockchain.

Ακόμη πιο ενδιαφέρον, είναι το γεγονός ότι πλέον έχει αποδειχθεί πως η τεχνολογία blockchain μπορεί να συνδυαστεί με άλλες καινοτόμες τεχνολογίες π.χ. τεχνητή νοημοσύνη, ρομποτική, διαδίκτυο των πραγμάτων, μηχανική μάθηση και μέσα από το συνδυασμό αυτών των τεχνολογιών θα υπάρξει η λεγόμενη «τέταρτη βιομηχανική επανάσταση». Αναμφίβολα, λοιπόν, μπορεί κανείς να πει πως η τεχνολογία blockchain είναι «το μέλλον».

Το κορυφαίο πανεπιστήμιο παγκοσμίως στην εκπαίδευση και έρευνα για κρυπτονομίσματα



βρίσκεται... στην Κύπρο

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας έχει ιστορικό σχεδόν μίας δεκαετίας ως το κορυφαίο πανεπιστήμιο στον τομέα των κρυπτονομισμάτων και της τεχνολογίας blockchain, προσφέροντας το πρώτο πρόγραμμα σπουδών στον κόσμο στα κρυπτονομίσματα από το 2014.

Έχει ήδη εκπαιδεύσει περισσότερους από 100,000 φοιτητές και φοιτήτριες σε μαθήματα ακαδημαϊκής ή επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα, ενώ μέσω του Institute For the Future (IFF), φιλοξενεί τη μεγαλύτερη ομάδα καθηγητών και ερευνητικού προσωπικού παγκοσμίως, που επικεντρώνεται στα κρυπτοστοιχεία και το blockchain.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας ηγείται ως ακαδημαϊκός επικεφαλής στο Παρατηρητήριο και Φόρουμ της ΕΕ για το Blockchain (EUBOF), μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της τεχνολογίας blockchain εντός της ΕΕ.

Msc in Blockchain and Digital Currency, τώρα και δια ζώσης

Μέσω σε αυτό το ραγδαία αναπτυσσόμενο περιβάλλον, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, πρωτοπορεί για άλλη μια φορά στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προσφέροντας, για πρώτη φορά και on-campus, το δημοφιλές του πρόγραμμα MSc in Blockchain and Digital Currency.



Το πρόγραμμα διδάσκεται στα αγγλικά και χάρη στην ευέλικτη δομή και κατευθύνσεις του, επιτρέπει σε φοιτητές από κλάδους των Οικονομικών, Χρηματοοικονομικών, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Νομικής και Πληροφορική να συνδέσουν τις προηγούμενες γνώσεις τους με τον χώρο των ψηφιακών νομισμάτων και του blockchain.

Οι απόφοιτοι των σπουδών αυτών θα εφοδιαστούν με όλες τις γνώσεις για τη νέα αυτή τεχνολογία και θ' αποτελέσουν το πιο ελκυστικό ανθρώπινο δυναμικό που, έχοντας εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρίες, θα καλύψει τις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες σε ανθρώπινο ταλέντο σε αυτό τον τομέα, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα.

Παγκόσμια πρωτοπορία και στο Metaverse

Συμβαδίζοντας με τις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνολογίας, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας πρωτοπορεί και σε ό,τι αφορά το metaverse. Το UNIC Open Metaverse Initiative, η πρωτοβουλία ανάπτυξης του ανοικτού metaverse επικεντρώνεται στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ζητήματα, καθώς και στα ζητήματα χάραξης πολιτικής που σχετίζονται με ανοικτά και αποκεντρωμένα (decentralized) συστήματα και πρότυπα για το metaverse. Συγκεκριμένα, το UNIC Open Metaverse Initiative επικεντρώνεται σε τέσσερις άξονες:

1. Ακαδημαϊκά και Επαγγελματικά Προγράμματα

- Νέα διαδικτυακή σειρά διαλέξεων διάρκειας 12 εβδομάδων με θέμα "Εισαγωγή στα NFTs και το Metaverse" που θα προσφέρεται από το Καλοκαίρι του 2022». Τα μαθήματα θα περιλαμβάνουν διαλέξεις από κορυφαίους δημιουργούς και συλλέκτες NFTs (Non-Fungible Tokens), καθώς και από επιχειρηματίες και επενδυτές του Web 3.0.

- Δημιουργία και προσφορά ενός νέου μεταπτυχιακού προγράμματος στα Συστήματα Μετασύμπαντος (MSc in Metaverse Systems), ενός διεπιστημονικού προγράμματος που θα επικεντρώνεται στην προετοιμασία δημιουργών, προγραμματιστών, αρχιτεκτόνων, κοινωνικών επιστημόνων, επαγγελματιών του τομέα χρηματοοικονομικών, υπεύθυνων χάραξης πολιτικής και άλλων, για σταδιοδρομία στο σχεδιασμό, τη δημιουργία, και τη διαχείριση εφαρμογών μετασύμπαντος (metaverse).

2.Έρευνα και Χάραξη Πολιτικής (δημιουργία νέου διεπιστημονικού ερευνητικού κέντρου που θα επικεντρώνεται στην έρευνα γύρω από τα ανοικτά συστήματα metaverse, και δημιουργία κοινωνοπραξίας με στόχο την ανάπτυξη ενός ανοικτού metaverse).

3. Επιχειρηματικότητα (ετήσια προγράμματα υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων NFT/metaverse).

4. NFTs στην Πανεπιστημιούπολη (πανεπιστημιακή γκαλερί για NFT, αποδοχή NFTs από το University of Nicosia Foundation ως δωρεές για υποτροφίες φοιτητών, υποστήριξη έρευνας, κ.ά).

Οι χάκερ ξεπερνούν τα κέρδη των ναρκεμπόρων

Πέντε τρισεκατομμύρια στην 5ετία το κόστος των κυβερνοεπιθέσεων στην Ευρώπη, λείι στην «Κ» ο CEO του ομίλου Thales, Πατρίς Κεν

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Κατά τρεις φορές περισσότερα κέρδη, σε σύγκριση ακόμη και με το εμπόριο ναρκωτικών, αποφέρουν οι κυβερνοεπιθέσεις κατά ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων, ιδιωτών και κάθε είδους πληροφοριακού συστήματος που περιέχει πολύτιμα δεδομένα. Για την πενταετία 2020-2024, το κόστος της παράνομης εισόδου σε ηλεκτρονικά συστήματα τοποθετείται, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, σε 5 τρισεκατομμύρια ευρώ. Τα ανησυχητικά αυτά στοιχεία παρέθεσε, κατά την πρόσφατη εκδήλωση (media day) της Thales στο Παρίσι, όπου η «Κ» έδωσε το «παράν», ο διευθύνων σύμβουλος του γαλλικού τεχνολογικού ομίλου Πατρίς Κεν, που μαζί με τον γενικό διευθυντή της γαλλικής Εθνικής Υπηρεσίας Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής Guillaume Roupard, έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου για την ιδιαίτερα σοβαρή και συστηματική απειλή των κυβερνοεπιθέσεων.

Μήπως όμως τα μεγέθη αυτά να μοιάζουν υπερβολικά; Μάλλον όχι, εάν ληφθεί υπόψη ότι μία στις πέντε επιθέσεις αυτού του είδους σχετίζεται με ransomware, όπου ο χάκερ «κλειδώνει» ένα σύστημα, ζητώντας λύτρα πολλών χιλιάδων εάν όχι εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, προκειμένου αυτό να καταστεί

Οι κυβερνοπειρατές προτιμούν να επιτίθενται σε εύκολους παρά σε καλά προφυλαγμένους στόχους.

ξανά λειτουργικό. Τέτοια, εξάλλου, ήταν η επίθεση που δέχτηκαν τα Ελληνικά Ταχυδρομεία πριν από μερικούς μήνες, με τον οργανισμό να ανακτά, ύστερα από μερικές ημέρες, τον πλήρη έλεγχο των συστημάτων του. Οι εκτιμώμενες ακόμη απώλειες των 5 τρισ. ευρώ, πανευρωπαϊκά, έως το 2024, περιλαμβάνουν και τη μάλιστα για τις μη εξουσιοδοτημένες πρόσβασης σε τραπεζικούς λογαριασμούς και του ταυτόχρονου... αδειασμάτος τους.

«Απαιτείται ακόμη σημαντική πρόοδος προκειμένου οι επιχειρήσεις, εν συνόλω, να αρχίσουν να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τα ζητήματα των κυβερνοεπιθέσεων. Παρατηρούμε ότι οι μεγάλοι οργανισμοί λαμβάνουν μέτρα, σε αντίθεση με τις μικρότερες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν τη θωράκιση έναντι των διαδικτυακών επιθέσεων περισσότερο ως δαπάνη, παρά ως επένδυση. Θα λέγαμε όμως ότι πρόκειται



Στην Ελλάδα, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα της συμβουλευτικής εταιρείας ΕΥ η συχνότητα των διαδικτυακών χτυπημάτων σε ελληνικές επιχειρήσεις, οργανισμούς και φορείς βαίνει αυξανόμενη. Κατά μέσον όρο, το κόστος από τα χτυπήματα αυτού του είδους στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανέρχεται έως 50.000 ευρώ, στις μεγάλες επιχειρήσεις (έως 1.000 εργαζόμενους) ξεπερνάει τις 130.000 ευρώ και στις εταιρείες που αριθμούν πάνω από 1.000 εργαζόμενους ξεπερνάει το μισό εκατομμύριο ευρώ.

για ασφάλιση. Η δαπάνη, που αντιμετωπίζεται ως κόστος όταν πραγματοποιείται, δεν αποτελεί παρά επένδυση όταν ένα σύστημα καταφέρει να αποκρούσει μία επίθεση», εξηγεί στην «Κ» ο CEO της Thales.

Υπάρχει όμως κάποια κατηγορία κυβερνοχτυπήματος που προκαλεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο; «Δεν μπορούμε να κατατάξουμε τις απειλές στο Διαδίκτυο με κριτήριο το ποια είναι περισσότερο ή λιγότερο σημαντική. Για παράδειγμα, στην Thales παρέχουμε λύσεις για την αντιμετώπισή τους, αλλά ταυτόχρονα δεχόμαστε και επιθέσεις, ως εταιρεία, τις οποίες, βέβαια, αποκρούουμε. Την ίδια στιγμή, βλέπουμε αρκετές, χαμηλής τεχνολογίας, όπως συνθηζουμε να τις αποκαλούμε, επιθέσεις, οι οποίες είναι εύκολο να προληφθούν, να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν. Ωστόσο, συμβαίνει, αν και λιγότερο συχνά, να βρισκόμαστε αντιμέτωποι με περιο-

σσότερο εξεζητημένες επιθέσεις. Βέβαια, οι κυβερνοπειρατές προτιμούν να επιτίθενται σε εύκολους παρά σε καλά προφυλαγμένους στόχους», εξηγεί ο Πατρίς Κεν.

Ο επικεφαλής της Thales ξεκαθαρίζει ότι παρά την πρόοδο των τεχνολογικών εργαλείων προστασίας, οι πολίτες δεν μπορούν να νιώθουν πλήρως ασφαλείς έναντι των κυβερνοεπιθέσεων. «Για να αποκρούσει κάποιος ένα διαδικτυακό χτύπημα, θα πρέπει να έχει γνώση του κινδύνου. Θα λέγαμε ότι υπάρχει σε σημαντικό βαθμό άγνοια μεταξύ των πολιτών για τον βαθμό επικινδυνότητας από μία online επίθεση, αλλά και για το πόσο τρωτό είναι ένα σύστημα. Για παράδειγμα, πολλοί δεν αντιλαμβάνονται ούτε κατά διάνοια ότι δημοσιεύοντας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σειρά προσωπικών δεδομένων τους, δίνουν στους επιτιθέμενους τη δυνατότητα να βρουν τόπους για να εντοχιστούν

για επίθεση εναντίον τους. Να αποκτήσουν, για παράδειγμα, πρόσβαση σε έναν τραπεζικό λογαριασμό ή να δημιουργήσουν μία ψεύτικη ταυτότητα. Θα πρέπει να συνεχίσουμε να εκπαιδύουμε τους ανθρώπους για τους κινδύνους που παρουσιάζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης», αναφέρει, υπονοώντας ότι, σε μεγάλο βαθμό, η επιτυχία των διαδικτυακών απειλών σχετίζεται με το πόσο εύαλτος είναι ο επιτιθέμενος.

Όπως προσθέτει, ως αντίβαρο λειτουργεί, σε ένα βαθμό, ο ευρωπαϊκός κανονισμός GDPR για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. «Χάρη στο ρυθμιστικό αυτό καθεστώς, η Ευρώπη έχει πρωτοπορήσει στην προστασία της ιδιωτικότητας, καθώς ο κανονισμός GDPR προβλέπει αυστηρές δικλίδες προστασίας των προσωπικών δεδομένων και επεξεργασίας τους».

Η περαιτέρω ψηφιοποίηση των υπηρεσιών και των οργανισμών, λόγω

και της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης σημαντικών ψηφιακών έργων, δημιουργεί οφέλη και απειλές, «αποτελώντας ένα νόμισμα με δύο όψεις», όπως σημειώνει ο διευθύνων σύμβουλος της Thales. Όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, σε επίπεδο κρατών-μελών, για την υιοθέτηση στρατηγικής θωράκισης έναντι των κυβερνοεπιθέσεων, παρότι, όπως επισημαίνει, ο βαθμός κατανόησης του προβλήματος, σε πολιτικό επίπεδο, έχει αυξηθεί, παραμένει ζήτημα εθνικών προτεραιοτήτων.

Αύξηση χτυπημάτων
Στην Ελλάδα, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα (δημοσιεύθηκε πριν από 11 μήνες) της συμβουλευτικής εταιρείας ΕΥ, η συχνότητα των διαδικτυακών χτυπημάτων σε ελληνικές επιχειρήσεις, οργανισμούς και φορείς βαίνει αυξανόμενη. Σύμφωνα με το 86% των ερωτηθέντων υπευθύνων ασφαλείας πληροφοριών στην Ελλάδα, σε χρονικό

ορίζοντα δώδεκα μηνών, ο αριθμός των κυβερνοεπιθέσεων, σε σχέση με προηγούμενα έτη, έχει αυξηθεί κατά 10%-20%. Κατά μέσον όρο, το κόστος από τα χτυπήματα αυτού του είδους στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανέρχεται έως 50.000 ευρώ, στις μεγάλες επιχειρήσεις (έως 1.000 εργαζόμενους) ξεπερνάει τις 130.000 ευρώ και στις εταιρείες που αριθμούν πάνω από 1.000 εργαζόμενους ξεπερνάει το μισό εκατομμύριο ευρώ. Η έρευνα της ΕΥ για το 2021 κατέγραψε αυξημένο, σε σύγκριση με το 2020, κατά 10% μέσο κόστος κυβερνοεπιθέσεων, το οποίο εκτιμάται πως θα έχει ενισχυθεί ακόμη περισσότερο φέτος.

Κατά τη φετινή χρονιά, εκτός από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία θύμα κυβερνοεπιθέσεων τύπου ransomware έπεσαν τα ηλεκτρονικά συστήματα στα νοσοκομεία «Σωτηρία» και «Ασκληπείο Βούλας». Αντίστοιχη επίθεση δέχτηκαν πέρσι τα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα, των οποίων τα συστήματα με όλα τα πολύτιμα αρχεία έγιναν απροσπέλαστα από τους εξουσιοδοτημένους χρήστες τους. Η λίστα των φορέων που δέχτηκαν επιθέσεων ransomware περιλαμβάνει τον Δήμο Θεσσαλονίκης και το υπουργείο Περιβάλλοντος, ενώ το 2020 υποκλήθηκε αρχείο με στοιχεία κλήσεων των συνδρομητών τηλεπικοινωνιακού παρόχου.

Παράλληλα, όμως, με τις οργανωμένες επιθέσεις, ιδιαίτερα διαδεδομένη είναι η πρακτική της εξαπάτησης πολιτών αλλά και εργαζομένων μέσω αποστολής e-mail. Στην πρώτη περίπτωση, ο παραλήπτης δέχεται, συνήθως, ένα μήνυμα που παραπέμπει σε ένα σύνδεσμο το οποίο «μολύνει» τον υπολογιστή ή το κινητό του με αποτέλεσμα την υποκλοπή των κωδικών του τραπεζικού λογαριασμού του. Στη δεύτερη κατηγορία, οι απαιτώντες ζητούν από στελέχη εταιρειών την τροποποίηση των στοιχείων του τραπεζικού λογαριασμού ενός δικαίου πληρωμής (π.χ. προμηθευτή).

Βάσει της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας 2020-2025 βασικός πυλώνας (για την αποτροπή διαδικτυακών χτυπημάτων) είναι η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, με την ενέργεια, τις μεταφορές, τις τράπεζες, τις υποδομές κρατιστηριακών αγορών, την υγεία, το πόσιμο νερό, τις τηλεπικοινωνίες, τη δικαιοσύνη και την παιδεία να αποτελούν κρίσιμους τομείς για τους οποίους θα πρέπει να διασφαλίζεται η επιχειρησιακή συνέχεια. Αντίστοιχα, στον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει να διασφαλιστεί η θωράκιση, μεταξύ άλλων, των υπηρεσιών εξυπηρέτησης πολιτών και των υποδομών των επιχειρήσεων.

Η Ελλάδα, στόχος τριών ομάδων κυβερνοπειρατείας

Στο **εγχειρίδιο** που δημοσίευσε πριν από μερικές ημέρες η Thales για την κυβερνοασφάλεια χαρτογραφούνται οι βασικότερες ομάδες χάκερ που βρίσκονται πίσω από τις μεγαλύτερες επιθέσεις διεθνώς. Τρεις από αυτές, με προέλευση τη Ρωσία ή την ευρύτερη Ανατολική Ευρώπη, έχουν ως γεωγραφικές περιοχές-στόχους την Ελλάδα. Πρόκειται για την ομάδα με προέλευση από τη Ρωσία και με κωδική ονομασία «ATK103» που είναι ενεργή τουλάχιστον από το 2014 και εντοπίζεται με πέντε διαφορετικά προσωνύμια (Gold Tahoe, Graceful Spider, Hive0065, Sector J04, Sector J04 Group, TA505).

Εξαπολύει επιθέσεις μέσω μαζικής αποστολής email (spam), έχοντας,

Εξαπολύουν επιθέσεις σε ενεργειακές εταιρείες, εμπορικές τράπεζες και στις αερομεταφορές.

κατά το παρελθόν, συνδεθεί με το κακόβουλο λογισμικό Dridex μέσω του οποίου υποκλέπτονται οι κωδικοί τραπεζικών λογαριασμών. Κατά την έκθεση της Thales, η «ATK103» συνδέεται με άλλες ομάδες που ειδικεύονται σε κυβερνοεπιθέσεις σε τράπεζες, μηχανήματα ανάλυσης μετρητών (ATM) και στην υποκλοπή στοιχείων τραπεζικών καρτών.

Τα τελευταία περιστατικά πίσω από τα οποία βρισκόταν η συγκεκριμένη ομάδα χάκερ αφορούν την επίθεση με ransomware στο Πανεπιστήμιο του Μάαστριχτ και την αποστολή μαζικών emails σε πολυεθνικές εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Η δεύτερη ομάδα, γνωστή ως «ATK6» με ρωσική προέλευση, επικεντρώνεται στη διαδικτυακή κατασκοπεία, διαθέτοντας ως στόχους επιχειρήσεις στην ενέργεια, στις χρη-



Εάν ο παραλήπτης ανοίξει το συνημμένο, το αρχείο θα εγκατασταθεί στον υπολογιστή του, επιτρέποντας στους χάκερ να υποκλέψουν δεδομένα

ματοπιστωτικές υπηρεσίες και στις αερομεταφορές. Ως επί το πλείστον, οι συγκεκριμένοι χάκερ εισβάλλουν σε ενεργειακές εγκαταστάσεις για να αποκτήσουν χρήσιμες πληροφορίες ως προς τον τρόπο λειτουργίας τους, ώστε να είναι σε θέση, σε δεύτερη φάση, να εντοχιστούν οργανωμένο σαρμποτάζ. Αυτό συνέβη την άνοιξη του 2014 οπότε η ομάδα κυβερνοπειρατών, γνωστή ως Dragonfly – ένα από τα προσωνύμια της «ATK6» – επιτέθηκε σε ευρωπαϊκούς ενεργειακούς παρόχους.

Η «ATK86» είναι η τρίτη ομάδα της οποίας η λίστα των χωρών-στόχων περιλαμβάνει την Ελλάδα. Επικεντρώνεται τα χτυπήματα της σε τράπεζες, έχοντας, σε προγενέστερο χρόνο, μελετήσει διεξοδικά τις αδυναμίες και τον βαθμό τρωτότητας των επιτιθέμενων στόχων. Ο τρόπος δράσης των

εν λόγω χάκερ περιλαμβάνει, κατά βάση, την αποστολή emails σε υπαλλήλους τραπεζών τα οποία έχουν ως επισυναπτόμενο ένα κακόβουλο αρχείο. Εάν ο παραλήπτης ανοίξει το συνημμένο, το αρχείο θα εγκατασταθεί στον υπολογιστή του, επιτρέποντας στους χάκερ να υποκλέψουν δεδομένα, να εγκαταστήσουν επιπρόσθετες εφαρμογές και να παρακολουθήσουν τη διαδικτυακή και μη (offline) δραστηριότητα του θύματός τους. Με τη μέθοδο αυτή, η συγκεκριμένη ομάδα κυβερνοπειρατών έχει αποσπάσει εκατομμύρια ευρώ κυρίως από τράπεζες της Ρωσίας και της Ανατολικής Ευρώπης, ενώ το 2020 επιτέθηκε σε τράπεζες της Αυστραλίας και της Υποσαχάριας Αφρικής. Κατ' επέκταση, ζητούσε ως λύτρα την πληρωμή μεγάλων χρηματικών ποσών μόνο σε κρυπτονόμισμα Monero.

Η πανδημία αύξησε κατά 13.000 τους εργαζόμενους στα σούπερ μάρκετ

Κατά 13.000 υπολογίζεται ότι αυξήθηκαν οι θέσεις εργασίας στον κλάδο των σούπερ μάρκετ τα δύο πρώτα χρόνια της πανδημίας, το 2020 και το 2021, σε σύγκριση με το 2019, με το οργανωμένο λιανεμπόριο τροφίμων να εξελίσσεται σε έναν από τους μεγαλύτερους εργοδότες. Μόνο το 2021 σε σύγκριση με το 2020 οι εργαζόμενοι στον κλάδο αυξήθηκαν κατά 3,5% ή κατά 7.500. Συνολικά στο λιανεμπόριο τροφίμων οι άμεσοι εργαζόμενοι ξεπερνούν τις 220.000, ενώ η απασχόληση σε αυτή την κατηγορία εμπορίου αντιπροσωπεύει πάνω από το 30% συνολικά της απασχόλησης στο χονδρικό και το λιανικό εμπόριο και πάνω από το 5% της συνολικής απασχόλησης στην Ελλάδα,

Σε σύγκριση με το 2000, το λιανεμπόριο τροφίμων απασχολεί σήμερα 80.000 περισσότερους υπαλλήλους.

Ξεπερνώντας κλάδους όπως των τραπεζών, των μεταφορών, των κατασκευών, της υγείας.

Σε σύγκριση με το 2000, το λιανεμπόριο τροφίμων απασχολεί σήμερα περί τους 80.000 περισσότερους εργαζόμενους. Αξίζει, δε, να σημειωθεί ότι η απασχόληση σε αυτόν τον κλάδο ήταν ενισχυμένη το 2021 σε σύγκριση με το 2000 κατά 57%, την ώρα που στο υπόλοιπο λιανεμπόριο η απασχόληση έχει μειωθεί κατά 11%. Το 2021, εξάλλου, η απασχόληση στο υπόλοιπο λιανεμπόριο υποχώρησε κατά 1,8% σε σύγκριση με το 2020, ενώ συνολικά στη διετία 2020-2021 υποχώρησε κατά 5% σε σύγκριση με την προ πανδημίας περίοδο.

Οι πολύ αυξημένες ανάγκες στα σούπερ μάρκετ ήδη από την πρώτη στιγμή της εμφάνισης της πανδημίας, καθώς και η ανάπτυξη και ηλεκτρονικών καταστημάτων και γενικώς διευρυμένων υπηρεσιών βρίσκονται πίσω από την



Οι αυξημένες ανάγκες στα σούπερ μάρκετ ήδη από την πρώτη στιγμή της εμφάνισης της πανδημίας, καθώς και η ανάπτυξη ηλεκτρονικών καταστημάτων και γενικώς διευρυμένων υπηρεσιών αλλά και περισσότερων χώρων αποθήκευσης, βρίσκονται πίσω από την πολύ μεγάλη ενίσχυση της απασχόλησης.

πολύ μεγάλη αύξηση της απασχόλησης στον κλάδο τη διετία 2020-2021. Πέρα από τους υπαλλήλους στα φυσικά καταστήματα αυξήθηκαν οι υπάλληλοι στις αποθήκες, αλλά και όσοι υποστηρίζουν τις ηλεκτρονικές πωλήσεις, από την υποδοχή και διαχείριση των παραγγελιών μέχρι την παράδοση ή τον καταναλωτή. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), η αύξηση της απασχόλησης την εν λόγω περίοδο οφείλεται κυρίως: α) στην αξιοποίηση νέων καναλιών πώλησης, όπως π.χ. τα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ και οι τηλεφωνικές παραγγελίες που δημιουργήσαν την ανάγκη για επιπλέον προσωπικό για τη διαχείριση, εκτέλεση και παράδοση των παραγγελιών, β) στα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας, όπως ο έλεγχος του αριθμού ατόμων στα καταστήματα, η απολύμανση ή ακόμη και

η διάθεση self tests, που δημιούργησαν νέες θέσεις εργασίας. Σύμφωνα με το ΙΕΛΚΑ, οι παραπάνω εξελίξεις προκαλούν αλυσίδα προσλήψεων, καθώς απαιτούν νέες επιπλέον επενδύσεις στην οργάνωση, μηχανογράφηση και συντήρηση του δικτύου, προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα των επιχειρήσεων, οι οποίες με τη σειρά τους προκαλούν νέες ανάγκες σε υψηλών προσόντων προσωπικό.

Πάντως, όπως επεσήμανε πρόσφατα ο επικεφαλής της METRO ΑΕΒΕ (My Market και METRO Cash & Carry) Αριστοτέλης Παντελιάδης και στον κλάδο των σούπερ μάρκετ υπάρχει πλέον δυσκολία εύρεσης προσωπικού και ειδικά για τη στελέχωση των καταστημάτων στα νησιά, καθώς και σε συγκεκριμένες ειδικότητες, όπως για παράδειγμα οι οδηγοί, αλλά και όσες έχουν σχέση με την πληροφορική.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

epic

STREET

28 JUNE, 18:00-00:00, OLD POWERHOUSE

FES

NICOSIA



SUPPORTED BY



HELLENIC BANK



Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality



Κύμα ρευστοποιήσεων χτύπησε το Χρηματιστήριο Αθηνών

Ο Γ.Δ. υποχώρησε κατά 4,6%, «βουτιά» άνω του 6% στον τραπεζικό δείκτη

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Κύμα ρευστοποιήσεων αδιακρίτως χτύπησε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη να υποχωρεί ενδο-συνεδριακά κάτω των 820 μονάδων και σε χαμπλά τριών μηνών, «πληρώνοντας» ουσιαστικά την αργία της Δευτέρας όπου η εγχώρια αγορά ήταν κλειστή, ενώ οι διεθνείς αγορές βίωναν έντονο σφυροκόπημα. Αν και το sell-off ηρέμισε χθες στις ξένες αγορές, το κλίμα συνέχισε να είναι επιφυλακτικό, ενοσχύνοντας τις πιέσεις στο Χ.Α., οι οποίες σάρωσαν όλο το ταμπλό ανεξαρτήτως, με τις τράπεζες να ηγούνται τις πτώσης.

Οι νέες εκτιμήσεις των αναλυτών, αλλά και των προσδοκιών της αγοράς για επιθετικότερες αυξήσεις των επιτοκίων από τη Fed μετά και τα νέα στοι-

Στα 116,51 εκατ. ευρώ ο τζίρος, στο κόκκινο όλα τα blue chips και τα Mid-caps.

χεία για τον πληθωρισμό των ΗΠΑ τον Μάιο, σε συνδυασμό με την επιβεβαιωμένη πλέον αύξηση των επιτοκίων της ΕΚΤ προσεχώς, ωθούν τους επενδυτές σε φυγή από το ρίσκο, εκτοξεύοντας τους φόβους για στασιμοληθωρισμό, γεγονός που έχει αντίκτυπο και στην αγορά ομολόγων, με τα ομόλογα της περιφέρειας της Ευρωζώνης να δέχονται περαιτέρω ισχυρό «ξεπούλημα».

Μάλιστα, η απόδοση του ελληνικού 10ετούς εκτινάχθηκε χθες στο 4,7% και σε υψηλό σχεδόν πέντε ετών. Το Χ.Α. εμφανίστηκε χωρίς άμυνες στις πιέσεις των πωλητών, αγγίζοντας ενδοσυνεδριακά ακόμη και τις 818 μονάδες (-5,1%) και το χαμηλότερο επίπεδο από τις 15 Μαρτίου, με εγχώριους αναλυτές να επισμαίνουν ότι καθώς



Αναλυτές επισμαίνουν ότι καθώς χάθηκε η στήριξη των 833-849 μονάδων, μπορεί να δούμε τη ζώνη των 788-801 μονάδων στη συνέχεια.

χάθηκε η στήριξη των 833-849 μονάδων, μπορεί να δούμε τη ζώνη των 788-801 μονάδων στη συνέχεια.

Παράλληλα προσθέτουν πως εκτός από όλους τους λόγους που ταρακούνησαν τις διεθνείς αγορές –πληθωρισμός, επιτόκια–, η ελληνική έχει να διαχειριστεί και έναν πρόσθετο κίνδυνο, τον γεωπολιτικό, λόγω της ενίσχυσης της

προκλητικότητας της Τουρκίας.

Έτσι, στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση της τάξης του 4,6% και έκλεισε στις 822,84 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 116,51 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 4,69% στις 1.981,17 μονάδες, ενώ με επίσης ισχυρές από-

λεις 4,75% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 1.295,15 μονάδες, με καμία μετοχή να μην κλείνει στα θετικά.

Στα μη τραπεζικά blue chips, επίσης όλοι οι τίτλοι έκλεισαν στο κόκκινο, με τις μεγαλύτερες απώλειες να σημειώνει η Mytilineos στο -7,4% και «βουτιά» άνω του 6% να καταγράφουν οι Quest και ΟΤΕ, ενώ ακολούθησαν με πτώση άνω του 5% οι Lamda Development, ΑΔΜΗΕ, Σαράντς και ΔΕΗ και με πτώση άνω του 4% οι TITAN, Βιοχάλκο, ΕΛΒΑΛΧαλκόρ, Motor Oil και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή.

Σε καθίζηση ο τραπεζικός δείκτης, 6,34% στις 531,38 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να υποχωρεί κατά 7,15%, την Τράπεζα Πειραιώς κατά 6,8%, την Alpha Bank κατά 5,94% και τη Eurobank κατά 5,88%.

Η εοπευσμένη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής απειλεί τώρα να οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε συνθήκες ανάλογες της δεκαετίας του '70, οπότε η πετρελαϊκή κρίση είχε προκαλέσει πολυετή περίοδο στασιμοληθωρισμού, επισμαίνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος Χρηματιστηριακή. Συνεπώς, οι διαχειριστές να αναδιαμορφώνουν τις επενδυτικές στρατηγικές τους επί το συντηρητικότερο, επιλέγοντας τις αυξημένες ρευστοποιήσεις μετοχών, την αυξημένη διαμόρφωση ρευστών διαθεσίμων και την εξέταση για αυξημένες τοποθετήσεις ομολόγων ενόψει των υψηλότερων αποδόσεων.

«Με τα παραπάνω δεδομένα, οι αναμετρήσεις του ελληνικού Χρηματιστηρίου με τις 900 μονάδες κλείνουν άδοχα τον κύκλο τους και δίνουν τη θέση τους στην πταγοκαθοδική κίνηση σε αναζήτηση ορίου στήριξης, με την περιοχή των 800 μονάδων να καλείται να λειτουργήσει ως ισχυρό προπύργιο», καταλήγει ο αναλυτής.

Συνεχίστηκε η πτώση στις ευρωπαϊκές αγορές

Η ανησυχία για τη στροφή των κεντρικών τραπεζών σε περιοριστική πολιτική αλλά και η αγωνία για τον διαρκώς επιτακνόμενο πληθωρισμό κυριάρχησαν και χθες στις ευρωπαϊκές αγορές, που έκλεισαν πάλι με απώλειες. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 υποχώρησε τις πρώτες ώρες της συνεδρίασης κατά 2,4%, για να περιορίσει αργότερα τις απώλειές του στο 1,3% και να καταγράψει, πάντως, την έκτα συναπτή συνεδρίαση υποχώρησης.

Από το υψηλό ρεκόρ που σημείωσαν τον Ιανουάριο, ο πανευρωπαϊκός δείκτης έχει χάσει 17%. Τις μεγαλύτερες απώλειες κατέγραψαν χθες οι επιμέρους δείκτες του κλάδου των λιανικών πωλήσεων και του κλάδου των κατασκευαστικών, ενώ άνοδο σημείωσαν οι μετοχές τραπεζών και ενεργειακών. Όσον αφορά τις εθνικές αγορές, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με απώλειες 0,25% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με πτώση 0,91%. Τη μεγαλύτερη υποχώρηση ανάμεσα στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια σημείωσε ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού, που έκλεισε με απώλειες 1,20%, ενώ ο δείκτης FTSE MIB της αγοράς του Μιλάνου κατέγραψε υποχώρηση 0,32%. Όπως σχολίασε σχετικά ο Ρας Μουλντ, υπεύθυνος επενδύσεων στην AJ Bell, «όταν επικρατεί φόβος για το ενδεχόμενο παγκόσμιας ύφεσης, αυτό συνεπάγεται ενδεχόμενο πρόβλημα και για τη Γερμανία, την ατμομηχανή της Ευρώπης, που ωστόσο είναι εξαρτημένη

από τις εξαγωγές και επηρεάζεται από την ύφεση σε άλλες οικονομίες».

Σκοιιάζοντας την πορεία της αγοράς ο Τζέιμς Ατέι, υπεύθυνος επενδύσεων στην Abdn, τόνισε πως «στη γεννικότερη εικόνα εξακολουθεί να επικρατεί η αβεβαιότητα, γι' αυτό και ενδεχομένως δεν έχουμε ακόμη δει τα χαμηλότερα επίπεδα των τιμών των μετο-

Την έκτα συναπτή συνεδρίαση υποχώρησης κατέγραψεο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600.

χών». Οι ευρωπαϊκές μετοχές έχουν δεχθεί πλήγμα φέτος από την αρχή του έτους, καθώς η στροφή των κεντρικών τραπεζών σε περιοριστική πολιτική καλλιεργεί ανησυχία για τον κίνδυνο ύφεσης και της συνεπακόλουθης μείωσης της ζήτησης για ανάληψη κινδύνου, παρά το γεγονός ότι οι αποτιμήσεις των μετοχών βρίσκονται κάτω από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο τους. Στην αντίθετη πορεία οι τιμές του πετρελαίου, που σημείωσαν χθες άνοδο, με το αργό δυτικού Τέξας να κυμαίνεται το βράδυ στα 122,45 δολάρια το βαρέλι καταγράφοντας άνοδο 1,26% και το Brent στα 123,57 δολάρια το βαρέλι σημειώνοντας άνοδο 1,06%.

BLOOMBERG, REUTERS



Η τιμή του Brent διμορφώθηκε χθες στα 123,57 δολάρια το βαρέλι καταγράφοντας άνοδο 1,06%.

(Τιμή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες

Πριν από το κλείσιμο

Μετ.%

3M COMPANY

134.58

-1.3126

ALCOA CORP

49.02

-1.6453

ALLEGHANY CRP

831.56

-0.0529

ALTRIA GROUP

46.04

-0.4756

AMAZON COM

103.62

-0.0482

AMER EXPRESS C

144.38

-1.3056

AMER INTL GROU

52.01

0.736

AMGEN

234.79

-0.8363

APPLE INC

132.4632

0.4422

BANK OF AMERIC

31.75

-0.8432

BAXTER INTL IN

70.445

-1.5719

BOEING CO

118.09

1.9247

BRISTOL MYERS

72.67

-1.2367

CAMPBELL SOUP

45.19

-1.461

CATERPILLAR IN

206.18

-0.3384

CIGNA CORP

243.13

0.3715

CHEVRON

169.77

1.4582

CISCO SYSTEMS

43.01

-0.5319

CITIGROUP

45.86

0.3721

CERVECEIAS

13.03

-0.5344

COCA-COLA CO

58.91

-3.2677

COLGATE PALMOL

73.95

-2.94

DANAOS CORP

71.16

9.2081

DIANA SHIPPING

5.42

0.0665

DOW INC

58.53

-0.2556

DUPONT DE NMOU

59.8026

-1.7536

ENTERGY CP

106.67

-2.7621

EXXON MOBIL

97.24

1.4502

FEDEX CORP

229.25

14.0661

FORD MOTOR CO

12.17

3.0483

INTL BUS MACHI

135.93

0.6069

GENERAL DYNAMI

215.7261

-0.8293

GENERAL ELEC C

68.13

0.6054

GOLDM SACHS GR

286.04

0.96

HALLIBURTON CO

37.36

-0.453

HARTFORD FINL

66.39

0.4539

HP INC

33.55

-0.622

HOME DEPOT INC

278.77

-1.5504

INTEL CORP

37.81

0.1059

JOHNSON JOHNSO

167.82

-1.7505

JPMORGAN CHASE

114.52

-1.2674

LAZARD

32.07

1.0397

MCDONALD'S COR

241.48

1.2622

MERCK & CO

84.155

-0.1838

MICROSOFT CP

244.11

0.7636

3M COMPANY

134.67

-1.2466

MORGAN STANLEY

75.33

0.1995

NIKE INC CL B

110.91

0.4256

NORFOLK SOUTHE

222.31

-0.3407

PFIZER INC

47.77

-0.2922

PROCTER & GAMB

133.34

-3.4817

ROCKWELL AUTOM

200.26

-0.6548

SCHLUMBERGER L

43.97

-0.7897

SOUTHERN

66.66

-3.04

STEALTHGAS

3.745

1.2162

TSAKOS ENERGY

10.255

3.377

UNISYS CORP

11.09

0.2312

UNITEDHEALTH G

460.37

-1.9864

US BANCORP

46.32

-1.5725

VERIZON COMMS

49.29

-0.605

WALT DISNEY CO

93.36

-2.4553

WELLS FARGO & W

38.15

-2.1544

WALMART INC

118.62

-0.6616

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

ANGLO AMERICAN

3499

-1.805

A.B.FOOD

1569.6916

-1.29

ADMIRAL GRP

2135

-0.514

ASHTED GRP

3839.5

-4.022

ANTOFAGASTA

1396.4742

-0.036

AVIVA

410.63333

-0.025

ASTRAZENECA

9708

-0.276

CATERPILLAR IN

359.2

0.056

BAE SYS.

771.6793

1.281

BARCLAYS

157.66

0.436

BRAMER.TOB.

3507.5

0.98

BARRATT DEVEL.

484.89

2.417

BERKELEY GRHL

4006.1523

1.385

BR.LAND

508.4

0.918

BUNZL

2630

-0.832

BP

435.175

2.029

BURBERRY GRP

1592.9992

-0.994

BT GROUP

179.65

0.084

COCACOLA HBC A

1669.5

-1.151

CARNIVAL

72.52

-3.31

CENTRICA

75.88

-2.411

COMPASS GROUP

167.85

0.451

CAPITA GROUP

23.8441

-1.162

CRH

299.55

0.977

DCC

5336

-1.997

DIAGEO

3536.5

-2.059

DIRECT LINE

249.6776

-0.599

EXPERIAN

2328

-2.313

EASVJET

410.1

-3.095

FRESMILLO

806.447

0.456

GLENCORE

486.98771

0.416

GSK

1734.2

-1.405

HIKMA

1514

-1.821

HAMMERSON

22.5143

-0.565

HARGREAVES LS

777.71558

-1.481

HSBC HLDGS.UK

521.0086

3.48

INTL CONSOL AI

113.96

-0.974

INTERCON. HOTE

4339.578

0.951

3I GRP

1112.53571

-1.647

IMPBRANDS

1794.975

0.868

INTERTEK GROUP

4225

-0.774

ITV

68.32

1.692

JOHNSON MATTHE

1988.5

-2.044

KINGFISHER

236.07

-4.397

LAND SECS.

731.98

0.495

LEGAL&GEN.

241.6316

0.291

LLOYDS GRP.

43.5991

1.273

MARKS & SP

20956

-1.75

MONDI

1424.328

-1.214

NATIONAL GRID

1054.45

-2.551

NEXT

5926.92

-2.432

PROVIDENT FIN.

216.4

-0.734

PRUDENTIAL

986.6

-0.307

PERSIMMON

2144.929

1.511

PEARSON

738.4

-0.646

RELX

2103.33965

-2.938

RIO TINTO

5631.4823

-0.448

ROYAL MAIL

269.9925

0.183

ROLLS-ROYCE HL

87.59

2.031

SAINSBURY(I)

203.4

-0.781

SCHROEDERS

2626

-0.455

SAGE GRP

600.4

-2.572

ST JAMES'S PLAC

1116.06973

-2.818

SMITHS GROUP

1474.5

-1.338

SMITH&NAPHEW

1164

-1.02

SSE

1641.5

-3.922

STAND.CHART.

602.6

3.486

SEVERN TROUT

2817

-3.207

SIEMENS N

109.22

-2.38

TRAVIS PERKINS

1036

-1.192

TESCO

248.675

0.244

TUI AG

158.65

0

TAYLOR WIMPEY

124.07906

2.088

UNILEVER

3634.64849

-0.524

UTD. UTILITIES

1034.5154

-2.927

VODAFONE GROUP

126.0691

-0.349

WPP

817.4

-2.083

WHITBREAD

2513.00926

1.584

Zurich/Zupixn

(Σε ελφ. Φπ.)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

ABB LTD

27.47

-1.12

RICHMONT N

98.84

-2.33

GEBERIT NI

472

-3.69

NOVARTIS N

80.72

-2.49

ROCHE HOLDING

305.75

-1.13

SGS N

2123

-1.53

SWATCH GROUP I

229

-0.95

ADECCO N

33.5

-0.95

JULIUS BAER N

46.06

2.15

CS GROUP AG

5.904

-1.27

GVAUDAN N

3124

-4.84

NESTLE SA

108.62

-1.91

TRANSOCEAN N

0

0

SWISSCOM N

530.2

-0.79

SWISS RE N

76

0.21

UBS GROUP N

15.99

-0.37

ZURICH INSURAN

419.1

0.46

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

ADIDAS N

164.54

-0.514

ALLIANZ SE

182.06

-0.082

BASF SE

48.39

-0.685

BAY MOT WERKE

77.61

-0.36

BEIERSDORF

93.04

-4.36

BAYER N

63.61

0.14

COMMERZBANK

7.522

-0.006

CONTINENTAL AG

70.62

-0.36

DEUTSCHE BANK

9.256

0.006

DEUTSCHE POST

34.58

0.345

DT BOERSE N

151.85

1.75

DT LUFTHANSA A

5.712

-0.116

DT TELEKOM N

17.818

0.006

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

AALBERTS

42.61

-0.7

AEGON

4.357

0.09

ABN AMRO BANK

10.18

0.89

AKZO NOBEL

70.74

-4.17

ARCELOMITTAL

25.935

-0.23

ASML HOLDING

471.2

-0.4

BOSKALIS WESTM

32

0.06

GALAPAGOS

51.18

-1.61

HEINEKEN

89

-2.03

ING GROEP

9.624

3.06

KONINKLIJKE DS

141.85

-4.83

KPN KON

3.316

0.45

NN GROUP

44.58

0.93

KONINKLIJKE DS

141.85

-4.83

IMCD

132.25

-4.06

RANDSTAD

47.2

-2.68

RELX

24

-4.34

UNIBAIL RODAM

53.5

-2.8

VOPAK

24.51

-2.47

WOLTERS KLUWER

84.96

-3.01

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

AZA SPA

1.29

1.35

ATLANTIA

22.23

22.46

AZIMUT HLDG

17.35

17.38

ENEL

5.33

5.40

EXOR

60.40

61.88

ENI

13.17

12.98

GENERALI ASS

15.52

15.62

GEOX

0.76

0.79

INTESA SANPAOL

1.77

0.63

MEDIOBANCA

8.88

8.88

RCS MEDIA&GRP

0.65

0.64

PRYSMIAN

27.68

28.33

SNAM

5.08

5.16

STMICROELEC.N

32.53

32.57

TELECOM ITALIA

0.25

0.25

TENARIS

14.45

14.57

TERNA

7.23

7.43

UNICREDIT

9.715

2.41

Tokyo/Τόκιο

(Σε νέν)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

AJINOMOTO

3048

1.5

ASAHI GROUP HL

4337

-1.16

ASTELLAS PHARM

2024.5

-1.58

BRIDGESTONE CO

5098

-1.34

CANON INC

3246

-1.4

CASIO COMPUTER

1268

-1.17

CITIZEN WATCH

561

-1.41

CREDIT SAISON

1501

-0.46

DAIWA SEC GROU

6111

-0.65

SUBARU

2469

-0.56

FUJIFILM HOLDI

7054

-1.27

FUITSU LTD

17315

-1.68

HINO MOTORS

696

0.29

HITACHI

6798

-0.83

HONDA MOTOR

3287

-0.15

IHI

4010

-1.72

ISUZU MOTORS

1592

-1.97

KAWASAKI HVY I

2875

-1.07

KAJIMA CORP

1437

0.42

KEIO

4565

-1.83

KOBE STEEL

684

-1.01

KONICA MINOLTA

459

0

JTEKT

1070

-2.19

mitsub UFJ FG

732.6

-0.45

mitsubishi CH

4532

-1.37

mitsubishi ELEC

1434.5

-1

mitsubishi RICHE

443

1.14

NEC CORPORATIO

5080

-1.17

NIKKON HLDG

2041

-1.11

NIKON CORP

1689

-1.05

NIPPON SUISAN

4337

-0.56

NISSAN MOTOR C

539.2

-0.97

NOMURA HOLDING

487.1

-0.83

NISSAN CHEMICA

6820

-5.8

NIPPON PAPER I

945

-0.52

OBAYASHI CORP

962

-0.52

ODAKYU ELEC RA

1746

-0.91

OJI HOLDINGS

558

-1.24

OSAKA GAS

2550

-1.62

RICHO CO LTD

1129

-0.7

SECOM

8257

-1.59

SEVEN I & HLDG

5285

-2.06

SHARP CORP

995

-2.45

SHIMIZU CORP

728

-1.09

SHISEIDO

5217

-3.82

SONY GROUP COR

11230

-2.6

SMFG

3997

1.11

SUMITOMO CHEM

549

-0.36

SUZUKI

815

-1.57

TAISEI CORP

4080

0.12

TDK CORPORATIO

4480

0.11

TOBU RAILWAY

3005

-1.15

TOKIO MARINE H

7502

-0.98

TORAY INDUSTRI

697

-1.78

TREND MICRO

6720

-3.45

TOPY INDS LTD

1335

-1.04

TORAY INDUSTRI

697

-1.78

TOSHIBA CORP

5588

-0.75

TOYOBO

1026

-0.48

TOYOTA MOTOR C

2095

-1.71

YAMAHA CORP

5360

-2.01

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

ACCOR

27.24

0.22

AIR LIQUIDE

134.98

-2.39

ALSTOM

25.01

-0.48

AXA

22.39

1.24

BNP PARIBAS

47.34

1.42

BOUYGUES

30.28

-1.24

CARPEMINI

165.75

-2.13

CARREFOUR

18.77

1.54

CASINO GUICHAR

14.23

-3.33

CREDIT AGRICOL

8.83

0.18

DANONE

51.74

-2.78

DASSAULT SYSTE

33.50

-2.19

EDF

8.16

-1.07

L'OREAL

301.65

-2.16

L.V.M.H.

544.00

-1.09

LAGARDERE

23.30

-1.77

MICHELIN

108.60

-2.99

PERNOD RICARD

169.30

-3.2

KERING

491.30

-0.87

PUBLICIS GROUP

46.09

-0.45

RENAULT

24.25

-0.55

SAINT-GOBAIN

48.24

-3.64

SANOFI

94.15

-1.79

SCHNEIDER ELEC

116.98

-2.22

SOCIETE GENERA

22.42

0.72

SOEX

65.78

0.61

TF1

7.26

-3.07

THALES

113.50

-0.44

VEOLIA ENVIRON

23.50

-2.97

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθεςινό

Μετ.%

ACS CONS Y SER

24.02

-1.3552

AENA SME

131.15

-2.7798

ACERINOX

10.405

-2.2546

ACCIONA

177.2

-2.6374

AMADEUS

50.68

-1.7449

BBVA

4.194

0.9629

BANKINTER

5.462

0.9985

CAIXABANK

3.217

1.4826

DISTR INT ALIME

0.0136

0

ENDESA

19.085

-3.6354

ENAGAS

20.92

-3.3272

FERROVIAL

23.27

-4.7872

FOMENTO DE CON

10.32

-3.0075

GRIFOLS

17.615

-1.0393

IBERDROLA

9.872

-2.2574

INT AIRLINES G

1.3155

-2.6997

INDRA SISTEMAS

10.4

-0.2876

INDITEX

22.51

-0.2658

MAPFRE

1.669

0.9069

MERLIN PROP

9.65

-0.3099

ARCELOMITTAL

25.925

-0.3076

RED ELECTRC COR

0

0

REPSOL

15.345

1.0204

BCO DE SABADEL

0.7578

-0.2632

BANCO SANTANDER

2.623

0.4788

SACYR

2.434

-0.815

TELEFONICA

4.409

-0.8099

MEDIASES ES CO

3.954

-1.1994

TECNICAS REUN

8.86

3.7471

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ

ΤΙΜΕΣ SPOT

ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ

1,0452

ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

1,5174

ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

140,62

ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

5,3329

ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

1,9558

ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ

1,3522

ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ

24,749

ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ

7,0417

ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ

7,4403

ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ

8,2048

ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ

0,86578

ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ

15400,02

ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

398,68

ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ

3,6208

ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

4,6563

ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ

81,5590

ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

4,9443

ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ

1346,72

ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

10,6220

ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ

21,4832

ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

1,0394

ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ

4,6224

ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ

138,30

ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

1,6755

ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ

10,3945

ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ

55,669

ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ

7,5238

ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ

1,4541

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ*

—

ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ

36,566

ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

18,0600

ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	822,84	862,55	-39,71	-4,60%
FTSE/X.A. LARGE CAP	1.981,17	2.078,74	-97,57	-4,69%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.376,98	5.660,91	-283,93	-5,02%
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.826,06	2.933,65	-107,59	-3,67%
ATHEX SELECT PLUS	3.002,96	3.117,08	-114,12	-3,66%
FTSE/X.A. MID CAP	4.014,46	4.215,79	-201,33	-4,78%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	928,58	976,00	-47,42	-4,86%
FTSE/X.A.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	402,18	429,42	-27,24	-6,34%
FTSE/XA MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.086,74	4.316,21	-229,47	-5,32%
FTSE/X.A. MID CAP	1.295,23	1.359,78	-64,55	-4,75%
FTSE/XA ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.275,32	2.369,96	-94,64	-3,99%
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	477,68	501,11	-23,43	-4,68%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.421,33	1.489,92	-68,59	-4,60%
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	531,38	567,37	-35,99	-6,34%
FTSE/X.A. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.870,94	4.091,53	-220,59	-5,39%
FTSE/X.A. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	668,22	693,63	-25,41	-3,66%
FTSE/X.A. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.996,26	3.020,11	-23,85	-0,79%
FTSE/X.A. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.533,01	3.793,20	-260,19	-6,86%
FTSE/X.A. ΕΜΠΟΡΙΟ	41,33	43,95	-2,62	-5,96%
FTSE/X.A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	8.123,01	8.217,03	-94,02	-1,14%
FTSE/X.A. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	7.321,22	7.576,05	-254,83	-3,36%
FTSE/X.A. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.818,91	6.056,99	-238,08	-3,93%
FTSE/X.A. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	2.942,09	3.026,86	-84,77	-2,80%
FTSE/X.A. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4.058,91	4.218,05	-159,14	-3,77%
FTSE/X.A. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.167,36	2.200,36	-33,00	-1,50%
FTSE/X.A. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.788,82	1.921,44	-132,62	-6,90%
FTSE/X.A. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.395,48	4.724,64	-329,16	-6,97%
FTSE/X.A. ΥΓΕΙΑ	326,06	350,96	-24,90	-7,09%
FTSE/X.A. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.036,89	4.227,96	-191,07	-4,52%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	33.359.994,88
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	16.375.579,65
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	13.804.049,89
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	11.847.078,26
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	8.719.605,55
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.930.127,79
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	4.792.179,54
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.823.471,67
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.823.424,24
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.909.383,73
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.719.880,63
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.590.466,80
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.020.450,32
ΥΔΡΕΥΣΗ	903.201,21
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	828.689,20
ΔΙΥΛΙΔΗΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	673.995,97
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	643.416,87
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	591.971,13
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	502.880,52
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	361.498,69
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	318.159,07
ΤΡΟΦΙΜΑ	294.092,77
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	288.776,68
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	277.907,93
ΒΑΣΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ	255.690,84
ΔΙΑΣΚΕΪΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	248.551,22
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	248.314,48

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,890	1,61%	EPSILON NET (ΚΟ)	5,240 -9,97%
ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΟ)	0,630	1,61%	INTERTEK (ΚΟ)	0,850 -8,99%
TRASTOR ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1,220	0,83%	UNIBIOS (ΚΟ)	0,542 -8,75%
			ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	3,700 -8,64%
			INTRAKAT (ΚΟ)	1,940 -8,06%
			CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,258 -7,86%
			BYTE COMPUTER (ΚΟ)	2,740 -7,59%
			ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	14,890 -7,40%
			ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,157 -7,15%
			MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	2,880 -7,10%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΟΤΕ (ΚΟ)	16.375.579,65	INTRAKAT (ΚΟ)		0,82%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	13.368.692,98	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)		0,58%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	12.444.341,49	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜ. (ΚΟ)		0,58%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11.745.335,17	UNIBIOS (ΚΟ)		0,53%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜ. (ΚΟ)	11.519.087,78	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)		0,51%
ΔΕΗ (ΚΟ)	8.143.229,42	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)		0,51%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.311.048,02	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)		0,46%
JUMBO (ΚΟ)	4.930.127,79	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP		0,45%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	4.792.179,54	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)		0,43%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	3.823.471,67	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)		0,40%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	382	2.196	4.156
FTSE/X.A. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/X.A. Large Cap	382	2.196	4.156
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	4.342	88.949	309.300
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	58	608	4.891
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	605	33.272	128.030
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	75	536	1.197
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	101	773	9.190
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	17	34	1.990
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	246	9.713	26.139
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	25	52	237
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	178	1.429	2.574
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	156	5.892	6.895
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	21	138	1.049
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	93	1.948	1.550
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	117	1.051	5.384
JUMBO (ΚΟ)	102	333	656
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	180	1.978	5.979
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	6	270	31.165
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	109	370	554
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	437	2.852	4.933
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	589	12.194	13.743
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	95	512	1.525
ΟΤΕ (ΚΟ)	147	591	1.168
ΟΛΠ (ΚΟ)	27	117	753
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	252	6.209	27.936
ΔΕΗ (ΚΟ)	488	5.215	19.111
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	119	2.091	5.142
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	11	43	930
ΝΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	88	728	6.579
Δικαιώματα σε Δείκτες	22	149	1.312
FTSE/X.A. Large Cap	22	149	1.312
Δικαιώματα σε Μετοχές	10	65	1.261
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	5
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	4	568
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	142
ΟΤΕ (ΚΟ)	3	25	45
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	5
ΔΕΗ (ΚΟ)	6	36	496
Συνολική Δραστηριότητα	4.756	91.359	316.029

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 14 Ιουνίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.8500	0.9100	0.8926	1.3870	"99,175"	0.9000	0.9080	0.8960	2.52
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.0800	1.1000	1.0870	-3.8640	"96,505"	1.0900	1.0950	1.0900	-2.24
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3740	0.3900	0.3780	-0.3990	"2,978"	0.3740	0.3900	0.3740	-2.09
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.1070		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0760	0.0785	0.0761	-0.0110	"25,104"	0.0760	0.0785	0.0785	-1.26
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.8300	1.8900	1.8656	1.8700	"3,600"	1.8500	1.8700	1.8800	-0.53
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.8600	1.9200	1.8635	-3.6470	"8,500"	1.8000	1.9000	1.8600	-2.11
ΚΩΣΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0180		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0425	0.0515		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3600	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0.0000	0.0850		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0.1900	0.2000	0.1958	0.5830	924	0.1900	0.2080	0.2000	5.26
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1.0600	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0160	0.0170		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0845		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0405	0.0465		
ΛΟΔΣ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0.8000	0.8000	0.8000	-1.5000	"1,000"	0.7350	0.8150	0.8000	-1.84
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1.6000	1.6700		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0.0120	0.0130		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.6950	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.6250	0.6250	0.6250	0.3780	200	0.6250	0.6300	0.6250	0.81
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.0000	0.3460		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2.6600	2.6600	2.6600	-4.0000	"2,260"	2.6200	2.6600	2.6600	-1.48
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						1.2200	1.2600		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.2000		
ΜΠΑΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8050	0.8050	0.8050	-8.5000	20	0.0000	0.8900	0.8050	-9.55
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2700	0.2900		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	0.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0000	0.0900		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.2720	0.2860		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0515	0.0515	0.0515	-0.1050	"5,000"	0.0515	0.0550	0.0515	-0.96
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2400		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.1100	1.1200		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0440		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΔΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΕΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΚΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΧΙΝΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΞΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0760	0.0910		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0260		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουόλογο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						56.0000	60.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	59.0000	60.0000	59.8918	-10.8230	"9,240"	60.0000	63.0000	60.0000	0.00
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	"Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουόλογο) (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		

Βιβλία «χαμένα» στο Διαδίκτυο

Οι κλασικές μέθοδοι προώθησης δεν λειτουργούν στα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία

Των **ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΑΛΤΕΡ**
και **ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ Α. ΧΑΡΙΣ**

Οι **βιβλιόφιλοι** φαίνεται ότι πληθαίνουν, καθώς πέρυσι πωλήθηκαν 827 εκατ. χαρτόδετα βιβλία, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 10% συγκριτικά με το 2020. Δεν είναι, όμως, όλα ρόδινα στην αγορά του βιβλίου. Καθώς οι επιδοδοί αναγνώστες προμηθεύονται τα βιβλία τους διαδικτυακά, η προώθηση των έργων νεότερων και λιγότερο γνωστών συγγραφέων είναι δύσκολη, αφού δεν προσελκύουν το αναγνωστικό κοινό.

Αυτή, άλλωστε, είναι και η βασικότερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν σήμερα οι εκδοτικοί οίκοι: με ποιον τρόπο θα αναπαράγουν στο Διαδίκτυο την ευτυχή συγκυρία που συντελείται με την είσοδο σε ένα βιβλιοπωλείο και την ανακάλυψη νέων βιβλίων και συγγραφέων.

Το πρόβλημα υπόσχεται να επιλύσει μια εφαρμογή που τέθηκε πρόσφατα σε λειτουργία, η Tertulia. Η ιδιαίτερη δυνατότητά της είναι ότι καταγράφει τις διαδικτυακές συζητήσεις περί βιβλίων, υποδεικνύοντας στον ενδιαφερόμενο τους τίτλους για τους οποίους γίνεται περισσότεροι λόγος.

Στα «παραδοσιακά» βιβλιοπωλεία, ένα ενδιαφέρον εξώφυλλο, η περίοπτη θέση του στο κατάστημα ή τα ένθερμα λόγια του βιβλιοπώλη αρκούσαν για να οδηγήσουν τον αναγνώστη στην αγορά ενός καινούργιου έργου. Στον κόσμο των η-



Πέρυσι πωλήθηκαν 827 εκατ. χαρτόδετα βιβλία, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 10% συγκριτικά με το 2020.

λεκτρονικών βιβλιοπωλείων, αυτές οι μέθοδοι προώθησης είναι αναποτελεσματικές. Η Tertulia, χρησιμοποιώντας την τεχνητή νοημοσύνη αλλά και την ανθρώπινη επιμέλεια, συγκεντρώνει από το Διαδίκτυο αναρτήσεις στα μέσα κοι-

νωνικής δικτύωσης, κριτικές και άρθρα για βιβλία. Στη συνέχεια δημιουργεί προτάσεις αναλόγως των ενδιαφερόντων και των προτιμήσεων του χρήστη της, που απλώς πρέπει να απαντήσει σε ερωτηματολόγια σχετικά με τις προτιμήσεις

Η εφαρμογή Tertulia καταγράφει διαδικτυακές συζητήσεις περί βιβλίων, υποδεικνύοντας τους τίτλους για τους οποίους γίνεται λόγος.

του, αλλά και από ποιον θα ήθελε να λάβει συστάσεις για τίτλους – αστροναύτες, ποιητές, μάγισσες, ιστορικούς, διασκεδαστές, κριτικούς βιβλίου.

Σε καθημερινή βάση, η εφαρμογή δημιουργεί για κάθε χρήστη της μια προσωποποιημένη λίστα πέντε προτάσεων, ενώ εκεί μπορεί κάποιος να διαβάσει λίστες με σημαντικούς τίτλους από κάθε λογοτεχνικό είδος. Κύριος στόχος της Tertulia είναι η αναπαραγωγή της «προσωπικής σύστασης» για ένα βιβλίο, κάτι που ισχύει στα «παραδοσιακά» βιβλιοπωλεία.

Εκτός από συστάσεις, η εφαρμογή λειτουργεί και σαν ένα πελώριο ψηφιακό βιβλιοπωλείο, με περίπου 15 εκατ. τίτλους. Επί του παρόντος παλύνονται μέσω αυτής μόνο χαρτόδετα βιβλία, αλλά μελλοντικά θα περιλαμβάνει και ηλεκτρονικές εκδόσεις. Εκδότες και συγγραφείς που ήδη χρησιμοποιούσαν τη νέα εφαρμογή υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια καλοδεχούμενη προσθήκη, η οποία θα συμβάλει στις πωλήσεις βιβλίων μέσω Διαδικτύου.



Η **πλειοψηφία** του Κοινοβουλίου στηρίζει τη μείωση στα 170 ζώα, που είναι το κατώτατο όριο της Ε.Ε., ενώ οι περιβαλλοντικές οργανώσεις εκτιμούν ότι ο πληθυσμός των λύκων δεν πρέπει να πέσει κάτω από τα 300 ζώα.

Σε θανάτωση λύκων προχωράει η Σουηδία

Σε **σημαντική** μείωση του πληθυσμού των λύκων θα προχωρήσει η κυβέρνηση της Σουηδίας, θανατώνοντας, εντός του έτους, τα μισά από τα τετρακόσια ζώα που ζουν στη χώρα, παρότι κάτι τέτοιο παραβαίνει τις οδηγίες της Ε.Ε.

Η υπουργός Γεωργίας Άννα Κάρεν Σάδερμπεργκ, μιλώντας στην κρατική τηλεόραση, τόνισε ότι ο αριθμός των λύκων αυξάνεται ετησίως και με τη θανάτωση κάποιων ζώων θα επιτευχθεί ο στόχος που έθεσε το Κοινοβούλιο, υπενθυμίζοντας ότι η κυβέρνηση έχει ήδη συμβουλευθεί την κρατική υπηρεσία προστασίας του περιβάλλοντος σχετικά με το ιδανικό μέγεθος του πληθυσμού. Παλιότερα, η υπηρεσία εκτιμούσε ότι δεν πρέπει να υπάρχουν στη Σουηδία λιγότεροι από 300 λύκοι, καθώς και ότι ο πληθυσμός τους πρέπει διαρκώς να εμπλουτίζεται με νέες αφεΐξεις ώστε να παραμείνει βιώσιμος και να μην αποδυναμωθεί από την ενδογαμία.

Η πλειοψηφία του Κοινοβουλίου, ωστόσο, έχει ταχθεί υπέρ της θανάτωσης των λύκων ώστε να μην ξεπερνούν τα 170 ζώα, που είναι το κατώτατο όριο που έχει θεσπίσει η Ε.Ε. στην οδηγία για τη διατήρηση ειδών και βιοτόπων. «Η εξέλιξη στη Φύση είναι τελείως απρόβλεπτη και ο αριθμός 170 είναι υπερβολικά χαμηλός. Μας προβληματίζουν θέματα γενετικής που θα επιδεινωθούν όταν τα ζώα μειωθούν». Η υπουργός Γεωργίας, πάντως, εξέφρασε την υποστήριξή της προς τους συμπατριώτες της που «ζουν κοντά στους λύκους και έχουν αγωνία για το μέλλον, και στους κτηνοτρόφους που επηρεάζονται από την παρούσα κατάσταση».

Μεταδίδεται και αερογενώς η ευλογιά των πιθήκων

Της **ΑΠΟΥΡΒΑ ΜΑΝΤΑΒΙΛΙ**

Τη **χρήση** μάσκας από τους οικείους, τους υγειονομικούς και όσους βρίσκονται σε στενή επαφή με πάσχοντες από ευλογιά των πιθήκων συνιστά το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων των Ηνωμένων Πολιτειών (CDC). Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων, και αυτός ο ιός μπορεί να μεταδοθεί με αερολύματα, ωστόσο σε μικρή απόσταση. Από τα μέσα Μαΐου, οπότε διαγνώσθηκε το πρώτο κρούσμα, έως σήμερα έχουν νοσήσει πε-

ρισσότερα από 1.000 άτομα σε 31 χώρες και άλλα τόσα θεωρούνται «ύποπτα». Κατά τις παλαιότερες εξάρσεις της νόσου, η συντριπτική πλειονότητα των ασθενών είχε προσβληθεί από τον ιό ύστερα από στενή επαφή με κάποιον άρρωστο ή με μολυσμένο ζώο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, η αερογενής μετάδοση ήταν η μόνη λογική ερμηνεία. Το CDC συνιστά και στους ίδιους τους ασθενείς με ευλογιά των πιθήκων να φορούν μάσκα, ιδίως αν εμφανίζουν συμπτώματα από το αναπνευστικό.

Ο ιός της ευλογιάς των πιθήκων εκτιμάται ότι συμπεριφέρεται κατά παρόμοιο τρόπο με εκείνον της απλής ευλογιάς. Μελέτη του 2012 για τη μετάδοσή του, την οποία υπογράφει ο δρ Ντόναλντ Μίλτον, λοιμωξιολόγος του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ, καταγράφει αρκετά περιστατικά αερογενούς μετάδοσής του. Επίσης, έρευνα του 2017 με θέμα την επιδημία ευλογιάς των πιθήκων στη Νιγηρία καταγράφει αερογενή μετάδοση του ιού σε σωφρονιστικό κατάστημα, αλλά και τη μόλυνση δύο υγειονομικών

που δεν είχαν άμεση επαφή με ασθενείς. Η δρ Αντρέα Μακάουμ, ειδική του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων των ΗΠΑ στον τομέα της ευλογιάς των πιθήκων, επισημαίνει πως η αερογενής μετάδοση του ιού απαιτεί μεγάλη χρονική διάρκεια και στενή επαφή με τον άρρωστο. Επί του παρόντος, πάντως, οι επιστήμονες αγνοούν πολλά στοιχεία για τον συγκεκριμένο ιό, όπως για ποιον λόγο τα κρούσματα των τελευταίων εβδομάδων είναι ήπια και αν είναι δυνατή η μετάδοση του ιού από ασυμπτωματικούς φορείς.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ

FUTURE ACADEMY
of arts

music | dance | theatre

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΧΟΡΟΥ

THE PEARL

19-20-21 ΔΗΜΟΤΙΚΟ
06/2022 ΘΕΑΤΡΟ
19:30 ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΤΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΣΤΟ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΟΜΙΛΟ ΑΠ. ΜΑΡΚΟΥ - ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

ΤΙΜΗ ΕΙΣΟΔΟΥ: €15

Tickethour .com

Πληροφορίες: 70088812 & www.futureacademyofarts.com

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

ΚΟΡΦΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

ΚΟΡΦΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

διασπορά ειδήσεων

ΝΕΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

12:00 - 13:00

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Το σκοτεινό Μουντιάλ της Αργεντινής

Η αποκάλυπτη προπαγάνδα ενός αυταρχικού καθεστώτος σκέπασε τη λάμψη μιας αξιόλογης ποδοσφαιρικής ομάδας

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ**

Ισως έχουν δικιο όσοι πιστεύουν πως αν δεν υπήρχε το ποδόσφαιρο, η παγκόσμια ιστορία θα ήταν αρκετά πιο... άνοστη. Και στην Αργεντινή, το απόκοσμο αυτό «αλατοπίπερο» έμελλε να το ρίξει στις ανοικτές πληγές της ο δικτάτορας Χόρχε Ραφαέλ Βιντέλα, μέσα από το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου του 1978 και την απόλυτη απάθεια της διεθνούς κοινότητας.

Στις 24 Μαρτίου του 1976, ο Βιντέλα τέθηκε επικεφαλής πραξικοπήματος (ένα από τα δεκάδες στη Λατινική Αμερική από τις αρχές του δεύτερου μισού

του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα) μαζί με τους αρχηγούς των υπολοίπων Οπλών του στρατού, σχηματίζοντας μια χούντα με τον ίδιο πρόεδρο του κράτους και ξεκινώντας τη λεγόμενη «Επιχείρηση Εθνικής Αναδιοργάνωσης», με αμείλικτη δίωξη της αριστερής αντιπολίτευσης (τρομοκρατία, συλλήψεις, βασανιστήρια, δολοφονίες). Από το 1976 έως το 1983 υπολογίζεται πως «εξαφανίστηκαν» περίπου 30.000 αντιφρονούντες.

Όπως κάθε δικτάτορας που... σέβεται τον εαυτό του, φυσικά, αξιοποίησε το, πάντα αποτελεσματικό, όπλο του ποδοσφαίρου και τη διοργάνωση του Μουντιάλ του 1978 για να προβάλει εκτός

συνόρων τη διαστρεβλωμένη εικόνα μιας εύτακτης, ανοικτής στον έξω κόσμο χώρας, ερμηνεύοντας τον ενθουσιασμό των πολιτών για τη νίκη της Εθνικής ως έγκριση των πεπραγμένων του.

«Η χούντα του Βιντέλα ήταν από τις σκληρότερες του πλανήτη και ανέτρεψε τον Περόν. Περίπου 30.000 χάθηκαν και μέχρι σήμερα κάποιοι παραμένουν αγνοούμενοι, εκατοντάδες παιδιά τα πήραν από τις μητέρες τους μόλις τα γεννούσαν και αυτές τις έβαζαν σε ένα αεροπλάνο και τις πετούσαν στον Ατλαντικό. Ήταν η πιο σκληρή χούντα ίσως όλων των εποχών. Εγώ έχασα κι έναν ξάδελφό μου. Ήμασταν όλοι φα-

κελωμένοι την εποχή που δεν υπήρχε Ίντερνετ. Ήθεραν τι ήμασταν ο καθένας μας. Πολύ κυνηγητό και δολοφονίες. Οι Αργεντινοί υπέφεραν πάρα πολύ», εξιστορεί με τρόμο στην «Κ» ο Χουάν Ραμόν Ρότσα, πρώην παίκτης και προπονητής του Παναθηναϊκού.

Εκοντας βιώσει το «μαρτύριο» της εθνικής ομάδας-φαντάσματος στη Βολιβία και την πρόκριση της Αργεντινής στο Μουντιάλ του '74 στη Δυτική Γερμανία, ο Χουάν Ραμόν Ρότσα έμελλε να μη δώσει το «παρών» ούτε στα γήπεδα της χώρας του τέσσερα χρόνια μετά. «Εγώ έκανα ντεμπούτο στην Εθνική Αργεντινής το 1973 με τον Ομάρ Τσίβορι και

μετά είχα πολλές συμμετοχές στην εθνική “φάντασμα” με την οποία παίζαμε προκριματικά για το Μουντιάλ της Δ. Γερμανίας. Λόγω των πολιτικών πεποιθήσεών μου, επειδή ήμουν περονιστής, με εντολή από ψηλά, με άφησαν εκτός ομάδας. Στην καλύτερη εποχή μου ως ποδοσφαιριστής, στα 24 μου, ο Μενόντι με άφησε έξω από ένα Παγκόσμιο Κύπελλο. Δεν με κάλεσε ποτέ ξανά στην Εθνική, παρότι το 1979 στην Μποκά Τζούνιορς ψηφίστηκε ως ο καλύτερος παίκτης της κατηγορίας. Θα ήθελα να τον ρωτήσω ακόμη και σήμερα, αν τον έβρισκα, για ποιον λόγο με έκοψε», μας λέει με παράπονο.

Ρότσα: Οι πανηγυρισμοί μετατράπηκαν σε διαδήλωση»

«**Εμένα** μου στοίχισε πάρα πολύ ο αποκλεισμός μου από την Εθνική του Μουντιάλ του '78. Με έπιασε κάτι σαν κατάθλιψη. Εφυγα και πήγα να αγωνιστώ στην Κολομβία, όπου έμαθα για την κατάσταση του τροπισίου», θυμάται ο Χουάν Ραμόν Ρότσα, προσθέ-τοντας: «Ο κόσμος βγήκε στους δρόμους να πανηγυρίσει όπως ήθελε το καθεστώς, όμως αυτοί οι πανηγυρισμοί μετατράπηκαν σε διαδήλωση εναντίον του». Όσο για την Αργεντινή; Περίπου 5.000 δημοσιογράφοι απ' όλο τον κόσμο αντίκρισαν μια χώρα με άψογα γήπεδα, καινούργια αεροδρόμια, ένα πολυτελές κέντρο τύπου. Τι και αν ποτέ κανείς δεν έμαθε πόσο κόστισαν όλα αυτά; Τι και αν πίσω από όλη αυτή την αρωστημένη λάμψη κάθκταν χιλιάδες άνθρωποι, οι οποίοι δεν κηδεύτηκαν ποτέ... «Χάρο στο ποδόσφαιρο θα ξεμπερδέψουμε με τη δυσφήμιση της χώρας στα δυτικά ΜΜΕ», διακήρυτε ο Σελεδόνιο Περέδρα, πρόεδρος της Αγροτικής Εταιρείας της χώρας. Σύμφωνα με στοιχεία του Εντουάρντο Γκαλέντο, το καθεστώς της Αργεντινής πλήρωσε μισό εκατ. δολάρια σε πολυεθνική εταιρεία για να βελτιωθεί η εικόνα της χώρας διεθνώς. Ήταν τόσο εξόφθαλμη η κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος από το καθεστώς Βιντέλα, που δημιουργήθηκαν εντάσεις ακόμη και ανάμεσα σε μέλη της κυβέρνησης. Όταν ο υπουργός Οικονομικών της δικτατορίας, Χουάν Αλεμάν, έθεσε ανοικτά ερωτήματα που αφορούσαν το συγκεκριμένο θέμα, ο ναύαρχος Κάρλος Αλμπέρτο Λακόσσι, ισχυρός άνδρας του Παγκοσμίου Κυπέλλου του '78, ο οποίος πήρε τη θέση του στρατηγού Κάρλος Ομάρ Ακτίς μετά τη δολοφονία αυτού από την ένοπλη αριστερή οργάνωση Μοντονέρος, προειδοποίησε τον Αλεμάν ότι «σε κάποιους μπάινουν και βόμβες». Και στο σπίτι του Αλεμάν εξερράγη μία, τη στιγμή που η Αργεντινή έβαζε το τέταρτο γκολ στο Περού. Μετά το Μουντιάλ, ο ναύαρχος έγινε αντιπρόεδρος της FIFA...

Οι περιπτώσεις νόθευσης και οι «σωστές φωνές»

Στο στάδιο Μονουμεντάλ του Μπουένος Αίρες, την 1η Ιουνίου του 1978, πριν από τη σέντρα του Παγκοσμίου Κυπέλλου (Δ. Γερμανία - Πολωνία), ο Βιντέλα θα φροντίσει να ξεδιπλώσει το δικό του σόου κι ενώ γνωρίζει πως πολλές ποδοσφαιρικές προσωπικότητες του έχουν γυρίσει την πλάτη, όπως ο σπουδαίος Γιόχαν Κρόιφ (αν και ο ίδιος έχει πει πως για άλλον λόγο δεν συμμετείχε), ο Πολ Μπράιτνερ, οι οποίοι δεν θα ταξιδέψουν στην αιματοβαμμένη χώρα. Ο Βιντέλα, όμως, δεν δίνει σημασία σε αυτά. Του αρκεί που όλα δουλεύουν... ρολόι στο «Λουσβίτς της Αργεντινής», την ΕSMA, λίγο παρακάτω από το γήπεδο, στο κέντρο βασανιστηρίων και εξόντωσης της Σχολής Ναυτικού και Μηχανικού. Του αρκεί που οι «σωστές» φωνές ακούγονται περισσότερο: όπως αυτές του προέδρου της FIFA, Ζοάο Χαβελάνχε («επιτέλους, ο κόσμος μπορεί να δει την πραγματική εικόνα της Αργεντινής»), του επίτιμου Αμερικανού προσκεκλημένου Χένρι Κίσινγκερ («η ώρα αυτή

έχει λαμπρό μέλλον σε όλα τα επίπεδα») ή του αρχηγού των Γερμανών, Μπέρτι Φογκτς («η Αργεντινή είναι μια χώρα στην οποία βασιλεύει η τάξη. Εγώ δεν είδα κανέναν πολιτικό κρατούμενο»). Παρ' όλα αυτά, καθαρά στο αγωνιστικό σκέλος, η Αργεντινή είχε μια εξαιρετική ομάδα (παρά τη μοναδική άρνηση του Χόρχε Καρασκόσα να αγωνιστεί). «Οι ποδοσφαιριστές ήταν πάρα πολύ καλοί. Εγώ τους έζησα και ξέρω. Ήμουν μαζί τους πολλές ημέρες. Είμαστε ακόμη φίλοι με τον Αρντίλες, τον Φιγιόλ, τον Ορτίθ, τον Μπερτόνι, τον Χάουσμαν, τον Κέμπες. Τα παιδιά ήταν ποδοσφαιριστές, κοιτάζαν να παίξουν μπάλα. Για το αν έγινε νόθευση, σίγουρα κάτι έγινε. Ειδικά με το Περού, αλλά και στο Βραζιλία - Σουηδία, που ακύρωσαν καθαρό γκολ των Βραζιλιάνων. Ο τελικός πιστεύω ότι παίχτηκε στα ίσα. Ήταν ένα ματς “γκραν γκινιόλ” με την Ολλανδία. Αν ο Ρένσενμπρινκ έβαζε το γκολ στο τέλος, η Ολλανδία θα έπαιρνε το τρόπαιο», υπογραμμίζει στην «Κ» ο Ρότσα.

Το αμφιλεγόμενο τρόπαιο μετά το «ματς της ντροπής»

Την ώρα που η Αυστρία έγραφε Ιστορία με το «θαύμα της Κόρδοβας», καθώς απέκλειε την πρωταθλήτρια κόσμου Δ. Γερμανία με 3-2, στον β' όμιλο οι σκιές πύκνωναν όλο και πιο πολύ, αφού πρόκειται για το γκρουπ της Αργεντινής και της Βραζιλίας. Το μεταξύ τους 0-0 αφήνει ανοικτούς λογαριασμούς. Την τελευταία αγωνιστική, ισόβαθμες οι δύο ομάδες, παίζουν την πρωτιά του ομίλου με Περού και Πολωνία, κάτι που σημαίνει και πρόκριση στον τελικό. Την ίδια ώρα υποτίθεται... Όμως το ματς της Αργεντινής με το Περού... καθυστερεί να ξεκινήσει όσο πρέπει. Η Βραζιλία

νικάει 3-1 την Πολωνία και πλέον η «αλμυροσελέστη» γνωρίζει ότι για να παίξει στον τελικό θέλει νίκη με τέσσερα γκολ διαφορά. Το Περού διασύρεται με 6-0 και η αποστολή επιστρέφει στη Λίμα (κατά κάποιους πλουσιότερη, κατ' άλλους απλά ζωντανή), όπου την περιμένει η λαϊκή οργή. Και αφού τίποτα επιλήψιμο δεν προκύπτει εποήμως από εκείνο το «ματς της ντροπής», το απομνημόνερο στις 25ης Ιουνίου του 1978 στο Μονουμεντάλ, παρουσία 71.483 θεατών και του μαυροντυμένου δικτάτορα Βιντέλα, η Αργεντινή του Λουίς Μενόντι παρατάσσεται απέναντι στην Ολλανδία του Ερνστ Χάπελ.

Ο επιβλητικός Μάριο Κέμπες θα ανοίξει το σκορ στο 38', όμως ο Νανίνγκα που έχει μπει ως αλλαγή θα ισοφαρίσει στο 82'. Το βάρος ενός ασήκωτου «πρέπει» δείχνει να συνθλίβει την Αργεντινή που θαρρείς ότι εκλιπαρεί τον χρόνο για να τρέξει. Και στις καθυστερήσεις, ένα «γέμισμα» πίσω από τη σέντρα φέρνει την μπάλα λίγο έξω από τη μικρή περιοχή του Φιγιόλ. Ο Ρένσενμπρινκ μπάινει στη φάση θέλοντας να γράψει Ιστορία, όμως το «τσιμπήμα» που κάνει στην μπάλα σταματά στο δεξί δοκάρι. Οι δύο ομάδες οδηγούνται στην παράταση και πολλοί Αργεντινοί στο νοσοκομείο με πρόβλημα στην καρδιά. Η Ιστορία, όμως, εκείνη την ημέρα έχει «σκύψει» πάνω από την Αργεντινή. Με ακόμη ένα γκολ του Κέμπες (105') κι ένα του Μπερτόνι (116') το τρόπαιο βάφεται γαλανόλευκο, με την αποστολή της Ολλανδίας να αρνείται να χαιρετήσει τους καθεστωτικούς κατά την απονομή.



25 Ιουνίου 1978. Ο Μάριο Κέμπες (δεξιά) σημειώνει το δεύτερο γκολ της Αργεντινής στον τελικό με την Ολλανδία, στο στάδιο Μονουμεντάλ του Μπουένος Αίρες. Δίπλα του οι Ολλανδοί παίκτες Κρολ και Πόρτβλιτ.



Ο Μάριο Κέμπες σκοράρει το τρίτο γκολ για την ομάδα του στο αμφιλεγόμενο ματς της Αργεντινής με το Περού, που έληξε 6-0. Δεξιά: Ο δικτάτορας Βιντέλα μόλις έχει παραδώσει το κύπελλο στον αρχηγό της ομάδας της Αργεντινής, Ντανιέλ Πασαρέλα. Το ποδόσφαιρο στην υπηρεσία της προπαγάνδας.



27.6.1978. Ο τίτλος στην «Κ» αποδίδει την αμφισβητούμενη πορεία της Αργεντινής στο Μουντιάλ.

Ρεάλ Μαδρίτης, μια χρονιά σαν ταινία

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Αν οι σεναριογράφοι από κανάλια ή ψηφιακές πλατφόρμες αναζητούν ιδέες για σίριαλ από τη ζωή, με δυνατά υπόθεση, πολλούς πρωταγωνιστές, ανατροπές, αγωνία και λύτρωση, μπορούν να μελετήσουν την ευρωπαϊκή σεζόν της Ρεάλ Μαδρίτης τη χρονιά που της φέρε το 14ο στέμμα. Σε καμία από τις προηγούμενες δεκαετίες φορές που η «βασιλίσσα» σκαρφώλωσε στον ευρωπαϊκό θρόνο δεν υπήρχαν τόσες μαζεμένες συγκινήσεις, τόσες διαδρομές «από την Κόλαση στον Παράδεισο», αλλά και τόσο διαφορετικοί ήρωες, ετερόκλητοι, αλλά συνδυασμένοι μαγικά, όπως καταγράφκαν στη φετινή πορεία των «μερένχες» μέχρι την κατάκτηση του Τσάμπιονς Λιγκ στο Παρίσι. Διευκολύνοντας τους επιδοχους σεναριογράφους, as δούμε ολόκληρο το σενάριο, επεισόδιο προς επεισόδιο:

Νο 1: «Η Ευρωπαϊκή Σούπερ Λίγκα»

Η ιστορία μας αρχίζει από την άνοιξη

Η φετινή πορεία της «βασιλίσσας» μέχρι τη στέψη τα είχε όλα: δράμα, ανατροπές, θρίλερ, λύτρωση.

του 2021, όταν ο... κακός του σίριαλ και ιδιοκτήτης της Ρεάλ Φλορεντίνο Πέρεθ πρωτοστατεί στο αποτυχημένο γκεϊνιμ δημιουργίας ανεξάρτητου ευρωπαϊκού πρωταθλήματος. Το δράμα που παίχτηκε επί τρίμηνο αφορούσε την απειλή της UEFA για αποκλεισμό τόσο της Ρεάλ όσο και των Μπαρτσελόνα και Γιουβέντους από το Τσάμπιονς Λιγκ του 2021-22 – που ένα χρόνο μετά (τι ειρωνεία!) θα σήκωνε η Ρεάλ. Τελικά μια δικαστική απόφαση έπεισε τη Νιόν να αποφύγει τέτοιον αποκλεισμό.

Νο 2: «Ο άγνωστος Έλληνας»

Η σεζόν ξεκινάει και η φάση των ομίλων κρύβει τεράστια έκπληξη. Ένας άγνωστος Έλληνας τερματοφύλακας ο-

νόματι Γιώργος Αθανασιάδης οδηγεί μια άσημη ομάδα από τη Μολδαβία, τη Σερφ, σε νίκη-σοκ στο «Μπερναμπέου» (2-1). Αφού όμως πέρασε από τις σημερινές εμπόλεμες ζώνες του Κιέβου (με Σαχτάρ) και της Τίραςπόλ τρεις-τέσσερις μήνες πριν ξεσπάσει ο πόλεμος, η Ρεάλ ήρθε πρώτη στον όμιλο νικώντας στο τέλος την Ίντερ.

Νο 3: «Το όνομά μου είναι Μπενζεμά»

Στη φάση των «16», όπου η Ρεάλ έχει επανειλημμένως σκοντάψει, υψώθηκε το εμπόδιο της βαθύπλουτης Παρί Σ.Ζ. Ήττα 1-0 στο Παρίσι και νέο προβάδισμα στη ρεβάνς της Μαδρίτης με γκολ του Κιλιάν Εμπαπέ. Εδώ το σενάριο είχε πρωταγωνιστή τον Καρίμ Μπενζεμά, που με χατ τρικ σε δεκαοκτώ λεπτά άλλαξε τα πάντα.

Νο 4: «Η χαλάρωση τιμωρείται»

Στα προημιτελικά, κόντρα στην Τσέλσι, η Ρεάλ ήταν αποφασισμένη να μην κυνηγάει ξανά το σκορ. Πήρε ένα άνετο 3-1 στο Λονδίνο και κάαααθισε στη ρε-

βάνς μέχρι που η Τσέλσι προηγήθηκε 3-0. Τότε ξύπνησε η Ρεάλ, και με τον σιωπηλό λυτρωτή Ροντρίγκο στο 80' και τον Μπενζεμά στην παράταση προκρίθηκε.

Νο 5: «Δεν τελειώνει αν δεν τελειώσει»

Η κορυφαία ανατροπή ήρθε στον ημιτελικό με τη Σίτι, καθώς οι Άγγλοι μετά το χορταστικό 4-3 στο Μάντσεστερ προηγήθηκαν και 1-0 στο 75' στη Μαδρίτη. Όμως και πάλι ο Ροντρίγκο λύτρωσε τη Ρεάλ, με δύο γκολ στο 90', πριν σφραγίσει την πρόκριση ο Μπενζεμά στην παράταση (3-1), σαν... επανάληψη του 4ου επεισοδίου.

Νο 6: «Ο Κουρτουά κρατά το στέμμα»

Ο τελικός με τη Λίβερπουλ δεν είχε ανατροπές, αλλά έναν μεγάλο πρωταγωνιστή. Ο τερματοφύλακας Τιμό Κουρτουά σταμάτησε κάθε επίθεση των «ρεντς» και στο τέλος σήκωσε όχι μόνο την κόπα αλλά και τα δύο παιδιά του στην τεράστια αγκαλιά του. Τέλος κύκλου...



Ο Μπενζεμά πήρε δικαίως το... βραβείο α' ρόλου στη φετινή πορεία της Ρεάλ, έστω κι αν ο Κουρτουά του έκλειψε λίγη από τη δόξα στον τελικό.

Ανάπτυξη 2,8% βλέπει για φέτος ο ΟΟΣΑ

Η εκτίμηση είναι μειωμένη από το 4,8% του Δεκεμβρίου λόγω Ουκρανίας – Στο 8,8% τοποθετεί τον μέσο πληθωρισμό

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ο ΟΟΣΑ υποβάθμισε χθες την πρόβλεψή του για τον ρυθμό ανάπτυξης στην Ελλάδα κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με τον περασμένο Δεκέμβριο, στο 2,8%, όπως έκανε και συνολικά για τις χώρες-μέλη του εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία. Για το 2023 προβλέπει ρυθμό 2,5%. Ωστόσο, η πρόβλεψη του 2,8% για την Ελλάδα είναι υψηλότερη από την αντίστοιχη του Οργανισμού για τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, 2,6%. Την ίδια ώρα, τα συγκριτικά στοιχεία της Eurostat επιβεβαίωσαν ότι η Ελλάδα, με το 7% του ρυθμού ανάπτυξης του 1ου τριμήνου, κινήθηκε πάνω από τον μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης, που ήταν 5,4%, και κατέλαβε την 6η θέση.

Ο τουρισμός

Το «ελατήριο» που τινάζει την ανάπτυξη στην Ελλάδα ψηλά το 2021, όπως τον είχε βυθίσει το 2020, φαίνεται πως έχει ακόμη κάποια δυναμική, αφού τροφοδοτείται από τον τουρισμό, για

Σύμφωνα με τον Οργανισμό, η βασική αιτία επιβράδυνσης της ελληνικής οικονομίας είναι οι πληθωριστικές πιέσεις.

τον οποίο όλες οι ενδείξεις συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι θα κινηθεί ικανοποιητικά και φέτος. Αν δεν φθάσει τα έσοδα του 2019, θα τα πλησιάσει, εκτιμούν οι αναλυτές. Ο τουρισμός εκτιμάται ότι θα στηρίξει και την κατανάλωση, που ενδέχεται να υποχωρήσει το β' τρίμηνο λόγω πληθωρισμού. Η ανάκαμψη στην Ελλάδα βασίστηκε, επίσης, στα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης, που συνεχίζονται στο μέτωπο της ενεργειακής ακρίβειας. Η Ελλάδα κατέλαβε την πρώτη θέση στη σχετική διάταξη, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Ινστιτούτου Bruegel. Βεβαίως πρέπει να σημειωθεί ότι άλλες χώρες πέτυχαν υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης χωρίς τόσο μεγάλη κρατική ενίσχυση. Για παράδειγμα, η Ιρλανδία με 11,3% ρυθμό ανάπτυξης το 1ο τρίμηνο κατέλαβε την τρίτη θέση από το

τέλος στις δαπάνες ενεργειακής στήριξης. Ο ΟΟΣΑ στην ανάλυσή του επικαλείται τον πληθωρισμό, την αβεβαιότητα και τη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής για να στηρίξει την εκτίμησή του για επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Ελλάδα. Ως αντιστάθμισμα σε όλα αυτά αναφέρει τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης και τις αυξημένες εξαγωγές και επενδύσεις. Εκτιμά, επίσης, ότι η αύξηση της απασχόλησης θα σταματήσει προσωρινά λόγω αβεβαιότητας των εργοδωτών αλλά και δυσκολίας εξεύρεσης ειδικευμένου προσωπικού και αύξησης των μισθών.

Η πρόβλεψή του για τον πληθωρισμό είναι εξαιρετικά υψηλή, 8,8% κατά μέσον όρο στο έτος. Αυτή είναι και η βασική αιτία επιβράδυνσης της οικονομίας, σύμφωνα με τον Οργανισμό. Οι πληθωριστικές πιέσεις και η αβεβαιότητα μειώνουν την ιδιωτική κατανάλωση, σημειώνει, καθώς και την επιχειρηματική εμπιστοσύνη, τις επενδύσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ο Οργανισμός προειδοποιεί ότι αν οι μισθοί αυξηθούν πάνω από τις προβλέψεις θα τεθούν σε κίνδυνο οι ανταγωνιστικότητα, οι επενδύσεις και οι εξαγωγές. Επίσης, αν τα μέτρα δεν είναι καλά στοχευμένα θα εξασθενήσουν η δημοσιονομική αξιοπιστία της χώρας και η επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα.

Το πλεόνασμα

Ο Οργανισμός τονίζει την ανάγκη επιστροφής σε δημοσιονομικά πλεονάσματα και τονίζει: «Ο τερματισμός των ισχυόντων δημοσιονομικών μέτρων, όπως προγραμματίζεται, και ο περιορισμός οποιωνδήποτε περαιτέρω μέτρων σε καλά στοχευμένη προσωρινή υποστήριξη για τα ευάλωτα νοικοκυριά θα επιτρέψουν στην κυβέρνηση να επιστρέψει στα πρωτογενή πλεονάσματα».

Ο ΟΟΣΑ καλεί επίσης την Ελλάδα να αναπτύξει ένα σύστημα καθορισμού των μισθών βασισμένο σε διαπραγματεύσεις για συνθήκες εργασίας οι οποίες να αντανακλούν την παραγωγικότητα των εργαζομένων και τις συνθήκες στην αγορά, και όχι να βασίζονται στον διοικητικό καθορισμό του κατώτατου μισθού.



Οι αναλυτές της Eurobank στο δελτίο της «7 Ημέρες Οικονομία» σχολιάζουν ότι η αύξηση του ΑΕΠ του α' τριμήνου κατά 7% στηρίχθηκε κυρίως στην κατανάλωση και στις επενδύσεις παγίων και ότι αυτό συνέβη παρά την άνοδο του πληθωρισμού και ειδικά της τιμής του πετρελαίου.

Ισχυρή η τριμηνιαία άνοδος του ΑΕΠ

Η ελληνική οικονομία υπερκάλυψε τις απώλειες της πανδημίας σε όρους τριμηνιαίου πραγματικού ΑΕΠ κατά 3%, επισημαίνει η Eurobank στο δελτίο της «7 Ημέρες Οικονομία», σχολιάζοντας την ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ προχθές για την αύξηση του ΑΕΠ του α' τριμήνου κατά 7%. Οι αναλυτές της τράπεζας (επικεφαλής οικονομολόγος Τάσος Αναστασάτος) σχολιάζουν ότι η επίδοση στηρίχθηκε κυρίως στην

κατανάλωση και στις επενδύσεις παγίων, ότι αυτό συνέβη παρά την άνοδο του πληθωρισμού και ειδικά της τιμής του πετρελαίου, και ότι «ήταν καλύτερη του αναμενόμενου και μία από τις υψηλότερες ανάμεσα στις χώρες της Ευρωζώνης». Μάλιστα προβλέπουν ότι η αναθεώρηση προς τα πάνω της στατιστικής επίδρασης βάσης (carry over) του 2021 στις 2,1 ποσοστιαίες μονάδες από 1,6 ποσοστιαίες μονάδες

προηγούμενης και η ισχυρή τριμηνιαία άνοδος του πραγματικού ΑΕΠ το 1ο τρίμηνο 2022 αναμένεται να αντισταθμίσουν σε ένα βαθμό τις πιθανές επιπτώσεις στον ρυθμό μεγέθυνσης του 2022 από τις εντεινόμενες πληθωριστικές πιέσεις.

Επισημαίνουν, πάντως, οι οικονομολόγοι ότι πέραν των μέτρων στήριξης της κυβέρνησης, η ανθεκτικότητα που επέδειξε η ιδιωτική εγκάρια

ζήτηση στην πρώτη φάση της ενεργειακής κρίσης δύναται να ερμηνευθεί και από τη διαμόρφωση προσδοκιών για παροδικές πληθωριστικές πιέσεις.

Δεδομένου ότι μετά το τέλος Φεβρουαρίου, όταν η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία, προβλέπεται μεγαλύτερη διάρκεια πληθωρισμού, οι αρνητικές συνέπειες στην οικονομία είναι πιθανό να αποτυπωθούν στο β' τρίμηνο.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK*

Προαναγγελία έναρξης κύκλου αύξησης επιτοκίων από ΕΚΤ

Με στόχο την αναχαίτιση των έντονων πληθωριστικών πιέσεων για να διασφαλιστεί η σταθερότητα των τιμών μεσοπρόθεσμα, η ΕΚΤ προανήγγειλε μετά τη λήξη της συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής, την Πέμπτη, ότι στην επόμενη συνεδρίαση στις 21 Ιουλίου θα προβεί σε αύξηση 25 μ.β. στα επιτόκια, αφού προηγουμένως έχουν τερματιστεί οι καθαρές αγορές στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος APP από 1ns Ιουλίου. Στη συνεδρίαση που ακολουθεί τον Σεπτέμβριο, η ΕΚΤ ανέφερε ότι προτίθεται να προχωρήσει σε νέα αύξηση, αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο για μεγαλύτερη από 25 μ.β. εάν μέχρι τότε ο πληθωρισμός δεν έχει παρουσιάσει σημάδια υποχώρησης, ενώ για το επόμενο διάστημα τα επιτόκια αναμένεται να παραμείνουν σε πορεία «σταδιακών αλλά συνεχών περαιτέρω αυξήσεων», υπονοώντας πιθανότητα αυξήσεις ύψους 25 μ.β. Στην επίσημη ανακοίνωση, η ΕΚΤ τόνισε χαρακτηριστικά ότι ο πληθωρισμός αποτελεί «μείζονα πρόκληση» καθώς αναμένεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα για κάποιο χρονικό διάστημα,

εκτίμηση που αποτυπώθηκε στις ανοδικά αναθεωρημένες προβλέψεις της για τον ρυθμό μεταβολής του δείκτη τιμών καταναλωτή, στο 6,8%, 3,5% και 2,1% για 2022, 2023 και 2024, αντίστοιχα, έναντι προηγούμενης εκτίμησης 5,1%, 2,1% και 1,9%.

Στον απόηχο των ανακοινώσεων της ΕΚΤ, η προθεσμιακή αγορά προεξοφλεί τώρα συνολική αύξηση των επιτοκίων περίπου 140 μ.β. μέχρι το τέλος του έτους, υπερδιπλάσια σε σύγκριση με την εκτίμηση των μόλις 60 μ.β. που αναμενόταν στα μέσα Απριλίου, μετά την προηγούμενη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής (13-14 Απριλίου). Οι προσδοκίες για συνολική αύξηση μεγαλύτερη των 100 μ.β. υποδηλώνουν ότι η ΕΚΤ πρόκειται να προχωρήσει σε αύξηση ύψους 50 μ.β. σε μία από τις επόμενες τέσσερις συνεδριάσεις που είναι προγραμματισμένες έως το τέλος του έτους, ενδεχόμενο που δεν μπορεί να αποκλειστεί εάν οι μακροπρόθεσμες πληθωριστικές προσδοκίες σημειώσουν σημαντική αύξηση ή/και τα αποτελέσματα των μισθολογικών διαπραγματεύσεων τους επόμενους μήνες, ιδίως

στη Γερμανία (χώρα με την πιο σφιχτή αγορά εργασίας στην Ευρωζώνη), τροφοδοτήσουν ανησυχίες για σπειροειδούς τύπου αυξήσεις μισθών.

Ο προγραμματισμένος τερματισμός καθαρών αγορών στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του APP και η προοπτική η ΕΚΤ να εισέλθει σε έναν κύκλο αύξησης των επιτοκίων επιπλέον αρνητικά τις αγορές κυβερνητικών ομολόγων. Αντίθετα, το ευρώ ευνοήθηκε αρχικά σημειώνοντας άνοδο στο 1,0773 δολ. για πρώτη φορά από τα τέλη του προηγούμενου μήνα. Εντούτοις, εν μέσω ανησυχιών για τις σοβαρές συνέπειες των υψηλότερων επιτοκίων σε μία οικονομία που ήδη αντιμετωπίζει σημαντικούς κινδύνους δεδομένης της παρατεταμένης γεωπολιτικής ανησυχίας, τα κέρδη του ευρώ αποδείχθηκαν προσωρινά, υποχωρώντας κοντά στο 1,0650 δολ. λίγες ώρες αργότερα, 0,5% χαμηλότερα σε σύγκριση με την τιμή κλεισίματος την προηγούμενη ημέρα και με εβδομαδιαίες απώλειες περίπου 0,8%.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.



Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό του Δείκτη να υποχωρεί στις 70,45 μονάδες, σημειώνοντας μικρή πτώση 0,68%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 42,26 μονάδες με απώλειες 0,68%. Ο όγκος των συναλλαγών ανήλθε στα €226.403. Πτώση σημείωσαν όλοι οι επιμέρους δείκτες. Οι Επενδυτικές Εταιρείες υποχώρησαν κατά 1,94%, η Κύρια Αγορά σημείωσε απώλειες 0,45%, η Εναλλακτική Αγορά παρουσίασε πτώση 0,57% και τα Ξενοδοχεία σημείωσαν επίσης πτώση 0,72%. Τη μεγαλύτερη

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 70,45 μονάδες, σημειώνοντας μικρή πτώση 0,68%.

εμπορευσιμότητα είχε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου με όγκο συναλλαγών 104.896 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,09 ευρώ - πτώση 2,24%), ακολουθούμενη από τη μετοχή της Ελληνικής Τράπεζας

με 88.524 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,896 ευρώ - άνοδος 2,52%), της Atlantic Insurance με όγκο συναλλαγών 15.840 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,86 ευρώ - πτώση 2,11%), της Logicom με όγκο συναλλαγών 6.716 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,88 ευρώ - πτώση 0,53%) και της Τσιμεντοποιία Βασιλικού με όγκο συναλλαγών 6.011 ευρώ (τιμή κλεισίματος 2,66 ευρώ - πτώση 1,48%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 3 κινήθηκαν ανοδικά και 9 πτωτικά. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 134.

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2020 Deloitte Limited



Connect for **impact.**



www.deloitte.com/cy

